

Hüccetü'l-İslâm, Zeynü'd-Dîn, Müceddid-i Kebîr,
Âlîm-i Rabbânî, Mürşid-i Kâmil, Hâdim-i
Şeriat-ı Mutahhara, Ehl-i Sünnetin Gözbebeği

İmâm Ebû Hâmid Muhammed

el - GAZALÎ

(Rahmetullahi aleyh)

إحياء علوم الدين

İHYÂU 'ULÛMÎ'D-DÎN

TERCÜMESİ

(BİRİNCİ CİLD)

(Müellifin mukaddimesi ve on «Kitâb»dan müteşekkildir)

www.ihya.org

ASLINA SÂDİK kâhınarak — çıkartma ve ilâve yapılmaksızın —
hâzırlanan bu İhyâu 'Ulûmî'd-Dîn Tercümesi, eserin ARAPÇA
ASLI GİBİ dört cilt hâlinde neşr edilmektedir.

Tercüme eden :

Ahmed SERDAROĞLU

Diyânet İşleri Reisliği Müfettişlerinden

İSTEME ADRESİ:

HUZUR

YAYIN-DAĞITIM

FARUK SAĞLAM

Çatalçeşme Sok. Yücer Han.
No:46 / Kat: 2 Cağaloğlu-İST.

Tel: 513 50 57

BEDİR YAYINEVİ

P.K. 1060 - İstanbul

www.ihya.org

Web Sitesi Sunar

www.yakup.info & www.hanci.org

İhyâu 'Ulûmi'd - Dîn (Cilt: 1)

Rub'u'l - İbâdât

DOKUZUNCU KİTÂB

KİTÂBÜ'Z-ZİKR VE'D-DA'AVÂT

(ZİKİR VE DUÂLAR KİTÂBI)

(BU KİTÂB BEŞ BÂBDAN MÜTEŞEKKİLDİR)

1 inci BÂB : MÜCMEL VE MUFASSAL OLARAK ZİKRİN FAZİLETİ BEYÂNINDADIR.

2 nci BÂB : DUÂNIN FAZİLETİ, ÂDÂBİ VE HAZRET-İ PEYGAMBER EFENDİMİZDEN (S.A.) VÂRİD OLAN BÂZİ DUÂLARIN FAZİLETİ İLE İSTİĞFARIN, RESÛL-İ EKREM ÜZERİNE GETİRİLEN SALÂVÂT-I ŞERİFELERİN FAZİLETİ BEYÂNINDADIR.

3 üncü BÂB : SAHİH HABERLERDE NAKLEDİLİP SEBEBİNE VE ERBÂBINA NİSBET EDİLEN DUÂLAR BEYÂNINDADIR.

4 üncü BÂB : RESÛLULLAH (S.A.) VE O'NUN ASHABINDAN, SENEDLERİ HAZFEDİLDİĞİ HÂLDE RİVÂYET EDİLEN DUÂLAR BEYÂNINDADIR.

5 inci BÂB : BÂZİ MÜHİM HÂDİSELER ÂNINDA EDİLECEK DUÂLAR BEYÂNINDADIR.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ZİKİR VE DUALAR KİTABI

Hamd, herşeyi esirgeyen ve rahman olan Allah'a mahsûstur.
(O'na hamd ederim) O Allah'a ki :

فَاذْكُرُونِي أَذْكَرُكُمْ

«Siz beni zikr edin, ki ben de sizi zikr edeyim.» (2 - Bakara: 152)
buyurmakla, kullarından, kendisini ananları bizzât kendisinin anma-
siyle mükâfatlandıracağını bildirmiş,

أَدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

«Bana duâ edin, benden isteyin ki ben de size icâbet edeyim.»
(40 - Mû'min : 60)

diye buyurmakla da kullarını duâyâ teşvik etmiş ve :

فَإِنِّي قَرِيبٌ أَجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ

«Ben şübhesiz onlara yakınım; benden bir şey isteyenin, duâ etti-
ğinde duâsını kabûl ederim.» (2 - Bakara : 186)
buyurmakla da, mutî ve âsî, yakın ve uzak, herkesin arzû ve dilek-
lerine kapısının açık olduğunu bildirmiştir.

➤ Salât ve selâm Nebî'lerin efendisi olan Hazret-i Muhammed (S.
A.V.) ve bayırlı olan ashâbı üzerine olsun.

Bundan sonra bilmiş ol ki, Allah kelâmını (Kur'ân'ı) okuma-
dan sonra, dil (ve kalb) ile yapılacak ibâdetlerde Allah'ı zikr etmek-
ten daha efdâl ve ihtiyâçların ona arz edilmesi için hâlis duâlardan
daha üstünü yoktur. O hâlde önce icmâlen ve sonra da mufassal ola-

rak ilâhî zikrin fazîletini, duânın da fazîlet, âdâb ve şartlarını, dünyâ ve âhiretin menfaatlerini toplayan ve Peygamberimizden nakl edilen duâları, Allah'a ilticâ ve benzeri duâları anlataım. Bütün bunlar beş bâb'da hulâsa edilir.

Birinci Bâb : Mücmel ve mufassal olarak zikrin fazîlet ve faideleri,

İkinci Bâb : Duânın fazîleti ve âdâbı ile istiğfarın ve Resûl-i Ekrem'e salâvat getirmenin fazîleti,

Üçüncü Bâb : Peygamberimizden vârid olan duâlar ile ashâbından rivâyet edilen duâlar ve bunların sebepleri,

Dördüncü Bâb : Kimin vâsıtasıyla nakl edildiği (sened'i) bilinmeyen diğer duâlar,

Beşinci Bâb : Yeni vuku bulan hâdiseler için yapılan duâlardır.

BİRİNCİ BÂB

MÜCMEL VE MUFASSAL OLARAK ZİKRİN FAZİLETİ
BEYÂNINDADIR.

ZİKRİN FAZİLETİNİ İFÂDE EDEN ÂYETLERDEN BÂZILARI :

فَاذْكُرُونِي أَذْكَرْكُمْ هـ

«Siz beni zikr edin, ki ben de sizi zikr edeyim.» (2 - Bakara : 152)
âyet-i celîlesidir. Sâbit-i Benânî «Rabbimin beni ne zamân zıkr etti-
ğini ben bilirim» dedi. Bunun üzerine halk başına toplanarak. «Bu-
nu nasıl bilebilirsin» dediklerinde: «O kolay bir şeydir. Ne zamân
Rabbimi zikr edersen, Rabbim de beni zikreder» diye cevâb verdi.

Yine Allahu Teâlâ :

أَذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا هـ

«Allah'ı çok zikr edin.» (33 - Ahzâb: 41) buyuruyor.

Yine Allahu Teâlâ :

فَإِذَا أَقَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْرِقِ الْحَرَامِ
وَأَذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ هـ

«Arafat'tan döndüğünüzde Meş'ar-i Haram'da (Müzdelife'de)
Allah'ı zikr edin. O size nasıl hidâyet etti ise, siz de O'nu öylece zikre-
din.» (2 - Bakara : 198) buyurmuştur. Diğer âyette :

فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا هـ

«Haccın meoâsikini ifâ edib hac ibâdetinizi bitirdiğinizde atalarınızı andığınız gibi, hattâ ondan da daha kuvvetli olarak Allah'ı zikr ediniz.» (2-Bakara : 200) buyurnluyor. Diğer âyette :

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِهِمْ هـ

«Onlar ayakta iken, otururken ve yanları üstüne yatarken Allah'ı zikr ederler.» (3- Âl-i İmrân : 191) buyurnluyor. Bir diğer âyette :

فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِكُمْ هـ

«Namâzı kıldıktan sonra, ayakta, otururken ve yanınız üzerinde iken de Allah'ı zikr edin.» (4-Nisâ : 103) buyuruluyor.

İbn Abbas (Radiyallâhu anh) bu âyetin tefsirinde «Gece ve gündüz, kara ve denizde, sefer ve hâzerde, zenginlik ve fakirlikte, hastalık ve sıhhatte, gizli ve âşikâre Allah'ı zikr edin», demiştir.

Allahu Teâlâ münâfıkları zemmetmek üzere :

وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا هـ

«Olar Allah'ı pek az zikr ederler.» (4-Nisâ : 142) buyurmuştur.

وَادْكُرُوا رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ
بِالْعُدْوِ وَالْأَصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ هـ

«Rabbini gönlünden, korkarak, içinden hafif bir aesle sabah akşam an (zikret), gâfillerden olma.» (7-A'râf : 205) buyurmuştur.

Diğer âyette :

وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ

«Allah'ı zikr, herşeyden büyüktür.» (29 - Ankebût : 45) buyuruyor.

İbn Abbas bu âyetin tefsirinde iki tevcih var demiştir. Tevcihin birisi; Allahu Teâlâ'nın sizi zikretmesi sizin O'nu zikretmenizden daha büyüktür. Diğer, Allah'ı zikr, zikirsiz olan her ibâdetten üstündür.

Buna benzer daha pek çok âyetler vardır.

BU HUSÛSTAKİ HADİSLER :

«Gâfiller arasında Allah'ı zikreden, kuru çalılar arasındaki yeşil ağaç gibidir.»

(Ebû Nuaym Hilye'de, Beyhaki Şûâbü'l - İmân'da zayıf sened ile İbn Ömer hadîsinden rivâyet etmiştir.)

ذَاكِرُ اللَّهِ فِي الْغَافِلِينَ كَالْمُقَاتِلِ بَيْنَ الْفَائِزِينَ

«Gâfiller arasındaki zikreden, kaçanlar arasında kahramanca harbeden gibidir.»

Kudsi hadîs :

أَنَا مَعَ عَبْدِي مَا ذَكَرَنِي وَتَحَرَّكَتْ شَفَاةُ بِي

«Kulum, beni zikredip dudaklarımı benim için kıpırdattığı müddetçe ben kulumla berâberim.» (898)

مَا عَمِلَ ابْنُ آدَمَ مِنْ عَمَلٍ أَنْجَاهُ لَهُ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

«Resûl-i Ekrem : — Âdem oğlu, zikruilahtan daha ziyâde kendisini Allah'ın azâbından koruyabilecek bir amel işlememiştir.» buyurdu. Ashâb :

(898) İbn Mâce. Ebû Hüreyre'den.

— Allah uğrunda cihâd etmek de zikrullahı yerini tutmaz mı? Diye sordular. Resûl-i Ekrem :

وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِلَّا أَنْ تَضْرِبَ بِسَيْفِكَ حَتَّى يَنْقَطِعَ ثُمَّ تَضْرِبَ
بِهِ حَتَّى يَنْقَطِعَ ثُمَّ تَضْرِبَ بِهِ حَتَّى يَنْقَطِعَ هـ

— Allah uğrunda cihâd da bu dereceyi tutamaz. Ancak kılıcın ile kırılıncaya kadar vuruşup, üç kılıç eskitirsen, yâni ciddi ve devamlı harb hâli ile bu dereceyi alabilirsin, buyurdu. (899)

مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَزْرَعَ فِي رِيَاضِ الْجَنَّةِ فَلْيُحْزَرْ ذِكْرَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ هـ

«Cennet bahçelerinde eğlenmek isteyenler Allah'ı çok zikretsinsinler.» (900)

Resûl-i Ekrem'e hangi amel daha faziletlidir? diye soruldukta:

أَنْ تَمُوتَ وَلِسَانُكَ رَطْبٌ بِذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ هـ

«Dilin Allah Allah derken ölmendir.» (901) buyurmuştur.

أَصْنَعْ وَأَمْسِ وَلِسَانُكَ رَطْبٌ بِذِكْرِ اللَّهِ تَصْبِيحُ وَمُتْنِ وَلَيْسَ عَلَيْكَ حَقْلِيَّةٌ هـ

«Dilin zikrullahı bağı olduğu hâlde sabahla ve akşamla kı, günâhsız olduğun hâlde sabaha ve akşama girmiş olasın.» (902)

(899) Taberânî, Muaz'dan.

(900) Taberânî, Muaz'dan.

(901) Taberânî ve Beyhakî, Muaz'dan.

(902) Ebû'l-Kasım İsfahanî.

لَذِكْرُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِالْعَدَاةِ وَالْعَشِيِّ أَفْضَلُ مِنْ حَطْمِ السُّيُوفِ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَمِنْ إِعْطَاءِ الْمَالِ سُحْتًا هـ

«Akşam ve sabah Allahı Teâlâ'yı zikretmek, Allah yolunda kılıçların kırılmasından ve yine Allah uğrunda malı, saçarcasına infakdan efdâldir.»

إِذَا ذَكَرَنِي عَبْدِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي نَفْسِي وَإِذَا ذَكَرَنِي فِي مَلَأٍ ذَكَرْتُهُ
فِي مَلَأٍ خَيْرٌ مِنْ مَلَأِهِ وَإِذَا تَقَرَّبَ مِنِّي شِبْرًا تَقَرَّبْتُ مِنْهُ ذِرَاعًا
وَإِذَا تَقَرَّبَ مِنِّي ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ مِنْهُ بَاعًا وَإِذَا مَسَّنِيَ إِلَهِ هَرَوْتُ إِلَيْهِ هـ

«Kulum, tenha yerlerde beni zikrederse, ben de onu kendi zâtında anarım. Cemaatta andığı vakit, ben de onun bulunduğu cemaatten daha iyi bir cemaatte onu anarım. Kulum bana bir karış yaklaştığı zamân ben ona bir arşın yaklaşıyorum; kulum bana bir zir'a yaklaştığı zamân ben ona, bir kulaç yaklaşıyorum. Kulum bana yürüyerek gelirse, ben ona doğru koşarım, yâni isteklerine sür'atle icâbet ederim.» buyurmuştur. (903)

سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ: رَجُلٌ
ذَكَرَ اللَّهَ خَائِفًا فَمَضَتْ عَيْنَاهُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ هـ

«Aslû gölge bulunmayan Kıyâmet Gününde Allahu Teâlâ yedi sınıf insânı kendi rahmeti altında gölgelendirir. (Bunlardan birisi de) kimsenin bulunmadığı yerde Allah'ı zikredip Allah korkusundan gözleri yaşaran kimsedir.» Buyurmuştur. (904)

(903) Buhâri ile Müslim, Ebû Hüreyreden.

(904) Buhâri ile Müslim, Ebû Hüreyre'den.

أَلَا أَنْتُمْ خَيْرُ أَعْمَالِكُمْ وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِكِكُمْ وَأَزْفَعِيهَا وَدَرَجَاتِكُمْ
وَحَيْرِكُمْ مِنْ إِعْطَاءِ الْوَرَقِ وَالذَّهَبِ وَخَيْرِكُمْ مِنْ أَنْ تَسْلُقُوا
عَذَابَكُمْ فَتَضْرِبُونَ أَعْنَاقَهُمْ وَيَضْرِبُونَ أَعْنَاقَكُمْ هـ

«Hazret-i Peygamber, amellerinizin en hayırlısını Allah katında en makbûlü ve derecelerinizi en çok yükseltecek olanımı, altın, gümüş infakından daha hayırlı, hattâ düşman karşısında öldürmek ve ölmekten hayırlısını size bildireyim mi? Deyince, Ashâb: Bildir yâ Resûlallah dediler. Resûl-i Ekrâm devamla: "Dâima Allah'ı zikretmektir", buyurdular.» (905)

مَنْ شَغَلَهُ ذِكْرِي عَنْ مَسْأَلَتِي أَعْطَيْتُهُ أَفْضَلَ مَا أُعْطِيَ السَّائِلِينَ هـ

«Zikrimle meşgûl olup benden istemeğe vakit bulamayanlara, isteyenlerden daha çok veririm.» Buyurmuştur. (906)

BU HUSÛSA DÂİR İSLÂM BÜYÜKLERİNİN SÖZLERİ

Fudayl diyor ki: Bize şöyle bir haber gelmiştir: Allahu Teâlâ buyurdu: «Ey kulum, sabah namâzından sonra bir miktar, ikindi namâzından sonra da yine bir miktar beni zikreyle. Bu iki zikir arasında geçen zâmân senin için kâfidir.»

Âlimlerden biri de şöyle haber veriyor: «Allahu Teâlâ buyuruyor ki, kullarımın kalbine bakarım, kalbinde beni zikir tarafı gâlib olan kulumun sevk ve idâresini elime alırsın, onun arkadaşı ve dostu olurum.»

Hasan-ı Basrî (Allah ona rahmet etsin) şöyle diyor: Zikir iki nevi'dir :

1 --- Hârice sezdirmeden kalbin ve rûhun ile Allah'ı hatırlayıp zikretmendir. Bu zikrin çok büyük mükâfatı vardır.

2 — Bundan daha makbûlü Allahu Teâlânın haram kıldığı şeyleri irtikâb ânında, Allah'ı hatırlayıp onlardan vazgeçmektir.

(905) Tirmizi, İbn Mâce ve Hâkim, Ebû'd-Derdâ'dan.

(906) Buhârî.

Rivâyet olundu ki, her insân ölürken gâyet susamış ve harareтли olarak ölür. Yalnız hayatında Allah'ı zikir ile ağzını ıslatanların son nefeslerinde hararetleri olmaz.

Muaz bin Cebel (Radiyallâhu Anh) buyuruyor: «Cennet halkının tek bir hasreti vardır. O da hayatta Allah'ı zikretmeksizin geçirdikleri vakitlerdir.»

ZİKR MECLİSLERİNİN FAZİLETİ

Resûl-i Ekrem'in mübârek sözleri :

مَا جَلَسَ قَوْمٌ مَجْلِسًا يَذْكُرُونَ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا حَفَّتْ بِهِمُ الْمَلَائِكَةُ
وَعَشِيَّتُهُمُ الرَّحْمَةُ وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى فِيمَنْ عِنْدَهُ هـ

«Nerede bir cemâat toplanır ve Allah'ı zikir ederlerse, melâikeler onları kuşatır, etrâflarında döner. İlâhî rahmet onları kaplar ve Allah Teâlâ kendi katında olarlara onları anlatır.» (907)

مَا مِنْ قَوْمٍ اجْتَمَعُوا يَذْكُرُونَ اللَّهَ تَعَالَى لَا يُرِيدُونَ بِذَلِكَ
إِلَّا وَجْهَهُ إِلَّا نَادَيْهُمْ مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ قَوْمُوا مَغْفُورًا لَكُمْ
قَدْ بَدَلْتُ لَكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ حَسَنَاتٍ هـ

«Yalnız Allah rızası için toplanıp zikrullah edenlere, göklerden bir münâdî, şöyle seslenir: Yerinizden mağfiret edildiğiniz hâlde kalınız. Mubakkak, günâhlarınızı sevâblara çevirdim.» (908)

مَا قَعَدَ قَوْمٌ مَقْعَدًا لَمْ يَذْكُرُوا اللَّهَ شُجَانَهُ وَتَعَالَى فِيهِ وَلَمْ يُصَلُّوا
عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَّا كَانَ عَلَيْهِمْ حَسْرَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ هـ

«Eğer bir mecliste Allahın Teâlâ'nın ismi anılmaz ve Peygamber

(907) Müslim, Ebû Hüreyre'den.

(908) Ahmed, Enes'ten

üzerine salâvat-ı şerife getirilmezse kıyâmet günü o mecliste bulunanlar, bunun hasret ve nedâmetini çekerler.» (909)

Hz. Dâvûd (Aleyhisselâm) münâcatında şöyle buyuruyor :

إِلهِي إِذَا رَأَيْتَنِي أَجَاوِزُ مَجَالِسَ التَّائَكِبِينَ إِلَى مَجَالِسِ الْعَافِلِينَ فَأَكْسِرْ
رَجُلِي دُونَهُمْ فَإِنَّهَا نِعْمَةٌ تُنْعِمُ بِنَا عَلَى هـ هـ هـ

«İlâhî! Seni hatırlayıp zikredenlerin meclisinden geçip gâfillerin meclisine gitmekte olduğumu gördüğün vakit, oraya gitmeden ayaklarımı kır. Zîra senin böyle yapman, bana bir lâtuftur.»

الْمَجْلِسُ الصَّالِحُ يُكَفِّرُ عَنِ الْمُؤْمِنِ أَلْفَ مَجَالِسِ الشُّؤْمِ هـ

«Sâlihler meclisinde bir kerre bulunmak, bir milyon kerre kötü meclislerde bulunmanın hâtâlarını bağışlatır.» (910)

Ebü Hüreyre (Radiyallâhu Anh) buyuruyor: «Yer halkı gökte yıldızları parlak olarak gördükleri gibi, gök halkı da yeryüzünde zikrullah olan evleri böyle parlak olarak görürler.»

Süfyan bin Uyeyne (Rahimehullah) şöyle diyor: «İnsânlar bir araya toplanıp Allah'ı zikrettikleri zamân, şeytân ve dünyâ oradan uzaklaşır, şeytân dünyâyâ: Bunların ne yaptıklarını görüyor musun? Der. Dünyâ: İlişme, onlar ayrıldıkları zamân, ben onları teker teker boyunlarından yakalar ve sana teslim ederim, der.»

Bir gün Ebû Hüreyre sokakta gördüğü halka: «Burada boşu boşuna ne duruyorsunuz; koşun mescide, orada Resûl-i Ekrem'in mirası bölünüyor. Siz de hakkınızı alın» der. Halk hemen mescide koşar ve böyle bir şey olmadığını görünce geri döner. Vaziyeti Ebû Hüreyre'ye anlatırlar ve biz böyle bir taksimâta tesâdüf etmedik, derler. Ebû Hüreyre «Yâ ne gördünüz» diye sorunca, kimisi Kur'ân okuyor, kimisi zikir yapıyor, dediler. Ebû Hüreyre: «İşte Resûl-i Ekrem'in mirası odur» dedi.

Ebü Sâlih'ten, o da Ebû Hüreyre ve Ebû Sâid -el Hudri'den rivâyet ediyor. Resûl-i Ekrem Efendimiz şöyle buyuruyor :

(909) Tirmizi, Ebû Hüreyre'den.

(910) Ebû Mansur Deylemi, «Müsnedü'l Firdevs» de.

إِنَّ فِيهِ عَزَّ وَجَلَّ مَلَكَةً سَيَّا جِبْنَ فِي الْأَرْضِ فَضْلًا عَنْ كِتَابِ السَّائِرِ
 فَإِذَا وَجَدُوا قَوْمًا يَذْكُرُونَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ تَنَادَوْا هَلُمُّوا إِلَى بُعِيكُمُ، فَيَقْبِضُونَ
 يَمْنُونَهُ، فَيَقُولُونَ تَرْكَا هُمُ بِحَمْدِكَ وَتُحْمَدُوكَ وَتُسَبِّحُونَكَ فَيَقُولُ اللَّهُ
 تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَهَلْ رَأَوْهُ فَيَقُولُونَ لَا، فَيَقُولُ جَلَّ جَلَالُهُ كَيْفَ تَرَأَوْهُ
 فَيَقُولُونَ لَوْرَأَوْكَ لَكُنَّا أَشَدَّ تَسْبِيحًا وَتَحْمِيدًا وَتُحْمَدًا فَيَقُولُ لَهُمْ مِنْ أَيْنَ
 يَتَعَوَّدُونَ، فَيَقُولُونَ مِنَ الشَّامِ، فَيَقُولُ تَعَالَى وَهَلْ رَأَوْهَا فَيَقُولُونَ لَا فَيَقُولُ
 اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَكَيْفَ تَرَأَوْهَا فَيَقُولُونَ لَوْرَأَوْهَا لَكُنَّا أَشَدَّ حَمْدًا مِنْهَا وَ
 أَشَدَّ تَسْبِيحًا، فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ، وَأَيْنَ شِمُّ يَطْلُبُونَ؟ فَيَقُولُونَ الْجَنَّةُ
 فَيَقُولُ تَعَالَى وَهَلْ رَأَوْهَا فَيَقُولُونَ لَا، فَيَقُولُ تَعَالَى فَكَيْفَ تَرَأَوْهَا
 فَيَقُولُونَ لَوْرَأَوْهَا لَكُنَّا أَشَدَّ عَلَيْهَا حِرْصًا، فَيَقُولُ جَلَّ جَلَالُهُ إِنِّي أَشْهَدُكُمْ
 أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ فَيَقُولُونَ كَانَ فِيهِمْ فَلَانٌ لَمْ يُرِدْهُمْ إِنْجَاجًا،
 لِحَاجَةٍ، فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ هُمُ الْقَوْمُ لَا يَشْقَى جِلْسُهُمْ هـ

«İnsânların amel defterlerini yazan meleklerden başka Allahu Teâlâ'nın yeryüzünde seyâhat eden, bir takım melekleri vardır. Bunlar zikir meclislerine uğradıklarında diğer arkadaşlarına «gelin, aradığınız buradadır» diye seslenir ve onları göklere kadar kuşatır ve ta-vâf ederler. Allahu Teâlâ :

— Kullarımı nasıl gördünüz? Diye sorar. Melekler :

— Onları sana hamdeder, sana tâzim eder ve seni tesbih eder hâlde bıraktık, derler. Allahu Teâlâ :

— Beni gördüler mi? Diye sorar. Melekler :

— Hayır yâ Rab, seni görmediler. Allahu Teâlâ :

— Beni görseler ne yaparlardı? Melekler :

— Daha ziyâde tesbih, tahmîd ve tâzîm ederlerdi. Allahu Teâlâ :

— Neden kaçınıyorlar? Melekler :

- Cehenneenden yâ Rabbi. Allahu Teâlâ :
- Cehennemi gördüler mi? Melekler :
- Hayır görmediler yâ Rab. Allahu Teâlâ :
- Yâ görseler ne yaparlardı? Melekler :
- Daha çok sana sığınarlardı yâ Rab.. Allahu Teâlâ :
- İstedikleri nedir? Melekler :
- Cenneti istiyorlar yâ Rab. Allahu Teâlâ :
- Cenneti gördüler mi? Melekler :
- Hayır yâ Rab. Allahu Teâlâ :
- Görseler ne yaparlardı? Melekler :
- Daha çok arzû ve istekle cenneti isterlerdi. Allahu Teâlâ :
- Şâhit olun, ben onları mağfiret ettim. Melekler :
- Onların arasında zıkr için değil, başka bir ihtiyâcı için bulunan bir de var. Allahu Teâlâ :
- Onlar öyle insânlardır ki, onlarla düşüp kalkanlar da-fenâ insânlar değillerdir. Yâni onları da affetim» buyurur. (911)

TEHLİL'İN (LÂİLÂHE İLLÂLLAH-DEMENİN) FAZİLETİ

Bu husûstaki hadisler :

أَفْضَلُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالتَّيُّودَ مِنْ قَبْلِي لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ. وَخَدُّ لَشَرِيكَ لَهُ

«Ben ve benden evvelki Peygamberlerin söylediği sözlerin efdâli :
“Lâ ilâhe illâllahü vahdehu lâ şerike leh” sözüdür.» (912)

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَخَدُّ لَشَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمَلَكُ وَكَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، كُلُّ يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ كَانَتْ لَهُ عِزُّ عَشْرِ رِقَابٍ وَكُنِيَ لَهُ مِائَةُ حَسَنَةٍ وَنُحِبَّتْ عَنْهُ مِائَةُ مَسِيئَةٍ، وَكَانَتْ لَهُ حِرْزًا مِنَ الشَّيْطَانِ يَوْمَهُ ذَلِكَ حَتَّى يُمَيِّىَ وَلَهُ بَاتِ أَحَدٌ بِأَفْضَلٍ مِمَّا جَاءَ بِهِ إِلَّا أَحَدٌ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ هـ

(911) Buhâri ile Müslim, Ebû Hüreyre'den.

(912) Müslim'de buna benzer hadisler geçmektedir. Bak Sofuoğlu Müslim Terce-mesi C : 2, Şhr : 218 ve devâmı.

«Her gün yüz kere “Lâ ilâhe illâllahu vahdehu lâ şerike leh, le-hû'l - mülkü ve lehû'l - hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr” diyen kimse, on köle azâd etmiş gibi olur. Kendisine yüz sevâb yazılır. Yüz günâhı silinir, o gün akşama kadar şeytânın şerrinden emin olur. Hiç kimse, hiç bir ibâdetle bu seviyeye ulaşamaz. Ancak bu ibâdeti, on-dan daha fazla yapmış ola.» (913)

مَا مِنْ عَبْدٍ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الوُضُوءَ ثُمَّ رَفَعَ طَرَفَهُ إِلَى السَّمَاءِ
فَقَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ يَدْخُلُ مِنْهَا شَاءَ

«Güzelce abdestiini aldıktan sonra gözlerini semâya çevirip “Eş-hedü en lâ ilâhe illâllahu vahdehu lâ şerike leh ve eşhedü enne Mu-hammeden abdühü ve resûlühü” diyen kimse için mutlaka cennet kapıları açılır ve istediği kapıdan içeri girer.» (914)

لَيْسَ عَلَى أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ فِي قُبُورِهِمْ وَلَا فِي نُشُورِهِمْ
كَأَنَّهُمْ أَنْظَرُ إِلَيْهِمْ عِنْدَ الصِّحْفِ يَنْفُضُونَ رُؤُوسَهُمْ مِنَ التُّرَابِ وَيَقُولُونَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ

«“Lâ ilâhe illâllah” diyenler için mezarlarında vahşet, mahşer meydânında dehşet yoktur. Sûr'un üflenmesi ânında başlarından topr-akları nasıl silkererek kalktıklarını sanki görür gibiyim. Hüznü bizden gideren Allah'a hamdederiz. Muhakkak ki, bizim Rabbimiz, son dere-ce mağfîret edici gafûr ve şekûrdur.» (915)

Yine Resûl-i Ekrem Ebû Hüreyre'ye hitâben :

(913) Buhâri ile Müslim, Ebû Hüreyre'den, Müslim'de 2691 nolu hadis.

(914) Ebû Dâvûd, Ukbe b. Âmir'den.

(915) Ebû Ya'la ve Taberânî.

يَا أَبَاهُ رَزَاةً إِنَّ كُلَّ حَسَنَةٍ تَعْمَلُهَا تُؤَدُّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِلَّا شَهَادَةَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَإِنَّهَا لَا تُوضَعُ فِي مِيزَانٍ لِأَنَّهَا لَوْ وَضِعَتْ فِي مِيزَانٍ مِنْ قَالَهَا صَادِقًا وَوَضِعَتْ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُونَ السَّبْعُ وَمَا فِيهِنَّ كَانَتْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَرْجَحَ مِنْ ذَلِكَ هـ

«Ey Ebû Hüreyre! Yapmış olduğun her amel kıyâmet günü tartılacaktır. Yalnız şehâdet kelimesi tartılmaz. Zîra sıdk ve ihlâs ile bunu söyleyenin mizânının bir gözüne bu, diğer gözüne de yer ve gökler bütün içindikilerle berâber konsa, şehâdet kelimesi onlardan ağır gelir.»

لَوْ جَاءَ قَائِلٌ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ صَادِقًا بِغُرَابٍ مِنَ الْأَرْضِ ذُوْبًا لَغَفَرْتُ لَهُ ذَلِكَ

«Sıdk ü ihlâs ile "Lâillâhe illâllah" diyen kimse yer dolusu günâh ile de gelse, Allahü Teâlâ onu mağfiret eder.» (916)

Yine Resûl-i Ekrem Efendimiz, Ebû Hüreyre'ye hitâben şöyle buyurmuştur. :

يَا أَبَاهُ رَزَاةً لَقِنِ الْمَوْتَ شَهَادَةَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَإِنَّهَا تَهْدِي إِلَى الدُّنُوبِ

«Ey Ebû Hüreyre! Ölüm döşeginde olanlara şehâdet kelimesini telkin eyle. Zîrâ şehâdet kelimesi bütün günâhları yok eder.» (917)

Ebû Hüreyre :

— YÂ Resûlallah, ölümler hakkında hâl böyle; ya diriler hakkında nasıl olur? Diye suâl edince, Resûl-i Ekrem Efendimiz :

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصًا دَخَلَ الْجَنَّةَ هـ

«İhlâs ile şehâdet getiren cennete girer.» (918)

(916) Bu ifade ile garibtir.

(917) Ebû Mansûr Deylami «Müsnedü'l-Firdevs» de.

(918) Taberânî, Zeyd b. Erkâm'dan.

«O daha ziyâde günâhları mahveder.» buyurmuştur.

لَدْخُلَنَّ الْجَنَّةَ كُلُّهُ إِلَّا مَنْ آبَى وَشَرَّدَ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ شَرَادَ الْبَعِيرِ عَنْ أَهْلِهِ

«Hepiniz cennete gireceksiniz, ancak sâhibinden kaçan deve gibi, Allah'ın rahmetinden kaçanlar müstesnâdır.» (919)

Allah'ın rahmetinden böyle kaçanlar kimlerdir? Suâline cevâben Resûl-i Ekrem :

مَنْ لَمْ يَقُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَأَكْثَرُوا مِنْ قَوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَبْلَ أَنْ يُحَالَاتِ
بِتَنْكِحُ وَبَيْنَهَا فَإِنَّهَا كَلِمَةُ التَّوْحِيدِ وَهِيَ كَلِمَةُ الْإِخْلَاصِ وَهِيَ كَلِمَةُ التَّقْوَى
وَهِيَ كَلِمَةُ الطَّبَعِ وَهِيَ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَهِيَ عُرْوَةُ الْوَثْقِ وَهِيَ ثَمَرُ الْجَنَّةِ

«Lâ ilâhe illâllah” demeyen kimsedir. Diliniz tutulmadan. “Lâ ilâhe illâllah” demeye devâm edin. Zîrâ o, ihlâs kelimesidir, tevhîd kelimesidir, takvâ kelimesidir, kelime-i tayyibedir. Hakka dâvet kelimesidir. O yapıslacak en sağlam bir halkadır. Cennetin bedeli odur.» Buyurdular.

Allahu Teâlâ :

«İhsânın, iyiliğin karşılığı ancak ihsân, iyiliktir.» (55 - Rahman: 60) buyurmuştur.

Dünyâdaki «Lâ ilâhe illâllah» Kelime-i tevhidi mukaabilindeki ihsândan murad, âhirette Cennettir, denilmiştir. Yine Allahu Teâlâ diğer bir âyette :

«İyilik edenlere, (Şehâdet getirenlere) Cennet ve daha ziyâde Allah'ın cemâli vardır.» (10 - Yûnus: 26) Buyurmuştur.

Ber'a bin Âzib, Resûlullahtan şöyle rivâyet ediyor :

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ. لَهُ الْمُلْكُ وَكَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ كَانَتْ لَهُ عِدْلُ رَقَبَةٍ أَوْ قَالَ نَسَمَةٍ

«Yukarıdaki duâyı on kerre okuyan kimse, bir köle veyâ bir can âzâd etmiş gibi sevâb alır.» (920)

Amr bin Şuayb babasından, o da dedesinden şöyle rivâyet etmiştir. Resûlullah buyurdular ki :

مَنْ قَالَ فِي يَوْمٍ مِائَتِي مَرَّةٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، أَمْ يَسْفِيهُ أَحَدٌ كَانَ قَبْلَهُ وَلَا
يُذِرْكَ أَحَدٌ كَانَ بَعْدَهُ إِلَّا مَنْ عَمِلَ بِأَفْضَلٍ مِنْ عَمَلِهِ

«Günde ikiyüz kerre "Lâ ilâhe illâllahu vahdehu lâ şerike leh le-
hü'l - mülkü ve lehü'l - hamdü ve hüve ulâ külli şey'in kadir" diyen
kimseye önce gelenlerden kimse yetişemediği gibi, sonra gelenlerden
de kimse geçemez. Ancak, bu ibâdeti daha fazla yapanlar müstesnâdır»
(921)

مَنْ قَالَ فِي سُوْقٍ مِنَ الْأَسْوَاقِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، كَتَبَ اللَّهُ
لَهُ أَلْفَ أَلْفٍ حَسَنَةٍ وَمَا عَنْهُ أَلْفَ أَلْفٍ سَيِّئَةٍ وَبَنَى لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ

«Gezdiği herhangi bir sokakta yukarıdaki duâyı okuyan kimse-
nin bir milyon günâhı bağışlanır. Defterine bir milyon sevâb yazılır.
Ve Cennette kendisi için bir köşk inşâ edilir.»

Rivâyet olunur ki, kul «Lâ ilâhe illâllahu» dediği zamân, bu Keli-
me-i tevhid (sahife sahife) amel defterini dolaşır, nerede bir günâh
bulursa onu siler, tâ kendî gibi bir sevâbın yanına gidince orada ka-
lır.

Sahih sened ile Ebû Eyyûb'un Resûlullah'tan bir rivâyetinde de-
niliyor ki :

(920) Hâkim.

(921) İmâm Ahmed bin Hanbel.

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، عَشْرَ مَرَّاتٍ كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ أَرْبَعَةَ أَنْفُسٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هـ

«On kere “Lâ ilâhe illâllahu vahdehu lâ şerîke leh. Lehü'l - mülkü ve lehü'l - hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr” diyen kimse İsmail Aleyhisselâmın evlâtlarından dört esiri âzâd etmiş gibi sevâb alır.» (922)

Yine sahîh isnâd ile Ebû Eyyûb, Resûl-i Ekrem'den şöyle rivâyet ediyor :

مَنْ تَنَاءَزَ مِنَ اللَّيْلِ فَقَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي غُفْرَةً أَوْ دَعَا اسْتَجِيبَ لَهُ فَإِنْ تَوَضَّأَ وَصَلَّى قُبِلَتْ صَلَاتُهُ هـ

«Kim gece uykusunda uyanır, “Lâ ilâhe illâllahu vahdehu lâ şerîke leh, lehü'l - mülkü ve lehü'l - hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr. Sübhânâllahi ve'l - hamdü lilâhi ve lâ ilâhe illâllahu va'llahü ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhil - aliyyi'l - azîm” der ve sonra Allah'tan mağfiret dilerse, Allah onu mağfiret eder. Duâ ederse, duâsını, abdest alıp namâz kılarsa namôzunu da kabûl eder.» (923)

(922) Buhârî ile Müslim.

(923) Buhârî.

SÜBHANALLAH, ELHAMDÜLİLLAH DEMENİN VE DİĞER ZİKİRLERİN FAZİLETİ

Resûlullah (S.A.V.) şöyle buyuruyor :

مَنْ سَبَّحَ ذُبُرَ كُلِّ صَلَاةٍ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ وَحَدَّ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ
وَكَبَّرَ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ وَحَمَّمَ الْمِائَةَ بِإِلَهِ إِلَّا اللَّهَ وَحْدَهُ
لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، هـ
غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ هـ

«Her namâzın peşinde 33 kerre Sübhânallah, 33 kerre Elhamdü-
lillâh, 33 kerre de Allahü Ekber dedikten sonra yüzüncüde "Lâ ilâhe
illâllahü vahdetü lâ şerike leh. Lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü ve
hüve alâ külli şey'in kadir" diyen kimsenin deniz köpüğü kadar gü-
nâhı olsa da mağfiret olunur.» (924)

مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَيَحْمَدُهُ فِي الْيَوْمِ مِائَةً مَرَّةٍ حُطَّتْ عَنْهُ
خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ هـ

«Günde yüz kerre "Sübhânallahi ve bihamdihi" diyen kimsenin
deniz köpükleri kadar da olsa bütün günâhları bağışlanır.» (925)

Adamın biri Resûlullah'a geldi ve «Dünyâ benden yüz çevirdi.
Elim çok daraldı,» diyerek yoksulluğundan şikâyet etti. Resûl-i
Ekrem :

فَإِنَّ أَنْتَ مِنْ صَلَوةِ الْمَلَائِكَةِ وَتَسْبِيحِ الْخَلَائِقِ وَبِهَاطِ رِزْوَنٍ

«Meleklerin duâsı ve insânların tesbîhi gibi tesbîh etmiyor mu-
sun? Herkes bu sâyede merzûk olur» buyurdu. Adam, "O tesbîh han-
gisidir?" Diye suâl edince, Resûlullah (S.A.) :

(924) Müslim, Ebû Hüreyre'den. 146/597 numaralı hadis.

(925) Buhârî ile Müslim, Ebû Hüreyre'den.

قُلْ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةٍ
مَا بَيْنَ طُلُوعِ الْفَجْرِ إِلَى أَنْ تُصَلِّيَ الصُّبْحَ تَأْتِيكَ الدُّنْيَا رَاغِمَةً
صَاحِرَةً وَيَخْلُقُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ كُلِّ كَلِمَةٍ مَلَكًا
يُسَبِّحُ اللَّهَ تَعَالَى إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَكَ ثَوَابُهُ هَلْ

«Her sabah vakti namazdan evvel yüz kerre "Sübhanallahî ve bi-bamdihi sübhane'llahl'l- azîm" de dünyâ mütevazî bir şekilde sana teveccüh eder. Aynı zamanda her kelimesinden Allah bir melek takdir eder ve kıyâmete kadar senin için tesbîh eder.» (926) Buyurmuştur.

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْوَاحِدَةِ مَلَأَتْ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
فَإِذَا قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الثَّانِيَةِ مَلَأَتْ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ السَّابِعَةِ إِلَى الْأَرْضِ
السُّفْلَى فَإِذَا قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الثَّالِثَةِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: سَلِّ نِعْمَةً

«Kul, birinci "Elhamdülillâh" dediği zaman yer ile gök arasını doldurmuş olur. İkinci "Elhamdülillâh" dediği zaman yerin altından yedi kat göklerin üstüne kadar olan bu arayı doldurmuş olur. Üçüncü "Elhamdülillâh" dediği zaman, Allahü Teâlâ "Ey kulum, iste al" buyurur.» (927)

Rüfaiyetu'z-Zarkî şöyle anlatıyor: Bir gün Resûl-i Ekrem'in ardında namaz kılıyorduk, rükûdan kalkarken Resûl-i Ekrem, «Semi-allahü limen hamide» dediğinde cemâattan birisi «Rabbenâ leke'l-hamdü, hamden kesiren tayyiben mübâreken» dedi. Namaz bitince Resûl-i Ekrem: «Demin onu söyleyen kimdi?» diye suâl etti. Adar «Ben idim yâ Resûlallah» deyince, Resûlullah:

لَعَنَ رَأَيْتَ بَضْعَةً وَثَلَاثِينَ مَلَكًا يَبْدُرُونَهَا إِنَّهُمْ يَكُفُّهَا أَوْ لَا هَلْ

(926) El-Müstağfirî.

(927) Bu ifade ile garibtir.

«Otuz küsur meleğin bunu yazmak için müsâbakaya kalkıştıklarını gördüm.» buyurdu. (928)

اَلْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ هُنَّ لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ ، وَسُبْحَانَ اللهِ ،
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ ، وَاللهُ اَكْبَرُ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ

«Kur'ân-ı Kcrimde geçen "Bâkiyât Sâlihât" yâni ehedi yaşayacak olan iyiliklerden murad "Lâ ilâhe illûllah, Sübhânallah, Elhamdülillâh, Allahü ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh'dır."» (929)

مَا عَلَى الْاَرْضِ رَجُلٌ يَقُولُ لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَكْبَرُ وَسُبْحَانَ اللهِ
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ اِلَّا غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ

«Yeryüzünde bulunan insanlardan kim yukarıdaki dûâyı okursa, deniz köpükleri kadar günâhları olsa da Allah onu affeder.» (930)

Nu'man İbn Beşir, Resûl-i Ekrem'in şöyle buyurduğunu söylüyor.

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ مِنْ جَلَالِ اللهِ وَتَسْبِيحِهِ وَتَكْبِيرِهِ وَتَحْمِيدِهِ يَسْطَفِرُّ
حَوْلَ الْعَرْشِ لَهْنٌ دَوِيٌّ كَدَوِيٍّ الْقَلْبُ يَذْكُرُونَ بِصَاحِبِهِتِ
أَوْ لَا يُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ لَا يَزَالَ عِنْدَ اللهِ مَا يَذْكُرُ بِهِ ۝

«Onlar ki Allah'ın cclâlini zikreder, onu tesbih eder, tekbir eder, tahmid eder. Yâni Sübhânallah, Elhamdülillâh ve Allahü ekber derler, bunları tesbih ve tahmidleri Arş-ı a'zâmın etrâfını dolaşır, arı vızıtısı gibi ses çıkartmak sûretiyle sâhiblerini anarlar. Allah katında dâlma zikr edilmeyi ve zikre vesile olan şeyin kaybolmamasını sevmez misiniz?» (931)

(928) Buhârî.

(929) Neseî ve Hâkim, Ebû Hüreyre'den.

(930) Hâkim.

(931) İbn Mâce.

Ebû Hüreyre Resûlullah'ın şöyle buyurduğunu rivâyet ediyor :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ ۝

«Sübhanallah ve'l - hamdülillâh ve lâ ilâhe illâllahü vallahü ekber» demek benim için, üzerine güneşin doğduğu her şeyden daha sevimidir.» (932)

Diğer rivâyette: «Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh» cümlesi, bütün varlığı ile dünyâdan hayırlıdır» buyurduğu naklediliyor.

أَحَبُّ الصَّلَامِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى أَرْبَعٌ : سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ
لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ لَا يَضُرُّكَ بَيَاتُهَا ۝

«Allah katında en sevimli dört kelime vardır, onlar da, "Sübhanallah, Elhamdülillâh, Lâ ilâhe illâllah ve Allahü ekber" kelimeleridir. Bunları takdim ve te'hir etmekte beis yoktur. Hangisi ile istersen başlayabilirsin.» (933)

Ebû Malik Eş'âri, Resûlullah'ın şöyle buyurduğunu rivâyet ediyor.

الطَّهْوَرُ شَطْرُ الْإِيمَانِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمَلُّدُ الْمِيزَانِ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ
وَاللَّهُ أَكْبَرُ يَمَلِّانِ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَالصَّلَاةُ نُورٌ وَالصَّدَقَةُ بُرْهَانٌ
وَالصَّبْرُ ضِيَاءٌ وَالْقُرْآنُ حُجَّةٌ لَكَ أَوْ عَلَيْكَ كُلُّ النَّاسِ يَغْدُوهُ فَبَايَعُ
نَفْسَهُ فَمُوبِقُهَا، أَوْ مُشْتَرٍ نَفْسَهُ فَمُعْتِقُهَا ۝

«Temizlik imânın yarisıdır. "Elhamdülillâh" kelimesi mizânı doldurur. "Sübhanallah" ve "Allahü ekber" kelimeleri ise, yer ile gök arasını doldururlar. Namaz nûr; sadaka delil; sabır aydınlık ve

(932) Müslim.

(933) Müslim.

Kur'an ise lehine veya aleyhine hüccettir. Sabaha giren insanlar ya nefsinı satar, köle olur veya satın alıp âzâd ederler.» (934)

Ebû Hüreyre, Resûlullah'ın şöyle buyurduğunu haber veriyor :

كَيْتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ :
سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ ۝

«Dilde kolay mizânda ağır, Allah katında sevimli iki kelime var: Onlar da "Sübhânallah ve bihamdihi sübhânallahi'l - azîm" kelimesidir.» (935)

Ebû Zer (Radiyailahu anh) diyor ki: Resûlullah'a, Allahü Teâlâ katında en sevimli kelâm hangisidir? Diye sordum. Resûlullah :

مَا اضْطَقَّ اللَّهُ سُبْحَانَهُ لِلْأَكْبَرِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ ۝

«Allahü Teâlâ'nın melekleri için ihtiyar ettiği kelâmdır. O da : "Sübhânallah ve bihamdihi Sübhânellahi'l - azîmı" kelâmdır.» Buyurdu. (936)

Ebû Hüreyre Resûlullah'tan şöyle rivâyet ediyor. Resûlullah buyurdu ki :

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى اضْطَقَّ مِنَ الْكَلَامِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، فَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ سُبْحَانَ اللَّهِ كَتَبَتْ لَهُ عِشْرُونَ حَسَنَةً وَ
حُطُّوا عَنْهُ عِشْرُونَ سَيِّئَةً وَإِذَا قَالَ اللَّهُ أَكْبَرُ فَمِثْلُ ذَلِكَ ۝

«Allahü Teâlâ'nın ihtiyâr ettiği "Sübhânallah ve'l - hamdülillâh ve lâ ilâhe illâ'llah va'llahü ekber" kelâmıdır. Kul "Sübhânallah" dediği zaman yirmi günâbı gider, defterine yirmi sevab yazılır. "Allahü ekber" dediği zaman aynı mükâfatı bulur.» Buyurdu ve diğer kelimeleri de böylece saydı. (937)

(934) Müslim.

(935) Buhârî ile Müslim.

(936) Buhârî ve Müslim.

(937) Nesei.

Câbir (Radıyallahu anh) Resûlullah'ın şöyle dediğini haber veriyor :

مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عِزَّتْ لَهُ نَخْلَةٌ فِي الْجَنَّةِ هـ

«Sübhanallahi ve bihamdihi» diyen kimse için Cennet bahçelerinde bir hurma ağacı dikilir.» (938)

Ebû Zer (Radıyallahu anh) şöyle anlatıyor: Fakirler Resûlullah'a mürâcaat ederek :

— «Ya Resûlallah, zenginler bizden daha çok ecir kazanıyorlar. Çünkü bizim kıldığımız gibi kılıyor, orucumuz gibi oruç tutuyor, üstelik servetlerinden tasadduk ediyorlar. Biz geride kalıyoruz, hâlimiz nice olur» dediler. Resûl-i Ekrem :

أَوَلَيْسَ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ مَا تَصَدَّقُونَ بِهِ إِنْ لَكُمْ بِكُلِّ تَسْبِيحٍ صَدَقَةٌ وَتَحْمِيدٍ وَتَهْلِيلَةٍ صَدَقَةٌ وَتَكْبِيرٍ صَدَقَةٌ وَأَمْرٌ بِمَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ وَنَهْيٌ عَنِ مُنْكَرٍ صَدَقَةٌ وَيَضَعُ أَحَدُكُمْ الْقَمَةَ فِي فِي أَهْلِهِ فَهِيَ لَهُ صَدَقَةٌ وَفِي يُضَعُ أَحَدُكُمْ صَدَقَةٌ هـ

«Onların servetlerinden verdikleri sadaka yerine, Allahü Teâlâ sizin, Sübhanallah, Elhamdülillâh, Lâ ilâhe illâallahü ve Allahü ekber demenizl birer sadaka olarak kabul etmemiş midir? İyilikler emredip fenâhklardan menetmeniz, sizin için sadakadır. Ailenize verdiğiniz lokma sizin için sadakadır. Helâlnızla cinsî münâsebette bulunmanız dahi sizin için yine sadakadır.» buyurdu. Onların :

— «Ya Resûlallah! Şehvetin neticesi olan temâsta da ecir olur mu?» diye sormaları üzerine Resûl-i Ekrem :

— «Gayr-i meşrû münâsebette bulunsa günâhı var mıydı?» diye sorunca «evet» demeleri üzerine :

— «İşte bunun gibi meşrû münâsebetin de sevâbı vardır.» Buyurdular. (939)

(938) Tirmizî.

(939) Müslim.

Ebû Zer (Radıyallahu anh) diyor ki, Resûlullah'a şöyle sordum :

— «Ya Resûlallah, servet sâhibleri ecir almakta bizleri geçmişlerdir. Çünkü onlar bizim okuduklarımızı okudukları gibi üstelik mallarından infâk ederler. Halbuki bizde olmadığı için biz infâk edemeyiz.» Resûlullah (S.A.V.) :

أَفَلَا أَدُلُّكَ عَلَىٰ عَمَلٍ إِذَا أَنْتَ عَمِلْتَهُ أَدْرَكَتَ مِنْ قَبْلِكَ، وَفَقَّتَ
مَنْ بَعْدَكَ إِلَّا مَنْ قَالَ مِثْلَ قَوْلِكَ تَسْبِيحُ اللَّهِ بَعْدَ كُلِّ صَلَاةٍ
ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ وَتَحْمِيدُ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ وَتُكْبِيرُ أَرْبَعًا وَثَلَاثِينَ

«Ben sana bir ameli öğreteyim, ki ba amel sâyesinde, onu yapanlar müstesnâ, senden ilerde olanlara yetişir ve senden sonra gelenlere üstün olursun. O da her namazı müteakib 33 kere Sübhanallah, 33 kere Elhamdülillâh ve 34 kere Allahü ekber demendir.» Buyurdu. (940)

Büstre, Resûl-i Ekrem'in şöyle buyurduğunu rivâyet ediyor :

عَلَيْكُمْ بِالتَّسْبِيحِ وَالتَّهْلِيلِ وَالتَّقْدِيرِ فَلَا تَقْلُنَّ وَاعْقِدَنَّ بِالْإِسْمِ
فَإِنَّهَا مُسْتَطَقَاتٌ

«Tesbîl, tehlil ve takdîs devâm edin. Bunlardan gâflîet etmeyin. Şaşırınamak için parmak uçları ile hesâb edin. Zira onlar Kıyâmet gününde sorguya çekilir ve şahâdet ederler.» (941)

Ebû Hüreyre ve Ebû Sa'îd el-Hudrî'nin hazır bulundukları bir mecliste Resûl-i Ekrem şöyle buyurmuştur:

(940) Ibn Mâce.

(941) Ebû Dâvûd ve Tirmizî.

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَحَلَّ
صَدَقَ عَبْدِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا أَكْبَرُ، وَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ
لَا شَرِيكَ لَهُ قَالَ تَعَالَى صَدَقَ عَبْدِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا وَحْدِي لَا شَرِيكَ لِي،
وَإِذَا قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ يَقُولُ اللَّهُ مُبَاهَاةً
صَدَقَ عَبْدِي لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِي (وَمَنْ قَالَهُنَّ عِنْدَ الْمَوْتِ لَمْ تَنْسَهُ النَّاسُ)

«Bir kul “Lâ ilâhe illâllah” ve “Allahü ekber” dediği zaman, Allahü Teâlâ: “Kulum doğru söylüyor, ibâdete lâyık olan Allah ancak Benim. Ekber, herşeyden büyük ve yüce olan da Benim” der. Kul “Lâ ilâhe illâllahü vahdehü lâ şerike leh” dediği zaman Allahü Teâlâ: “Kulum doğru söylüyor. Allah, yalnız Benim. Şerikim, benzerim, eşim ve dengim yoktur” der. Kul “Lâ ilâhe illâllah” ve “Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh” dediği zaman, Allah —Celle Celâlühü—: “Kulum doğru söylüyor, güç ve kuvvet Benimdir” buyurur. Aynı zamanda bu kelimeleri sekerât-ı mevî ânında söyleyen kimseyi Cehennem yakmaz.» (942)

Mus'ab Bin Sa'd babasından, babası da Resûlullah'tan şöyle rivâyet ediyor:

أَعِزُّ أَحَدِكُمْ أَنْ يَكْتُبَ كُلَّ يَوْمٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ فَيَقِيلَ كَيْفَ ذَلِكَ يَا رَسُولَ
اللَّهِ فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يُسَبِّحُ اللَّهُ تَعَالَى مِائَةً تَسْبِيحَةً
فَيَكْتُبُ لَهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَتُحِطُّ عَنْهُ أَلْفُ سَيِّئَةٍ هـ

«Her gün bin sevâb kazanmaktan âciz misiniz? Bu nasıl olur ya Resûlallah? Diyene cevâben: Yüz kerre “Sübhânallah” dersiniz, bin tane günâhınız mahvolur ve delteriniz bin sevâb yazılır.» (943)

Resûl-i Ekrem Ebû Musa'l - Eş'âri'ye «Ey Kays'ın oğlu Abdullah»

(942) Tirmizi.

(943) Müslim.

(İsmidir) veyahut «Yâ Ebâ Mûsa» (bu da künyesidir) diye hitâb ederek şöyle devâm etmiştir :

يَا عَبْدَ اللَّهِ ابْنِ قَيْسٍ أَوْ يَا أَبَا مَوْسَى أَوْ لَا أَدُلُّكَ عَلَى كَيْفٍ مِنْ كُنُوزِ
الْجَنَّةِ قَالَ بَلَى قَالَ قُلْ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، أَلَا أَعْلَمُكَ كَلِمَةً
مِنْ كُنُوزِ نَحْتِ الْعَرْشِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ هـ

«Cennet hazinelerinden (ve diğer rivâyette) arşın altındaki hazinelerden bir hazîneye seni irşâd edeyim mi? Evet yâ Resûlallah irşâd buynr, demesi üzerine Resûlullah: “Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh” de» diye buyurdular. (944)

Ebû Hüreyre rivâyetinde :

أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى عَمَلٍ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ مِنْ نَحْتِ الْعَرْشِ قَوْلٍ لَا حَوْلَ
وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى اسْلَمَ عَبْدِي وَاسْتَسْلَمَ هـ

«Arş-ı A'zam'ın altında ve Cennet hazinelerinden olan bir ameli sana öğreteyim mi? O “Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh” sözüdür. Bir kıl bunu söyleyince Allahü Teâlâ “Kulüm İslâm oldu ve teslim oldu” buyurur.» (945)

مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِالْقُرْآنِ
إِمَامًا وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَبِيًّا وَرَسُولًا كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ
أَنْ يُرْضِيَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ هـ

«Kim, her sabah “Allah'ı Rab, İslâmı dîn, Kur'an'ı imâm, Muhammed Aleyhisselâmı resûl ve nebî olarak tanıdım ve kabul ettim” derse, Kıyâmet gününde Allahü Teâlâ'nın kendisini râzı etmesini hak etmiştir.» (946)

(944) Buhâri ile Müslim.

(945) Neseî ve Hakim.

(946) Ebû Dâvûd ve Neseî, Tirmizî.

Diğer bir rivâyette «Allah, bu adamdan râzı olur» denilmiştir.

Mücâhid: «Evlinden çıkan bir kimse, «Bismillâh» dediği zaman, bir melek «Hidâyete ulaştın» der. «Tevekkeltü alâ'llah» dediği zaman, Allahü Teâlâ «Ben sana yeterim» buyurur. «Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh» dediği zaman melek, «Her tehlikeden kurtulmuş oldun» der. Bunun üzerine şeytanlar «Hidâyete ulaşan, Allah kendisine kâfi olan ve Allah'ın himâyesine girenden daha ne umarsın» diyerek yanından uzaklaşırlar.» Demıştır.

Şâyet, diğer ibâdetler bu kadar yorucu, zikrullah bu kadar kolay olduğu hâlde, nasıl olur da zikir, onlardan daha faziletli ve daha faideli olur? Dersen, bilmiş ol ki, bunun hakikatine ermek mükâsefe ilmine vâbestedir. Burada yâni muâmele ilminde açıklayabileceğimiz şudur ki: Fâideli olan zikir, devâmlı ve kalb huzûru ile olan zikirdir. Gâfil kalb ile yalnız dilden yapılan zikrin faydası azdır. Bu husûsu te'yid eden haberler de vardır. Huzûr-ı kalbin de devâmı şarttır. Hattâ bâzan kalbin huzûru ve ekseri dünyâ meşgalesiyle yapılan zikrin yine faydası azdır. Devâmlı veya ekseriyetle huzûr-ı kalbin bulunması diğer ibâdetlerden evvel gelir. Hattâ bütün ibâdetler kalbin huzûru ile değerlenir. İbâdetlerin neticesi huzûrdur. Zikrin de evveli ve âhiri vardır. Evveli üns ve muhabbeti gerektirir. Zikrin sonu ise üns ve muhabbeti tevliid eder. Zikirde aranan bu ikinci kısımdır. Çünkü mürid, ilk hâlinde kalb ve lisânını vesveselerden kurtarıp Allahü Teâlâ'nın zikrine bağlamakta zorluk çeker. Eğer muvaffak olursa, zikir ile ünsiyet peydâ eder ve kalbinde zikrettiği kimseye karşı bir muhabbet uyanır. Bunun böyle olmasına şaşmamak lâzımdır. Çünkü bir adam yabancı birisini, güzel vasıfları ile başka birisine anlata anlata, o adamın gönlünde ona karşı gıyabî bir aşk uyanır ve ona hayâlen âşık olur, ki bu görüle gelen bir vaziyettir. Sonra bu aşkın neticesi olarak, onu anmadan duramaz bir hâle gelir. Çünkü bir şeyi seven dâimâ onu anar. Bir şeyi çok anan da ne olsa onu sever. İşte Allahü Teâlâ'yı zikretmenin evveli de böyledir. Zikir olunan Allah ile ünsiyet peydâ edip ona karşı muhabbet hâsıl oluncaya kadar biraz müşkilât çeker. Sonra da O'nu anmadan duramaz hâle gelir. Mucib müceb olur. Meyve ağacı meyve verecek hâle gelir. İşte bazı âriflerin «Yirmi sene Kur'ân üzerinde yoruldum, amma sonra da yirmi sene zevkini sürdüm» dediklerinin mânâsı da budur. Zevk alma, ancak ünsiyet ve muhabbetten doğar. Ünsiyet de devâmlı yorgunluk ve uzun zahmetlerden sonra hâsıl olur. Öyle ki, devâm ile bu zahmet itiyat hâlini alır. Bunu da uzak görmemek lâzım. Çünkü insân alışkın olmadığı bir yemekte zorluk çeker. Fakat sonradan mizaca uygun gelmeğe başlar,

ona alışır ve bir daha o yemeği bırakamaz. İnsan başlangıçta zorlukla tahammül ettiği külfetlere sonradan alışır.

Nitekim şâir: «Nefis öyle bir şeydir ki, başlangıçta ona zorlukla yaptırılan şeyler, sonra onda tabiat hâline gelir» diyor. Böylece Allahü Teâlâ'nın zikrıyla ünsiyet peydâ ettikten sonra, ancak ölümle ayrılabilceği mâl, evlâd, mevki ve hattâ nefisinden bile sıyrılır. Yalnız zikrullah ile başbaşa kalır. Eğer böylece zikrullah ile ünsiyet peydâ ederse, ondan faydelenir ve zikre mâni olan hâllerden sıyrılmış olmaktan zevk duyar. Zirâ dünyâ hayatındaki zarûrî ihtiyâçlar, Allahü Teâlâ'yı zikretmeğe mâni olur. Ancak öldükten sonradır ki, kendisi ile mahbûbu arasında bir mâni kalmaz. Bu mânîlerin ortadan kalkmasıyla ona râğbeti artar. Bu sebeptendir ki, Resûl-i Ekrem :

إِنَّ رُوحَ الْقُدُسِ نَفَثَ فِي رُوعِي، أَحِبَّ مَا أَحْبَبْتَ فَإِنَّكَ مُفَارِقُهُ

«Ruhü'l - Kuds kalbine şöyle ilka etti. (Allah'tan başka) kimi seversen sev, mutlaka ondau ayrılacaksın» buyurdu. (947)

Resûlullah burada dünya ile alâkalı olan şeyleri kasdetmiştir. Çünkü bunlar kendisi için, ölümü ile beraber yok olur giderler. Her şey fânî; bâkî olan ancak Allah'tır. Kendi hakkında dünyadaki her şeyin yok olması, ömrünün sona ermesiyledir. Amma Üns-i İlâhî ise öldükten sonra da civâr-ı İlâhiye yükselmekle devâm eder. Zikir sâyesinde mezkûr ile mülâkat hâsıl olur. Bu da kabirdekilerin dirilip, göğsünde gizli kalan niyetlerin açığa çıkmasından sonradır. Öldükten sonra yok olmuş gitmiştir. Daha zikrullah nerde kalır deyip öldükten sonra zikrullahın devâmını inkâra kalkışmak doğru olmaz. Çünkü bunun yokluğu âlem-i mülk ve şahâdetten yâni görülür âlemden yokluktur, âlem-i melekûtta yok olmaz, görülmeyen âlemde öldükten sonra da mevcuttur. Nitekim Resûl-i Ekrem buna işâret ederek :

«Kahir, ya Cennet bahçelerinden bir bahçe veya Cehennem çukurlarından bir çukurdur.» (948)

«Şehidlerin rûhları, yeşil kuşların kanatları arasındadır.» (949) buyurmuştur. Yine Bedir'de öldürülen müşriklere hitâben :

«Ey filân kişiler, Allah'ın size va'dettiği âzâbı buldunuz nın? Rabbimin bana va'dettiği (nusreti) ben hak olarak buldum» buyur-

(947) İlim bahsinde geçmiştir. Bak. Sf : 223.

(948) Tirmizî, Ebû Said'den.

(949) Müslim, İbn Mes'ûd'dan.

muştur. Bunun üzerine Hazret-i Ömer (Radiyallahu anh) : «Bunlar lâşe olmuş; nereden duyup nereden cevâb verecekler?» deyince, Resûlullah :

«Hayâtım kabza-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, benim sözümü siz onlardan daha fazla duyamazsınız, fakat onlar cevâb vermeğe muktedir değiller» buyurmuştur. (950)

Bütün bunlar ölümün yokluk olmadığını kat'i olarak ifâde etmektedir. Müşrikler hakkında Müslimdeki hadis bu iken mü'minler ve şehidler hakkında da şöyle buyurmuştur :

«Onların ruhları yeşil kanatlı kuşların kursaklarında ve Arş-ı A'zâmın altında asılıdır.» (951)

İşte şu sözlerle işâret edilen bu vaziyet Allah'ı zikretmeğe mü-nâfi değildir. Nitekim Kur'ân-ı Kerim'de :

«Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanmayın. Bil'âkis onlar Rabları katında diridirler. Allah'ın bol ni'metinden onlara verdiği şeylerle sevinç içinde rızıklanırlar. Geri kalarak kendilerine katılmayanlara hiç korkulacak ve kederlenecek birşey olmadığını müjdelemek isterler.» (3 - Âl-i İmrân : 169, 170)

Buyurulmaktadır.

Şehidlerin üstün mevkii, Allahü Teâlâ'yı zikrin faziletindendir. Çünkü matlûb olan son nefesdir. Yâni dünyâ sevgisinden ve Allah-tan başka herşeyden alâkayı keserek, bütün mevcûdiyeti ile Allah'a teveccüh etmektir. İnsan kendisini bu hâle getirebilir. Fakat bu hâl üzerinde olması, ancak düşman ile cihâda bağlıdır. Düşman karşısına çıkan, dünyânın mâl, evlâd, âile ve mansıb gibi her nevi varlığından alâkasını kesmiştir. Çünkü bunları hayatı için isterdi. Halbuki Allah sevgisi ve rızası uğrunda hayâtını hiçe saymıştır. Bundan daha üstün bir şekilde Allah'a müteveccih olmak düşünülemediği için, şehâdetin derecesi yükselmiş ve faziletine dâir pek çok âyet ve hadisler vârid olmuştur.

Bunlardan birisi Uhud harbinde Abdullah İbn Amr el - Ensâri şehid olduğu zaman Resûlullah'ın Câbir'e hitâben buyurmuş olduğu şu hadistir :

(950) Müslim, Enes'ten.

(951) İbn Mâce, Kâ'b bin Mâlik'den.

أَلَا أُبَشِّرُكَ يَا جَابِرُ قَالَ بَلَى بَشَّرَكَ اللَّهُ بِالْخَيْرِ قَالَ إِنْ أَلَّاهُ عَزَّ وَجَلَّ
 أَخِيَا أَبَاكَ فَأَقْعَدَهُ بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَيْسَ بَيْنَهُ سِتْرٌ فَقَالَ تَعَالَى تَمَنَّ
 عَلَى يَا عَبْدِي مَا شِئْتَ أُعْطِيكَ فَقَالَ يَا رَبِّ أَنْ تُرَدَّنِي إِلَى الدُّنْيَا
 حَتَّى أُقْتَلَ فِيكَ وَفِي نَبِيِّكَ مَرَّةً أُخْرَى فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ سَبَقَ الْقَضَاءُ
 مِنِّي بِأَنَّهُمُ إِلَيْهَا لَا يَرْجِعُونَ هـ

«Ey Câbir (şehid olan sahabinin oğludur), sana bir müjde haberi vereyim mi? Câbir: “Evet ver, yâ Resûlallah” deyince, Resûl-i Ekrem: Allahü Teâlâ babamı diriltti ve huzûr-ı mânevisine aldı ve “Ey kulum, dile benden ne dilersin, istediğini sana vereceğim” buyurdu. Baban da, “Yâ Rab, senden dileğim: Beni dünyâya çevir gideyim, bir daha senin rızân uğrunda Habibinin önünde muhârebe edip tekrar şehid olayım” dedi. Allahü Teâlâ “Benim irâde-i Âliyyem bir defa gelenlerin bir daha geri dönmemesine taallûk etmiştir” buyurdu.» (952)

Dünyâ ile alâkasını keserek tamâmiyle Allah’a teveccüh eden kim-
 senin bu hâl üzere ölebilmesinin yegâne sebebi, düşman karşısında
 muhârebe ederek ölmektir. Çünkü o ânda ölmezse, belki zamanla
 dünyâ şehvetleri onun kalbini kaplayarak İlâhî zikirden alıkor. Bunun
 için mârifet erbâbı son nefesden son derece korkarlar. Çünkü kalb,
 her ne kadar zikrullah’a bağlandı ise de dönebilir. Dünyâ şehvetleri-
 ne iltifât edenler bu gibi fitnelerden kendilerini kurtaramaz. Son za-
 manlarında kalbine dünyâ sevgisi girer ve bu hâl ile dünyâdan ayrı-
 lırsa, öldükten sonra da bu hayâta döner ve yeniden gelmeği arzû
 eder. Bu gibilerin âhiretten nasibi azdır. «Zîra insânlar yaşadıkları gi-
 bi ölürler ve öldükleri hâlde dirilirler» O hâlde bu gibi vartalara düş-
 meninin en sâlim yolu şudur. Maksadı ganimet malı elde etmek veya
 kahramanlık ile nâm salmak olmayıp, Allah’ın adını yüceltmek ve
 Allah rızası uğrunda şehidlik olmalı ve de tam kalbi Allah’a bağlı ol-
 duğu halde şehadete ermelidir.

İşte bu gibiler hakkında Allahü Teâlâ «Cennat karşılığında mü-
 minlerden mâl ve canlarını satın alır» buyurmuştur. Dünyâyı verip
 Âhireti satın alan da işte budur. Şehidin hâli, «Lâ ilâhe illâllah» Ke-

lime-i tevhidinin mânâsına uygun gelir. Çünkü şehidin, Allah'tan, Allah sevgisinden başka bir gâyesi yoktur. Hakikatte insân oğlunun maksadı ne ise mâbûdu da odur ve her mâbûdu onun ilâhıdır. Şehid, lisân-i hâl ile de «Lâ ilâhe illâllah» diyor. Çünkü şehidin Allah'tan ve Allah'a ulaşmaktan başka bir maksadı yoktur. Yalnız dili ile kelime-i şehadeti söyleyip tavr u hareketi ona uygun olmayanların vaziyeti Allahü Teâlâ'nın meşîyyetine bağlıdır. Dilerse affeder, dilerse âzâb eder. Tehlikeden sâlim değildir. İşte bunun için Resûl-i Ekrem «Lâ ilâhe illâllah» kelime-i tevhidini diğer zikirler üzerine tercih etmiştir. Ve terğib mâhiyetinde kayıtsız olarak bunu mutlak şekilde zikir etmiştir. Sonra bâzı yerlerde de sıdk ve ihlâs ile kelime-i tevhidi şart koştu ve «bir kere ihlâs ile lâ ilâhe illâllah diyen» buyurdu. İhlâsın mânâsı ise, dil ile hâlin birleşmesi demektir.

Dil ve hâlimizle, zâhir ve bâtınımızla son nefesinde «Lâ ilâhe illâllah» diyen kullarından olmamızı Allah'tan dileriz. Bu sâyede dünyâya iltifât etmediğimiz ve ona meyil vermediğimiz ve Allah'a mülâkatı sevdiğimiz hâlde dünyâya vedâ etmiş olabilelim. Zira vuslatı sevenin, Allah da mülâkatını sever. Allah'a ulaşmayı sevmeyen kimsenin mülâkatını Allah da sevmez. İşte bu anlattıklarımız zikrin ehemmiyetini bildiren bâzı rumuzlardır ki, muâmele bahsinde daha ileri gitmek mümkün değildir.

İKİNCİ BÂB

DUÂNIN FAZİLETİ, ÂDÂBİ VE HAZRETİ PEYGAMBER EFENDİMİZDEN (S.A.) VÂRİD OLAN BÂZİ DUÂLARIN FAZİLETİ İLE İSTİĞFARIN, RESÛL-İ EKREM ÜZERİNE GETİRİLEN SALÂVÂT-I ŞERİFELERİN FAZİLETİ BEYÂNINDADIR.

DUÂNIN FAZİLETİ

Bu husûstaki âyetler:

Allahü Teâlâ buyuruyor :

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي

«Kullarım, sana benden sordukları zaman (Bilsinler ki) şüphesiz ben onlara yakınum. Benden isteyenin, duâ ettiğinde duâsını kabul ederim. Artık onlar da benim dâvetime icâbet etsinler.» (2 - Bakara: 186).

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

«Rabbimize gönülden ve gizlice yalvarın. Doğrusu, O aşırı gidenleri sevmez.» (17 - A'râf: 55).

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَن عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

«Ve rabbınız, bana duâ edin, ben de sizin dâvetinize icâbet edeyim buyurdu. Bana ibâdet etmekten kibr edenler hakir olarak Cehenneme girecekler.» (40 - Mü'min: 60).

قُلْ اِذْعُوا لِلّٰهِ اَوْ اِذْعُوا لِلرَّحْمٰنِ اِنِّمَا مَآ تَدْعُوْنَ فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى هـ

«İster Allah diyerek duâ et, ister Rahmân diye duâ et. İkisi de Allahü Teâlânın esmâ-i hüsnâsındandır.» (17-İsrâ : 110).

Nu'mân bin Beşir, Resûl-i Ekrem'in şöyle buyurduğunu rivâyet ediyor :

اِنَّ الدَّعَاءَ هُوَ الْعِبَادَةُ هـ

«Duâ, ibâdetin tâ kendisidir.»

Ve sonra da;

اُدْعُونِيْ اَسْتَجِبْ لَكُمْ هـ

«Bana duâ edin, size icâbet edeyim.» (40-Mü'min: 60) âyet-i celîlesini okumuştur.

Yine Resûl-i Ekrem :

الدَّعَاءُ مَخْرُجُ الْعِبَادَةِ هـ

«Duâ ibâdetin ilîğidir.» (953)

Yine Resûl-i Ekrem :

لَيْسَ شَيْءٌ اَكْرَمَ عَلَى اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ الدَّعَاءِ هـ

«Allah katında duâdan makbûl ve kıymetli hiç bir şey yoktur.» (954) Buyurmuştur.

Ebû Hüreyre'nin rivâyetinde yine Resûl-i Ekrem şöyle buyuruyor :

(953) Tirmizî, Enes'den.

(954) Tirmizî.

إِنَّ الْعَبْدَ لَا يَخْطِئُهُ مِنَ الدُّعَاءِ إِحْدَى ثَلَاثٍ إِلَّا ذَنْبٌ يُغْفَرُ لَهُ
وَأَمَّا خَيْرٌ يُعْجَلُ لَهُ وَأَمَّا خَيْرٌ يُدَخَّرُ لَهُ هـ

«Kul, duâsında üç şeyin birini alımdan şaşmaz. Ya duâ sayesinde günâhı bağışlanır, veyahut peşin bir mükâfat alır, veyahut âhîrette karşılığını bulur.» (955)

Ebû Zer (Radiyallahu anı) şöyle buyuruyor: «İyilik üzerine yapılan duâlar yemeğe katılan tuz kadar olmalıdır.»

Yâni duâ, kısa ve özlü olmalıdır.

Yine Resûl-i Ekrem :

سَلُوا اللَّهَ تَعَالَى مِنْ فَضْلِهِ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ أَنْ يُسْأَلَ
وَأَفْضَلُ الْعِبَادَةِ أَنْ تَنْتَظِرَ الْفَرَجَ هـ

«Allah'ın fazlından isteyin. Allah, kendisinden istenmeği sever. İbâdetlerin makbûlü, ferahlığı beklemektir.» (956)

DUÂNIN ÂDÂBI

Duânın on âdâbı vardır :

1 — Şerefli vakitleri aramak : Sene içerisinde arefe günleri, aylardan Ramazan ayı, haftada cum'a günü ve gecelerde seher vakti gibi. Nitekim Kur'ân-ı Kerîmde :

وَيَا لَأَسْحَارٍ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ هـ

«Ve seher vaktinde onlar istiğfar ederler.» (51 - Zâriyât : 18) Buyurulmuştur.

Resûl-i Ekrem de hadis-i şerifinde buyuruyor :

(955) Deylami, «Müsnedü'l - Fırdevs» de.

(956) Tirmizi, İbn Mes'ûd'dan.

يُنْزِلُ اللَّهُ تَعَالَى حُكْلَ لَيْلَةٍ إِلَى مَسَاءِ الدُّنْيَا حِينَ يَنْقُضُ ثُلُثُ
الَّيْلِ الْآخِرُ فَيَقُوتُ عَتَمَ وَجَلَّ مَنْ يَدْعُوهُ فَاسْتَجِبَ لَهُ
مَنْ يَسْأَلُنِي فَأَعْطِيَهُ مَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ هـ

«Gecenin üçte biri kaldığı zaman, Allahü Teâlâ, birinci kat semâyâ tecelli ederek (oradan kullarına hitâben): “Yok mu istiğfar eden, onu mağfiret edeyim, yok mu isteyen, dilediğini vereyim, yok mu duâ eden duâsını kabul edeyim”, buyurur.» (957)

Hattâ Yakûb Aleyhisselâm, kendisinden istiğfar dileyen oğullarına karşı :

سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي هـ

«Sizin için yakında Rabbime istiğfar ederim.» (12-Yusuf : 98) buyurması, duâların kâbul olacağı seher vaktini beklemek için idi. Hattâ denildi ki seher vakti kalktı, oğullarının afvı için duâ etti, oğulları da ardında «âmin» dediler, Allahü Teâlâ «Ben onları hem afvettim, hem de Peygamber yaptım» buyurdu.

2 — Şerefli hâllerden istifâde etmek : Nitekim Ebû Hüreyre (Radıyallahu anh) şöyle buyuruyor: «Gök kapıları, İslâm ordusu ile küf-fâr ordusunun karşılaştığı, yağmurun yağdığı ve farz namazlarının kılındığı esnâlarda açılr. Bu vakitleri ganimet bilerek duâ edin.» diye haber vermektedir.

Mücâhid : «Namaz vakitleri hayırlı saatlerde kılınır. Bu vakitlerde, namazların peşinden Allah'a duâ edin» buyurmuştur. Resûl-i Ekrem de hadis-i şerifinde :

الْعَمَاءُ بَيْنَ الْأَذَانِ وَالْإِقَامَةِ لَا يَشْرُدُ هـ

«Ezan ile ikamet arasında yapılan duâ red olunmaz.» (958) buyurmuştur. Diğer hadiste de :

(957) Buhâri ile Müslim, Ebû Hüreyre'den.

(958) Ebû Dâvûd, Nesâî ve Tirmizî, Hz. Enes'ten.

الصَّائِرُ لَا تَدْعُوهُ

«Oruçlunun duâsı red olunmaz.» (959) buyurmuştur.

Aslında vakitlerin şerefi de, hâllerin şerefine râci'dir. Meselâ seher vakti, kalblerin berrak, teşviştan hâli ve hâlis olduğu bir vakittir. Arefe ve cum'a günleri de Allahın rahmetine hazırlanma vaktidir. İşte bu saydıklarım, vakitlerin şerefli olmalarının sebeblerinden birisidir. Vakitlerin şerefi için daha nice esrâr vardır ki, beşer ona muttali olamaz. Ayrıca secde hâli de duâların kâbûlüne uygun düşen hâllerendir. Nitekim Ebû Hüreyre Resûl-i Ekrem'den şöyle rivâyet ediyor :

أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَهُوَ سَاجِدٌ فَأَكْثِرُوا فِيهِ مِنَ الدُّعَاءِ

«Kuluv, Allah'a en çok yakın olduğu, secde hâlidir. Secdede Allah'a çok duâ edin.» (960)

İbn Abbas (R.A.) Resûl-i Ekrem'den şöyle rivâyet etmiştir:

إِنِّي نَهَيْتُ أَنْ أَقْرَأَ الْقُرْآنَ رَاكِعًا أَوْ سَاجِدًا، فَأَمَّا الرُّكُوعُ فَعِظْمُوا فِيهِ الرَّبَّ تَعَالَى، وَأَمَّا السُّجُودُ فَاجْتَهِدُوا فِيهِ بِالْدُّعَاءِ فَإِنَّهُ قَبْلُ أَنْ يُسْتَجَابَ لَكُمْ بِهِ

«Rükû ile sücûdda Kur'an okumaktan men'olundum. Rükûda Rabbinizi tâzim edin "Sühhane Rabbiyel azim" deyin. Secdede ise, duâ edin. Çünkü secde hâli, duâların kâbûlüne müsâit olan bir hâldir.» (961)

3 — Kibleye dönerek, koltuklarının altı görülecek şekilde ellerini kaldırıp duâ etmektir: Câbir bin Abdullah'ın rivâyetinde: «Resûl-i Ekrem (S.A.V.) Arafat'ta kibleye dönerek akşama kadar duâ etti» buyurulmuştur. Selmân, Resûl-i Ekrem'in şöyle buyurduğunu haber veriyor :

(959) Tirmizi.

(960) Müslim.

(961) Müslim.

إِنَّ رَبَّكُمْ حَتَّى كَرِهُوا يَسْتَعِينِي مِنْ عَيْدِهِ إِذَا رَفَعُوا أَيْدِيَهُمْ
إِلَيْهِ يَرُدُّهَا صُفْرًا هـ

«Mubakkak ki, sizin Rabbiniz hayâ ve kerem sâhibidir. Kulları ellerini kaldırıp kendisinden bir şey istedikleri zaman, onları boş çevirmekten hayâ eder.» (962)

Enes'in rivâyetinde şöyle deniliyor :

كَانَ يَرْفَعُ يَدَيْهِ حَتَّى يَرَى بَيَاضَ إِبْطِهِ فِي الدُّعَاءِ
وَلَا يُشِيرُ بِأُصْبَعِهِ هـ

«Resûl-i Ekrem duâ ettiği zaman koltuk altı görülünceye kadar ellerini kaldırır ve duâda parmakları ile işaret etmezdi.» (963)

Yine Ebû Hüreyre'nin bir rivâyetinde Resûl-i Ekrem duâsında iki parmağıyla işaret eden bir adama tesâdüf ettiğinde: «Tek parmak ile işaret et» buyurdular.

Ebû'd - Derdâ (Radiyallahu anh): «Ellerinizi bağlanmadan önce duâ için onları kaldırın.» Buyurmuştur.

Böylece duâ ettikten sonra ellerini yüzüne sürmelidir. Nitekim Hz. Ömer (Radiyallahu anh) in rivâyetinde: «Resûl-i Ekrem ellerini duâya kaldırdığı zaman yüzüne sürmeden salıvermezdi.» deniliyor.

İbn Abbas'ın rivâyetinde: «Resûl-i Ekrem duâ ettiği zaman avuçlarını birleştirir ve iç kısmını yüzüne doğru çevirirdi» denilmektedir.

Bu anlattıklarımız, duâda ellerin duruş keyfiyetidir. Duâ ederken gözler semâya kaldırılmaz. Nitekim bir hadisinde Resûl-i Ekrem :

لَيْسَ مِنَ الْقَوْمِ عَنِ رَنْعِ أَبْصَارِهِمْ إِلَى السَّمَاءِ عِنْدَ الدُّعَاءِ أَوْ لِحُطْفَنِ أَبْصَارِهِمْ

«Duâda gözlerini semâya kaldıranlar, bu âdetlerinden vaz geçmeli. Yoksa gözlerinin (ziyâsı) alınır.» (964) Buyurmuştur.

(962) Tirmizî ve Ebû Dâvûd.

(963) Müslim.

(964) Müslim, Ebû Hüreyre'den.

4 — Duâyı gizlice yâni hafif sesle yapmak : Nitekim Ebû Musâ'l-Eş'ârî diyor ki: «Resûl-i Ekrem ile bir yolculuktan dönmüştük. Medine'ye yaklaştığımız zaman, Resûl-i Ekrem tekbir alınca, herkes yüksek sesle tekbir aldı. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem :

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ يَدْعُونَ لِنَسْ بِيَاصَةٍ وَلَا غَائِبٍ إِنَّ اللَّهَ يَدْعُونَ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ أَعْنَاقِ رِكَابِكُمْ هـ

«Ey insânlar! Sizin duâ ettiğiniz (Allah) ne gâibtedir ve ne de sağırdır. Sizin duâ ettiğiniz (Allah) sizinle atlarınızın boynu arasındadır.» (965) buyurdu.»

Hazret-i Âişe, Allahü Teâlâ'nın :

وَلَا تَجْهَرُ بِصَلَاتِكَ وَلَا تَخَافُ بِهَا هـ

«Namazında ne fazla bağır, ne de sesini gizle, yâni orta derecede oku.» (17- İsrâ : 110)

kavl-i kerimindeki «bi-salâtike» den murâdı «bi-duâ'ike» dir, buyurdu. Yâni duâlarınızı bağırarak yapmayın, alçak ses ile yapın demektir.

Nitekim Allahü Teâlâ duâsını gizlice yaptığı için Zekeriya Aley-hisselâmı senâ etmek üzere şöyle buyurdu:

إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا هـ

«O, Rabbine gizlice niyâz ettiği zaman.» (19- Meryem : 3).

Diğer Ayet-i celilede de :

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً هـ

«Rabbimize gönülden ve gizlice yalvarın.» (7- A'râf : 55). buyuruyor.

(965) Buhârî ile Müslim.

5 — Duâda yapmacık sözlerden sakınmaktır. Duâ eden (kapıdaki sâil gibidir); tevâzu ve huşû içinde istemeli ve külfetli sözlerden sarf-ı nazar etmelidir.

Resûl-i Ekrem bir hadîste :

«İleride, duâda haddini tecâvüz eden cemaâtler türeyecektir.» buyurmuştur. Allahu Teâlâ Kur'ân-ı Kerim'de buyuruyor :

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ هـ

«Rabbinizce gönülden ve gizlice duâ edin, O. aşırı gidenleri sevmez.» (7 - A'râf : 55).

Duâda tekellûf edip secî'li sözler konuşanları Allah sevmez. En doğrusu Hazret-i Peygamber ve sahabelerinden vârid olan duâlardan fazlaya kaçmamaktır. Çünkü insân, bâzan haddini aşarak lüzumsuz şeyleri isteyebilir. Bunun için Muaz'dan şöyle rivâyet edilmiştir : «Cennette bile âlimlere ihtiyaç vardır. Çünkü Cennet halkına, ne isterseniz isteyin dendiği vakit onlar ne isteyeceklerini ve nasıl isteyeceklerini bilemiyecekleri için âlimlerden suâl edeceklerdir.»

Diğer bir hadîste de :

إِنَّا كُمْ وَالْتَجَمَ فِي الدُّعَاءِ حَسْبُ أَمْدِكُمْ ، أَنْ يَقُولَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ دَعَوْتِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ دَعَوْتِ هـ

«Duâda secî'den, yapmacık sözlerden kaçınm. "Allahım! Senden Cenneti ve beni Cennete yaklaştıracak söz ve ameli diler; Cehennemden ve Cehenneme yaklaştıracak söz ve işlerden sana sığınırım" demek kâfidir», buyurdu. (966)

Yine haberde :

سَيِّئَانِ قَوْمٌ يَبْعَثُونَ فِي الدُّعَاءِ وَالظُّهُورِ هـ

«İleride öyle insânlar gelecek ki, onlar duâ ve temizlikte haddi aşacaklardır.» Buyurulmuştur.

Seleften bir zât, kıssacı bir duâhâna tesâdüf ediyor. Adamın böyle seci' ve yapmacık sözler ile duâ ettiğini görünce: «Bu seci' ve bu külfeti Allah'a karşı mı yapıyorsun? Bilmiş ol ki, ben Habib-i Acemî-yi şöyle duâ ederken gördüm: "Allahım bizi, iyilerden yap. Allahım, Kıyâmet günü bizi mahcûb etme. Allahım, bizi iyi işler yapmağa muvaffak eyle." İnsânlar da her köşeden onun duâsına iştirâk ederlerdi. Çünkü duâsının makbûl olmasıyle tanınmış bir zâttı.» dediler.

Diğer bazıları da: Duâ fesâhat ile değil, tevâzû' ve huşû' ile yapılmalıdır, dediler.

Denildi ki: Hakiki âlimler ve Allah'ın dostlarından olan bazı eb-dallar, duâlarında yedi kelimeyi aşmazlardı. Nitekim Bakara Sûresi-nin sonundaki âyetler de bunu öğretmektedir. Allahü Teâlâ kullarının duâlarında, bu miktardan fazlasını haber vermemiştir.

Seci'den gâye külfetli sözler aramaktır. Çünkü bu tarzda duâ edenin hâli, duâya uygun değildir. Yoksa vezinli kelimeler demek değildir. Resûl-i Ekrem'in duâsında bile külfetsiz, mevzûn kelimeler vardır. Nitekim bir duâsında :

أَسْأَلُكَ الْأَمْنَ يَوْمَ الْوَعْدِ، وَالْجَنَّةَ يَوْمَ الْخُلُودِ مَعَ الْمُقَرَّبِينَ الشُّهُودِ
وَالرَّكْعَ السُّجُودَ الْمُؤَفِّينَ بِالْمُتَّوِّدِ إِنَّكَ رَجِيمٌ وَدُوْدٌ وَإِنَّكَ تَعْلَلُ مَا تُرِيه

«[Allahım!] rükû ve sücûd ederek sözlerinde duran ve sana yakın olan mukarreblerle beraber, korkulu günde emniyeti ve ebediyet gününde Cenneti senden dilerim. Zira dilediğini yapan, merhâmet edip acıyan, ancak Sensin.» (967) Diye buyurmuştur.

Metindeki kelimelerde seci' vardır. Fakat bu, külfetsiz ve kendiliğinden akıp gelen bir seci'dir. Buna mümâsil daha niceleleri vardır. O hâlde duâ eden zât, eserde vârid olan duâlar ile kifâyet etmeli veyâ külfetli sözlerden kaçınmalıdır. Duâ ederken âczini ifâde etmeli, hu-zûr ve huşû' içinde zilletâmiz bir lîsân ile yalvarmalıdır. Allahü Teâlâ'nın sevdiği ve kabûlüne mazhariyet kazanacak olan, ancak bu gibi duâlardır.

6 — Huzû ve huşû' içinde Allah'tan korkarak ve kabûlünü umarak istediği şeyde ısrarla durmaktır: (Tazarrû ve huşû'a dâir misâller yukarıda geçmiştir.)

Şimdi rağbet ve rehbe dâir misâlleri verelim:

ÂYETLER :

إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا ۖ

«Onlar iyi işlere koşarlar, sevâba rağbet ve ikâbdan korkarak bize duâ ederler.» (21 - Enbiyâ : 90)

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۖ

«Rabbinize gizli ve gönülden duâ edin.» (7 - A'râf : 55)

HADİSLER :

إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا ابْتَلَاهُ حَتَّى يَسْمَعَ تَضَرُّعَهُ ۖ

«Allahü Teâlâ, bir kulunu sevdiği zaman, yalvarışını duymak için, onu bazı dertler ile mübtelâ eder.» (968)

7 — Duâsında azimli ve kabûlünde ümitli olmak sûretiyle Allah'a karşı hüsn-i zânda bulunmaktır: Bu husûstaki hadisler :

لَا يَقُلْ أَحَدُكُمْ: إِذَا دَعَا اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي إِنْ شِئْتَ اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي إِنْ شِئْتَ لِيُغْفَرَ الْمَنَاقِلَةُ فَإِنَّهُ لَا مُصْخِرَةَ لَهُ ۖ

«Duâ ettiğiniz zaman: Allahım! Dilersen beni mağfiret eyle, dilersen bana rahmet eyle, demeyin. İsteyeceğinizi kat'i sûrette Allah'dan isteyin. Zâten onu icbâr edecek hiçbir kuvvet yoktur.» (969)

(968) Ebû Mansûr Deylemî, Enes'den.

(969) Buhârî ile Müslim, Ebû Hüreyre'den

إِذَا دَعَا أَحَدَكُمْ فَلْيُعْظِمِ الرَّغْبَةَ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَتَعَاطَمُهُ شَيْءٌ هـ

«Sizden biriniz duâ ettiği zaman kabûl olunacağına büyük ümit beslesin. Çünkü onun kabûlü Allah için kolaydır.» (970)

أَدْعُوا اللَّهَ وَأَنْتُمْ مُوقِفُونَ بِالْإِجَابَةِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَا يَسْتَجِيبُ دُعَاءَ مَنْ قَلْبٍ غَافِلٍ هـ

«Duâ ettiğiniz zaman, kabûl olunacağına inanarak Allah'a duâ edin. Bilmiş olunuz ki, gâfletle yapılan duâları Allah kabûl etmez.» (971).

Süfyan bin Uyeyne: «Kimsenin kusurları, onu duâ etmekten alıkoymasın. Çünkü Allahü Teâlâ en kötü mahlûk olan şeytanın bile duâsını kabul etmiştir.» Rahmet kapısından koğulduğu vakit :

رَبِّ فَانْظُرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ، قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ هـ

«Rabbim! (İnsânlar) dirilinceye kadar bana müblet ver» diye duâ edince, «Vakt-i ma'lûma kadar bekletilenlerdensin; sana muayyen bir zamana kadar müsâade edilmiştir.» (7 - A'râf : 14, 15) Buyurmuş ve dileğini kısmen olsun kabûl etmiştir.

8 — Tekrar tekrar isteyerek duâsında ısrâr etmektir:

İbn Mes'ûd, Resûl-i Ekrem hakkında şöyle rivâyet ediyor:

إِذَا دَعَا دَعَا ثَلَاثًا وَإِذَا سَأَلَ سَأَلَ ثَلَاثًا هـ

«Duâ ettiği zaman üç kere duâ eder ve Allah'dan bir şey istediği zaman üç kere isterdi.» Aynı zamanda duâda aceie edip gecikmekden üzüntü duymamak lâzım. Zira Resûl-i Ekrem :

(970) İbn Hibban, Ebû Hüreyre'den.

(971) Tirmizi, Ebû Hüreyre'den.

يُسْتَجَابُ لِأَحَدِكُمْ مَا لَمْ يَجْعَلْ يَقُولُ قَدْ دَعَوْتُ فَلَمْ يُسْتَجَبْ لِي
فَإِذَا دَعَوْتُ فَأَسْأَلُ اللَّهَ كَثِيرًا فَإِنَّكَ تَدْعُو كَرِيمًا. هـ

«Allahü Teâlâ duânızı kabûl eder. Tâ ki duâ ettim, hâlâ kabûl olmadı deyip acele etmedikçe. Allah'tan çok isteyin. Çünkü siz kerem sâhibinden istiyorsunuz.» (972) buyurmuştur.

Hattâ zâtın biri: «Allah'tan yirmi senedir bir dilekte bulundum; henüz dileğimi yerine getirmedi. Fakat duâmin kabûl edileceğinden eminim, bundan ümidimi kesmem. İstedğim şey boş ve lüzumsuz şeyleri terk etmekte bana yardımcı olmasıdır» dedi. Yine Resûl-i Ekrem bir hadisinde şöyle buyuruyor :

إِذَا سَأَلَ أَحَدُكُمْ رَبَّهُ مَسْأَلَةً فَعَرَفَ الْإِجَابَةَ فَلْيَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
بِعَمَلِهِ تَمَّتْ الصَّالِحَاتُ وَمَنْ أَبْطَأَ عَنْهُ شَيْءٌ مِنْ ذَلِكَ فَلْيَقُلْ الْمَدْحُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ مَالٍ

«Sizden biriniz birşey isteyip dileği kabûl olduğuna zaman, “iyilikler onun ni'metiyle tamamlanan Allahü Teâlâ'ya hamedederim.” Şâyet henüz kabûl edilmemiş dilekleri var ise, “her hâl ü kârda yine ona hamedederim” desin.» (973)

9 — Duâya Besmele ile başlamak :

Duâya, arzû ettiğin şeyi hemen istemekle değil, Allahü Teâlâ'nın adını anmakla başlamaktır.

Seleme bin Ekvâ anlatıyor :

مَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : يَسْتَفْتِحُ الدُّعَاءَ إِلَّا اسْتَفْتَحَهُ
بِقَوْلِ سُبْحَانَ رَبِّيَ أَعْلَى الْوُجَاهِ هـ

«Sübhâne Rabbi'c' - aliyyi'l - a'la'l - vehhâb» demeden Resûl-i Ekrem'in hiç bir duâya başladığını duymadım.» (974)

(972) Buhâri ile Müslim, Ebû Hüreyre'den.

(973) Beyhaki, Ebû Hüreyre'den.

(974) Ahmed ve Hâkim.

Ebû Süleyman Dârânî : «Allah'dan birşey isteyecek olan kimse önce Salâvat-ı şerife getirsin, sonra ihtiyacını istesin ve sonra Salâvât-ı Şerife ile duâsını bitirsin. Zira Allahü Teâlâ'nın iki taraftaki Salâvât-ı şerife'yi kabûl ederken aradaki dileği de kabûl etmemesi, onun keremine yakışmaz» demıştır. Resûl-i Ekrem de bir mübarek sözünde şöyle buyurmuştur :

إِذَا سَأَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ حَاجَةً فَاَبْتَدِثُوا بِالصَّلَاةِ عَلَى قَارَنِ اللَّهِ تَعَالَى
اَكْرَمُ مِنْ أَنْ تُسْأَلَ حَاجَتَيْنِ فَقَضَى أَحَدَهُمَا وَبَرَدَ الْآخَرَى

«Allah'tan bir şey dileyeceğiniz zaman, Salâvât-ı şerife ile başlayın. Zira Allahü Teâlâ iki dilekten birini kabûl edince diğerini reddetmeme husûsunda daha keremlidir.» (Yâni bir duâyı kabûl edince, diğerini de kabûl eder.) (975)

10 — Duânın kabûl olmasında asıl olan batinî edebdir: O da tevbe etmek, helâlleşmek ve bütün himmetini Allah'a bağlamaktır. Duânın kabûl olmasında en kuvvetli âmil budur.

Ka'ab el - Ahbar'dan şöyle rivâyet edilmiştir: Mûsâ Aleyhisselâm zamanında büyük kuraklık ve kıtlık olmuş. Mûsâ Aleyhisselâm İsrâil Oğulları ile üç gün duâyaya çıktığı hâlde duâsı kabûl olmamıştı. Allahü Teâlâ «İçinizde koğuculuk yapan kimse olduğu müddetçe ben duânızı kabûl etmem» buyurdu. Mûsâ Aleyhisselâm : «O kimdir? Bize bildir de onu aramızdan çıkaralım» deyince, Allahü Teâlâ: Yâ Mûsâ, ben sizi koğuculuktan menederken kendim mi koğucu olayım?» diye vahy eder. Bunun üzerine Mûsâ Aleyhisselâm da: «Hepiniz koğuculuktan tevbe edin» buyurmuş ve hepsi tevbe ettikten sonra Allahü Teâlâ onlara rahmetini vermiştir.

Saîd bin Cübeyr de şöyle anlatıyor: Yine İsrâil Oğullarında kuraklık oldu. Zamânın hükümdarı yağmur duâsına çıkınca: «Ya, Allah bize yağmuru verir, yahut da biz ona eziyet ederiz» dedi. «Sen Allah'a nasıl eziyet edebilirsin» denilince: «O'nun dostlarını öldürmekle» diye cevâb verdi. Bu heyecân ile duâyaya iştirâk eden halkın dileğini Allah kabûl etti ve yağmuru yağdırdı.

Süfyân-ı Sevrî anlatıyor: Beni İsrâil'de yedi sene yağmur yağmadı, kıtlıktan çöplüklerdeki leşleri yiyecek vaziyete düştüler. Hattâ çocukları bile yediler. Bu vaziyette dağlara çıkarak Allah'a duâ etti-

ler, yalvardılar ve niyâz ettiler. Fakat Allahü Teâlâ onların Peygamberlerine şöyle vahy etti: «Eğer bana doğru yürümekten ayaklarınız dizlerinize kadar sürtülse, elleriniz semâya değecek gibi yüksek dağlara tırmansanız ve duâdan dilleriniz de yorulsa, kul haklarını ödemedikçe, duânıza icâbet etmem ve ağladığınıza acımam.» Bunun üzerine onlar kul haklarını ödediler ve birbirleriyle helâllaştılar. Allahü Teâlâ da rahmet ve bereketini onlara indirdi.

Mâlik bin Dînar da şöyle anlatıyor: Yine Benî İsrâil devrinde zuhûra gelen bir kuraklıktan duâya çıkmışlardı. Allahü Teâlâ onların peygamberlerine şöyle bildirdi: «Sen onlara haber ver, pis beden, haram ile dolmuş mide ve kana bulanmış eller ile benim karşıma çıkmış, benden rahmet diliyorlar. Halbuki bu vaziyette rahmet şöyle dursun, ancak benim gadabımı benden uzaklığı kazanırlar. Bu hâllerinden vazgeçsinler, ki onlara rahmetimi vereyim.»

Tâbiünden olan Ebû Sıddık Nâci de şöyle anlatıyor: Süleyman Aleyhisselâm mâiyetiyle yağmur duâsına çıkmıştı. Yolda sırtüstü yatan ve ayakları havada bir karınca gördü. Karınca «Allahım! Ben de senin yaratıklarından biriyim, senin rahmetine ve senin bana vereceğin rızka muhtacım, sen bizi başkasının suçundan dolayı helâk etme» diye duâ ediyordu. Bunu gören Süleyman Aleyhisselâm: «Geri dönelim, yağmur için gerekli duâ yapılmıştır» dedi.

Evzâi (Allah rahmet etsin) şöyle anlatıyor: Bir gün insânlar yağmur duâsına çıkmıştı. Bilâl bin Saad, Allahü Teâlâ'ya hamd ü senâ ettikten sonra: «Ey cemaât! Kusurlu olduğunuzu itirâf edersiniz değil mi?» diye sordu. Halk: «Evet, Allah afvetsin» dedi. Bunun üzerine Saad, cemâatiyle birlikte ellerini kaldırarak: «Allahım! Biz Senin «İyi davrananlara mes'ûliyyet düşmez.» (9 - Tevbe : 91) buyurduğunu biliyoruz. Kusurlarımızı itirâf ederek huzûruna geldik. Mağfiretin, bizim gibi kusûrunu itirâf edenleredir. Allahım! Sen bizi affet, bize merhamet et ve rahmetini bize inzâl eyle» diye duâ etti. Allahü Teâlâ da rahmetini inzâl buyurdu.

Mâlik bin Dinâr'a, «Allah'a duâ et, bize rahmet versin» dediklerinde: «Siz yağmurun geciktiğinden şikâyet ediyorsunuz, ben ise bizim bu hâl ve hareketlerimize göre üzerimize taş yağmasının gecikmiş olduğunu söylüyorum» dedi.

Rivâyet olundu ki: Bir gün İsâ Aleyhisselâm bir cemâat ile yağmur duâsı için sahrâya çıktı, orada cemâate dönerek: «Günâh işleyen ve günahkâr olanlar geri dönsün» buyurdu. Günahkâr oldukları için herkes geri döndü. İçlerinde tek bir kişi kaldı. İsâ Aleyhisselâm

ona dönerek: «Sen hiç günâh işlemedin mi?» diye suâl etti. Adamcağız: «Vallahi bir defa namaz kılarken (parmağıyla işâret ederek) şu gözüm oradan geçen bir kadına ilişti, namazı müteakib bu gözümü çıkardım. Bundan başka günâh işlediğimi bilmiyorum» dedi. Bunun üzerine İsâ Aleyhisselâm: «O hâlde sen duâ et de ben âmin diyeyim» buyurdu. O da böyle yaptı ve yağmur yağdı.

Yahyâ Gassânî de şöyle anlatıyor: Dâvûd Aleyhisselâm zamanında kuraklık oldu. Halk duâ etmek için aralarından üç âlimi seçtiler. Onlar da duâ için sahrâya çıktıklarında içlerinden biri:

«Allahım! Kitâbında bize, zulm edenleri afvetmemizi bildirdin. İşte nefislerine zulm eden bizler, huzûruna geldik. Senden af dileriz. Bizi afveyle» dedi. Diğeri:

«Allahım! Kitâbında köleleri âzâd etmemizi bizlere tavsiye ettin, işte kul olarak huzûruna geldik, bizleri âzâd eyle» dedi. Üçüncüsü de:

«Allahım! Sen kitâbında “Kapıya gelen sâilli reddetmeyin, ondan yüz çevirmeyin” buyuruyorsun; işte biz sâil olarak huzûruna geldik, senden rahmet diliyoruz, sen boş çevirme» diye duâ edince Allahü Teâlâ hepsinin duâlarını kabul ederek rahmetini inzâl etti.

Atâ es-Sülemî (Basma’da otururdu) diyor ki: Kuraklık oldu ve yağmur duâsına çıktık, Sa’dûn el Mecnûn’u kabristan içersinde dolaşır gördüm, o da beni görünce: «Ey Atâ, bugün insânların mezarlarından kalktıkları, dirilme günü mü, yoksa Kıyâmet günü müdür? Ne oluyor?» diye sordu. Ben «Hayır yağmur duâsına çıkıyoruz» dedim. Mecnûn: «Günahkâr ve dünyâya bağlı gönüllerle mi, yoksa Allah’a müteveccih gönüllerle mi çıkıyorsunuz» diye sorunca, ben: «Hayır Allah’a bağlanmış ve tevbekâr kalblerle çıkıyoruz» dedim. Mecnûn: «Ey Atâ, sen o haktan ayrılanlara söyle, hak ve hakîkatten ayrılmasınlar, zîra sarraf olan (Allah) onları görüyor» dedi ve sonra gözlerini semâya dikerek, «Allahım! memleketini kullarının isyâniyle helâk etme, gâfillerin gözünden saklanan senin esma-l hüsnân ve kapalı olan ni’metlerine sığınarak memleketini suvaracak ve kullarını sulayacak bol rahmetini senden isterim, ey herşeye kadîr olan Allahım» diye duâ etti. Atâ devâmla diyor ki: Duâ daha bitmemişti ki, gök gürledi, şimşek çaktı ve bardaktan dökülürcesine yağmur yağmağa başladı, bunun üzerine bir köşeye çekilerek şöyle söyledi:

«Zâhîd ve âbidier ne güzel insanlardır. Zîra onlar Mevlâ’ları için yemeği, içmeyi terketmişler. Allah sevgisinden gözlerine uyku gelmedi, geceler geçti, kendileri hâlâ uyanıklılar. Allah’a kulluk onları her şeyden alıkoydu. Gâfil insanlar onları mecnûn sanmışlardı.»

İbn Mübârek de hâtıralarını şöyle anlatıyor: Şiddetli bir kıtlık ve kuraklık senesi idi. Medine'ye gittim, halk ile beraber yağmur duâsına çıktık. Üzerinde âdi ketenden iki elbise bulunan ve birini izâr, diğerini de peştemal olarak kullanan siyahî bir genç benim yanı başıma gelerek oturdu ve: «Allahım! Amellerimizin kötülüğü günâhlarımızın çokluğu senin katında yüzlerinizi kararttı, bizi terbiye etmek için rahmetini bizden kestin. Ey hilm ü vakar sâhibi olan ve ey kulları kendisinden iyilikten başka bir şey bilmeyen Allahımız, şu ânda kularına rahmetini inzâl etmeni senden dilerim» diye duâ etti: «Bu saatte bu saatte» derken gökyüzü bulutlandı ve her taraftan yağmur yağmaya başladı. İbn Mübârek şöyle devâm ediyor: Oradan ayrıldık, Fudayl'ın yanına gittim. Fudayl: «Ne oluyor, seni mahzun görüyorum?» dedi. Ben de hâdiseyi kendisine anlattım ve siyahî delikanlının bizi geçmiş olduğunu söyleyince Fudayl bir ah çekerek bayıldı ve yere düştü.

Yine rivâyet olundu ki: Hz. Ömer bin Hattâb (Radiyallahu anh), Hazret-i Peygamberin amcası Abbas (Radiyallahu anh)'ın da bulunduğu bir cemâatle yağmur duâsına çıkmıştı. Hz. Ömer: «Allahım! Sevgili Habîbln ve onun amcası vasıtasıyla sana ilticâ ediyoruz. Sen bunların yüzü suyu hürmetine bize rahmetini inzâl eyle» diye duâsını bitirdikten sonra, Hazret-i Abbas elini kaldırarak: «Allahım! Semâdan gelen her belâ günâh sebebiyle gelir ve bu belâyı tevbe kaldırır. Ben sevgili Habîbinin amcası olduğum için halk benim vasıtamla Sana müracaat ediyorlar. İşte günâhkâr ellerimizi Sana kaldırdık, boyunlarımızı tevbe ile karşında eğdik. Sen, kayb olanı terketmeyen, belî kırılanı ihmâl etmeyen bir koruyucusun. İşte küçükler perişan, büyükler sefil oldu. Bu yüzden şikâyet sesleri Sana yükseldi. Sen âşîkâreyi de bilirsin, gizliyi de. Allahım, kulların ümidleri kesilip helâk olmadan onların imdadına yetiş, zîra Senin rahmetinden ancak kâfirler ümit keserler. Rahmetini yetiştir» diye duâ etti. Duâsını tamamlamadan dağlar gibi bulutlar gökyüzünü kapladı ve rahmet yağmaya başladı.

RESÛL-İ EKREM ÜZERİNE GETİRİLEN SALÂVÂT-I ŞERİFE'NİN VE RESÛL-İ EKREM'İN FAZİLETİ

Âyet-i celîle :

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ
وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا هـ

«Muhakkak, Allah ve Melekleri, peygamber üzerine salât ederler. Ey imân şerefiyle müşerref olan kullarım! Siz de ona salâvât getirin ve tanı bir teslimiyetle selâm verin.» (33 - Ahzâb : 56)

Hadisler :

Rivâyet olunur ki, Resûl-i Ekrem bir gün güler yüzlü ve sevinçli olduğü hâlde meclise gelerek şöyle buyurdu :

جَاءَ ذَاتَ يَوْمٍ وَالْبُشْرَى بُرَى فِي وَجْهِهِ فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :
إِنَّهُ جَاءَنِي جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ أَمَا نَرْضَى يَا مُحَمَّدُ أَنْ لَا يُصَلِّيَ
عَلَيْكَ أَحَدٌ مِنْ أُمَّتِكَ صَلَاةً وَاحِدَةً إِلَّا صَلَّيْتُ عَلَيْهِ عَشْرًا وَلَا يُسَلِّمُ
عَلَيْكَ أَحَدٌ مِنْ أُمَّتِكَ إِلَّا سَلَّمْتُ عَلَيْهِ عَشْرًا هـ

«Cebrâil Aleyhisselâm bana gelerek: “Yâ Muhammed! Ümmetinden sana bir salâvât getirene on salâvât, bir selâm getirene de on selâm getirmeme razı olmaz mısın” dedi. İşte benim neş'eli oluşum bu sebeptendir.» (976)

Yine Resûl-i Ekrem şöyle buyurdu :

مَنْ صَلَّى عَلَى صَلَّيْتُ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ مَا صَلَّى عَلَى فَلْيَقُلْ عِنْدَ ذَلِكَ أَوْلَيْكُمْ كَرَمًا

«Benim üzerime bir salâvât getiren için melekler on kere istiğfâr ederler. Binâenaleyh isteyen (salâvâtı) azaltsın, isteyen çoğaltsın.» (977)

(976) Neseî ve İbn Hibban, Ebû Tâhâ'dan.

(977) İbn Mâce, Âmir b. Rebi'a'dan.

إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ بِى أَكْثَرُهُمْ عَلَى صَلَاةٍ هـ

«İnsânların bana en yakını, bana en çok salâvât-ı şerife getireni-
dir.» (978)

يَحْسِبُ الْمُؤْمِنُ أَنْ أَذْكَرَ عِنْدَهُ فَلَا يُصَلِّ عَلَى هـ

«Kişinin ciniriliği için, yanında anıldığıım hâlde, benim üzerime
salâvât-ı şerife getirmemesi kâfidir.» (979)

أَكْثِرُوا مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى يَوْمِ الْجُمُعَةِ هـ

«Cum'a günleri benim üzerine bolca salâvât getirin.» (980)

مَنْ صَلَّى عَلَى مِنْ أُمَّتِي كُتِبَ لَهُ عَشْرُ حَسَنَاتٍ وَنُحِيتَ عَنْهُ عَشْرُ سَيِّئَاتٍ هـ

«Ümmetimden üzerime salâvat getirene on sevâb yazılır ve on
günâhı mahvolur.»

مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْإِذَاْنَ وَالْإِقَامَةَ: اَللّٰهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ النَّامَةُ وَالْعَلَاءُ
الْقَائِمَةُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَأَعْطِهِ الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالذَّجَّةَ
الرَّافِعَةَ وَالشَّفَاعَةَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِي هـ

«Ezan ve ikametî duyduğu vakit yukarıda yazılı duâyı okuyan
kimseye şefa'atım borç olur.» (981)

مَنْ صَلَّى عَلَى فِي كِتَابٍ لَمْ تَنْزِلِ الْمَلَائِكَةُ يُسْتَغْفِرُونَ لَهُ مَا دَامَ
اسْمُهُ فِي ذَلِكَ الْكِتَابِ هـ

(978) Tirmizî, İbn Mes'ûd'dan.

(979) Neseî.

(980) Ebû Dâvûd, Neseî ve İbn Mâce.

(981) Buhârî, Câbir'den.

«Kim herhangi bir kitâbta benim üzerime salâvât-ı şerife getirirse, yâni salâvât-ı şerifeyi kitâba yazarsa isminin orada kaldığı müddetçe melekler o adam için istiğfar ederler.» (982)

إِنَّ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةً سَيَاجِدُونَ بِبَلْعُونِي عَنْ أَمْنِي السَّلَامِ هـ

«Yeryüzünde seyahat eden melekler vardır. Ümmetimin selâmını bana tebliğ ederler.» (983)

لَيْسَ أَحَدٌ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ عَلَى رُوحِي حَتَّى آرَدَ عَلَيْهِ السَّلَامَ هـ

«Kim olursa olsun, bana selâm getirdiği vakit Allahü Teâlâ mutlaka rûbümü îâde eder ve ben onun selâmını alırım.» (984)

قُولُوا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَعَلَى آلِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ هـ

Hazret-i Peygambere: «Nasıl salâvât getirelim» diye soruldukta: «Yukarıdaki salâvâtı okuyunuz» buyurdu. (985)

HAZRET-İ ÖMER'İN, RESÛL-İ EKREM'E AĞLAMASI

Rivâyet olunur ki, Resûl-i Ekrem'in irtihâlini duyan Hazret-i Ömer (Radiyallahu anh) şu şekilde ağlamıştır.

«Annem babam sana fedâ olsun, Yâ Resûlallah. Bir hurma kütüğüne dayanarak hutbe okurdun. Cemâat çoğalıp minber yapıldığı zaman, senin hasretine dayanamayıp ağlamağa başlayan hurma ağacını, okşaman ile teskin ettin. Bir hurma kütüğü senin hasretine dayanamayıp ağlarsa, ümmetinin ağlaması evleviyetle sâbit olur.

Anam babam sana fedâ olsun, senin Allah katında mevkîin o kadar yüce idi ki, sana itâati kendisine itâat sayarak:

(982) Taberânî.

(983) Hac bahsinde geçmiştir.

(984) Ebû Dâvûd, Ebû Hüreyre'den.

(985) Buhârî ile Müslim.

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ هـ

«Resûl'e itâat eden, Allah'a itâat etmiş olur.» (4 - Nisâ: 80). buyurdu.

Anam babam sana fedâ olsun, Allahü Teâlâ'nın katında senin mevkiin o kadar yüce idi ki, Allahü Teâlâ kusurunu bildirmeden önce afvettiğini bildirerek :

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذْنَتْ لَهُمْ هـ

«Allah seni afvetsin. Onlara niçin izin verdin.» (9 - Tevbe : 43)

Anam babam sana fedâ olsun. Allah katında mevkiin o kadar yüksek idi ki, seni son Peygamber gönderdiği hâlde Kur'ân-ı Kerim'de diğer Peygamberlerden evvel zikretti ve şöyle buyurdu :

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَ مِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ هـ

«Hatırla o zamanı, ki biz bütün peygamberlerden misâk aldığımız. Senden de, Nuh'tan da ve İbrâhim'den de.» (33 - Ahzâb : 7)

Anam babam sana fedâ olsun yâ Resûlallah. Senin Allah katında mevkiin o kadar âli idi, ki Cehennem halkı Cehennemin tabakaları arasında yanıp dururken, sana itâat etmiş olmalarını ve bu hâle düşmemelerini candan arzû ederdin. Onlar ki :

يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ هـ

«Eyvah bize! Keşke Allah'a ve Resûlüne itâat etseydik.» (33 - Ahzâb: 66) derler.»

BU AĞLAMA ESNÂSINDA HAZRET-İ ÖMER'İN ANLATTIĞI BÂZİ MÜCİZELER

«Anam babam sana fedâ olsun Yâ Resûlallah! Allahü Teâlâ mücize olarak Mûsâ Aleyhisselâma taştan su çıkarttı ise, sana da parmaklarından su çıkarttırdı.

Anam babam sana fedâ olsun, Allahü Teâlâ Süleymân Aleyhisselâmâ sabahleyin bir aylık mesâfeyi katedecek ve öğleden sonra geri çevirecek rüzgârı teshir etti ise, sana bundan daha kuvvetli olan **Burak**'ı verdi. Bir gecede Mescid-i Aksâ'ya oradan Allah'ın dilediği yerlere gittikten sonra yine sabah namazını Kâbe'de kıldın.

Anam babam sana fedâ olsun yâ Resûlallah, eğer Allahü Teâlâ Mûsâ Aleyhisselâma, ölüyü diriltmek mucizesini verdi ise, sana da plşmış koyunu konuşturdu ve zehirli olduğunu haber verdi.»

HAZRET-İ ÖMER, AĞITINDA RESÛL-İ EKREM'İN GÜZEL AHLÂKINI ŞÖYLE ANLATIYOR :

«Anam babam sana fedâ olsun Yâ Resûlallah, Nuh Aleyhisselâm kendi kavmi için :

رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيًّا رَاه

«Rabbim yeryüzünde kâfirlerden bir tane bırakma.» (71 - Nûh : 26). diye duâ ettiği gibi sen de duâ etsen bir tanemiz kalmazdık. Halbuki gül yanağını yardılar ve dişini kırdılar, sen bedduâ şöyle dursun:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِقَوْمِي فَإِنَّهُمْ لَا يَسْلُونَهُ

«Allahım! Kavmimi sen mağfiret eyle, çünkü onlar bilmezler.» dedin.

Anam babam sana fedâ olsun Yâ Resûlallah, ömrünün kısalığı ve dostlarının azlığına rağmen, uzun seneler Nuh Aleyhisselâma tâbi olan ümmetten çok daha fazlası sana tâbi olmuştur.»

HAZRET-İ ÖMER'İN AĞLAMA ESNÂSINDA RESÛLULLAH'IN TEVÂZÛU HAKKINDA ANLATTIKLARI

«Anam babam sana fedâ olsun Yâ Resûlallah! Eğer sen yalnız emsâlin ile oturup kalksan biz senin şerefli sohbetinle müşerref olamaz ve senin yanında oturamazdık. Eğer emsâlinden başkasıyla evlenmesen bizlerden evlenmeyecektin. Eğer yalnız emsâlin ile yeyip içseydin bizim soframıza oturup bizimle yeyip içmiyecek ve bizimle şakalaşmıyacaktın. Halbuki Allah'a yemin ederim ki, bizimle hem

sohbet ettin, hem beraber yedin içtin ve hem de bizlerden (kız alıp) evlendin. Tevâzû eseri olarak sof giydin, merkebe bindin, terki ve arkasına adam aldın, toprak üzerinde yedin, parmaklarını sıyırdın.»

Za'mın biri şöyle anlatıyor: «Resûl-i Ekrem'e salâvât getirir, fakat selâm kelimesini yazmazdım. Bir gece Resûl-i Ekrem'i rüyamda gördüm ve: "Niçin salâvâtı tamamlamıyorsun?" Dedi. Ben de ondan sonra salâvâtı, selâm ile tamamladım.»

Ebû'l-Hasan eş-Şâfiî'den rivâyet olundu. Diyor ki: Resûl-i Ekremi rüyamda gördüm ve: «Yâ Resûlallah, İmâm Şâfiî "Risâle" adlı kitâbında: "Allahım Resûl-i Ekrem'i zikr edenlerin zikri ve gâflet edenlerin gâfleti kadar Ona salât eyle" diye yazmıştı. Buna karşılık da mükâfat aldı mı?» diye sordum. Resûl-i Ekrem: "Hesâb görmeden Cennete girecek" buyurdu.

İSTİĞFARIN FAZİLETİ

ÂYETLER:

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ
فَاسْتَغْفَرُوا الذُّنُوبَ بِهِمْ

«Onlar fenâ bir şey yaptıklarında veya yalnız kendilerine zulüm ettiklerinde, Allahı anarak günâhları için mağfiret isteyenler...» (3-Âl-i İmrân : 135)

Alkame bin Kays ve Esved bin Yezid'den, Nehâî, Abdullah bin Mes'ûd'un şöyle dediğini anlatıyor: «Allahın kitâbında iki âyet var; bunları okuyup istiğfar eden her günahkârı, Allah mağfiret eder.» Bunların birisi yukarıda okuduğumuz âyet'dir, diğeri de şudur:

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا

«Kim kötülük işler veya nefesine zulüm eder de sonra Allah'dan mağfiret dilerse, Allah'ın mağfiret ve merhâmet sâhibi olduğunu görür.» (4-Nisâ : 110).

Başka bir âyette Allahü Teâlâ şöyle buyuruyor :

فَسْتَمِعْ بِعِندِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝

«Rabbini tesbîh et, O'na hamdeyle ve O'ndan mağfiret dile. Mühakkak ki O tevbeleri son derece kabul edendir.» (110 - Nasr : 3).

وَالْمُتَّغِفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ۝

«Ve seher vakitlerinde mağfiret dileyenler.» (3 - Âl-i İmrân : 17).

HADİSLER :

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِعِندِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۝

«Resûl-i Ekrem devâmlı olarak: "Allahım! Seni noksan sıfâtlardan tenzih eder ve Sana hamedederim. Allahım! Beni mağfiret eyle, Sen tevbeleri kabûl eden merbâmet sâhibisin" derdi.» (986)

مَنْ أَكْثَرَ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ جَعَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ مِنْ كُلِّ هَيْعَةٍ فَرَجًا
وَمِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۝

«Tevbe ve istiğfara devâm eden kimseye Allahü Teâlâ her sıkıntıdan bir kurtuluş ve her darlıktan bir genişlik verir ve ummadığı yerden kendisini rızıklandırır.» (987)

إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ تَعَالَى وَآتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ سَبْعِينَ مَرَّةً ۝

«Ben günde yetmiş kere Allah'a tevbe ve istiğfar ederim.» (988)

Halbuki Hazret-i Peygamberin geçmiş ve gelecek günâhları bağışlanmıştı.

(986) Hâkim, İbn Mes'ûd'dan.

(987) Ebû Dâvûd ve Nesai, İbn Abbâs'dan.

(988) Buhâri, Ebû Hüreyre'den.

إِنَّهُ لِيُخَانُ عَلَى قَلْبِي حَتَّى إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ تَسَالَى فِي كُلِّ يَوْمٍ مِائَةً مَرَّةً ۝

«Kalbimin ufuklarını bâzan hafif bulutlar kaplar gibi olur ve bu sebepten günde yüz kere Allah'dan mağfiret dilerim.» (989)

مَنْ قَالَ حِينَ يُأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
أُمِّ الْقَوْمِ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَإِنْ كَانَتْ
مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ أَوْ عَدَدِ رَمْلِ عَالِيٍّ أَوْ عَدَدِ وَرَقِ الشَّجَرِ أَوْ عَدَدِ أَيَّامِ الدُّنْيَا ۝

«Yatağına girdiğinde üç kere "Estağfiru'llahe'l-azîm, ellezî lâ ilâhe illâ hüve'l-hayye'l-kayyûmu ve etûbü ileyhî" diyen kimsenin günâhları, deniz köpükleri veyü Temim diyârının kumları veya ağaç yapraklarının sayısı veyâ dünyânın günleri kadar çok olsa da, Allahü Teâlâ onun günâhlarını bağışlar.» (990)

Diğer bir rivâyete göre, Hazret-i Peygamber Efendimiz :

مَنْ قَالَ ذَلِكَ غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَإِنْ كَانَ قَاتِمًا مِنَ الزَّخْفِ ۝

«Bu istiğfarı yapan kimse harb meydanından kaçmış olsa da günâhları bağışlanır.» (991) buyurmuştur.

Huzeyfe şöyle anlatıyor :

«Ben çoluk çocuğum arasında kaba dil kullanan ve sert konuşan bir insan olduğum için Resûl-i Ekrem'e dilimin beni Cehenneme koymasından korkuyorum» dedim :

Resûl-i Ekrem :

فَإِنَّكَ أَنْتَ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ فَإِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ مِائَةً مَرَّةً ۝

(989) Müslim.

(990) Tirmizi, Ebû Sâid'den.

(991) Ebû Dâvûd ve Tirmizi.

«Hâni tevbe ve istiğfarın? (Baksana) Ben (bile) günde yüz kere Allah'a istiğfar ederim.» (992) buyurmuştur.

Hazret-i Âişe (Allah ondan râzı olsun) Resûl-i Ekremin kendisine şöyle buyurduğunu haber veriyor :

إِنْ كُنْتَ بِذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَتَوُي إِلَيْهِ، فَإِنَّ التَّوْبَةَ مِنَ الذَّنْبِ
السَّيِّئِ وَالْإِسْتِغْفَارُ هـ

«Şayet bir günâha yaklaştınsa, Allah'a tevbe ve istiğfar et. Günâhtan tevbe etmek, nedâmet ve mağfiret dilemektir.» (993)

Resûl-i Ekrem şöyle istiğfar ederdi :

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَجَهْلِي وَأَسْرَافِي فِي أَمْرِي وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي
اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي هَزْلِي وَجِدِّي وَخَطَايَا وَعَمْدِي وَكُلَّ ذَلِكَ عِنْدِي
اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا
أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ هـ

«Allahım! Senin bildiğin ve benim (bilerek veya) bilmiyerek hadisini aşmak sûretıyla yapmış olduğum bütün hatalarımı affeyle.

Allahım! Şaka, ciddî, sehven ve kasden benim için yapılması mümkün olan bütün kusurlarımı mağfiret et.

Allahım! Takdim ve tehir ettiğim, gizli âşıkâre işlediğim ve Senin bildiğin her çeşit kusurlarımı bağışla, mukaddem ve muahhar olan Sensin, her şeye kadir olan Sensin.» (994)

Hazret-i Ali (Radiyallahu anh) anlatıyor: «Ben, Resûl-i Ekremden bir hadis duyduğum zaman, Allahü Teâlâ'nın dilediği kadar o hadisten faldelenen ve hüküm çıkaran bir kimseyim. Resûlün ashâbından birisi Resûl-i Ekremden bana bir rivâyet nakledeceği zaman, doğru söylyeceğine ona yemin veririr ve yemin ettikten sonra ina-

(992) Nesel.

(993) Buhârî ile Müslim. Hz. Âişe'den.

(994) Buhârî ile Müslim.

nırdım. Doğru söylüyor (Sıddık) Ebû Bekir Resûl-i Ekrem'in şu hadisini bana rivâyet etmiştir.

يَقُولُ مَا مِنْ عَبْدٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا فَيُغْسِلُ الطَّهَوْرَ ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ
ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا غُفِرَ لَهُ ثُمَّ تَلَا قَوْلَهُ عَزَّ وَجَلَّ
«وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ»

«Kim olursa olsun bir günâh işlediği vakit, güzelce temizleür, abdest alır, iki rek'at namaz kılar ve tevbe ederse, Allahü Teâlâ onun günâhlarını bağışlar. Ve sonra da bu meâlde olan "Onlar fenâ bir şey yaptıklarında veya nelislerine zulüm ettiklerinde Allahı anarlar" (3 - Âl-i İmrân : 135) âyet-i celilesini okuyarak bu dâvasına delil getirmiştir.» (995)

Ebû Hüreyre de Resûl-i Ekrem'den şöyle rivâyet ediyor :

إِنَّ الْمُؤْمِنَ إِذَا أَذْنَبَ ذَنْبًا كَانَتْ نُكْثَةً مَوْدَاءَ فِي قَلْبِهِ فَإِنْ تَابَ وَتَزَعَّ
وَاسْتَغْفَرَ صُفِلَ قَلْبُهُ مِنْهَا فَإِنْ زَادَ زَادَتْ حَتَّى تَصْلِفَ قَلْبُهُ فَذَلِكَ
الرَّانُ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي كِتَابِهِ: «كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»

«Mü'min kul bir günâh yaptı mı kalbine siyah bir nokta konulur. O, bunu tevbe ve istiğfar ile koparıp attığı zaman kalbi cilâlandırılır. Fakat tekrar (günâha) dönerse o noktalar arttırılır. Nihâyet kalbini kaplar. İşte bu Cenâb-ı Hakk'ın "Kellâ bel râne alâ kulubihim = Hayır (hakikat öyle değil), bil'akis, onların kazanmakta oldukları (irtikâb edegeldikleri mâsiyet ve günâhlar) kalblerini yenmiş (paslandırmış, kaplamış)dır." (38 - Muttaffifin : 14) âyetinde beyân buyurduğu Raan = (pas) kellmesinden murad olan mânâ budur.» (996)

Yine Ebû Hüreyre'den rivâyeten Resûl-i Ekrem şöyle buyurmuştur :

(995) Sünen Sâhibleri.

(996) Tirmizi, Neseî, İbn Mâce, Beyhâkî, İmâm Ahmed, İbn Hibban ve Hâkim : Ebû Hüreyre'den.

إِنَّ اللَّهَ سُجَّانُهُ لِيَرْفَعُ الدَّرَجَةَ لِلْعَبْدِ فِي الْجَنَّةِ فَيَقُولُ يَا رَبِّ إِنِّي
لِي هَذِهِ فَيَقُولُ عَزَّ وَجَلَّ بِاسْتِغْفَارٍ وَلَدَيْكَ لَهُ

«Allahü Teâlâ kuluna, Cennette yüksek dereceler verir. Kul: “Yâ Rab, bu derece nereden geldi” diye sorar; Allahü Teâlâ da: “Çocuğunun senin için tevbe ve istiğfar etmesindendir” buyurur.» (997)

Hazret-i Âişe'nin rivâyetinde Resûl-i Ekrem şöyle buyurmuştur:

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ إِذَا أَحْسَنُوا اسْتَبَشَرُوا وَإِذَا أَسَاءُوا اسْتَغْفَرُوا هـ

«Allahım! Beni iyilik ettiği zamân (ihlâs ile ettiği için) Cennet ile müjdelenen, kötülük ettiği zaman da, akabinde istiğfar eden kullarından eyle.» (998)

Yine Resûl-i Ekrem şöyle buyuruyor :

إِذَا أَذْنَبَ الْعَبْدُ ذَنْبًا فَقَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَذْنَبَ
عَبْدِي ذَنْبًا فَكَلِمَ أَنْ لَمْ يَأْخُذْ بِالنَّيِّبِ وَيَغْفِرُ الذَّنْبَ عَبْدِي اعْمَلْ مَا شِئْتَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ هـ

«Kul bir günâh işleyip de “Allahım beni mağfiret eyle” dediği zaman, Allahü Teâlâ şöyle buyurur: “Kulum işlediği günâhtan ötürü kendisini cezalandıracak olan ve bu günâhı bağışlayan Rabbinin varlığını bildi de O'na tevbe etti değil mi? Ey kulum! İstedğini yap. Ben seni mağfiret ettim.”» (999)

Yine Resûl-i Ekrem diğer bir hadîsinde şöyle buyurmuştur:

مَا أَصْرَ مَنْ اسْتَغْفَرَ وَإِنْ عَادَ فِي الْيَوْمِ سَبْعِينَ مَرَّةً

«Günâhından istiğfar edenler, günde yetmiş defa bir günâha düşse yine de ısrar etmiş sayılmaz.» (1000)

(997) İmâm Ahmed hasen senedle rivâyet etmiştir.

(998) İbn Mâce.

(999) Buhârî ile Müslim.

(1000) Ebû Dâvûd ve Tirmizî.

Yine Resûl-i Ekrem :

إِنَّ رَجُلًا لَمْ يَسْمَلْ خَيْرًا قَطُّ نَظَرَ إِلَى السَّمَاءِ فَقَالَ إِنَّ لِي رَبًّا بَارًّا
فَاعْتَفِرْ لِي فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ ه ه ه

«Ömründe iyilik nâmına bir şey işlemeyen bir kimse, günün birinde gözlerini semâya dikerek: “Benim de (diğerleri gibi) bir Rab-bim var. Ey Rabbim! Sen beni mağfiret eyle” derse Allahü Teâlâ da: “Ey kulum Ben seni mağfiret ettim” buyurur.» (1001) demiştir.

Yine Resûl-i Ekrem buyurmuştur :

مَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا فَقِيلَ إِنَّ اللَّهَ قَدْ اطَّلَعَ عَلَيْهِ غُفِرَ لَهُ وَإِنْ لَمْ يَسْتَغْفِرْ ه ه ه

«Yaptığı günâhı, Allahü Teâlâ'nın bildiğine inanan (ve içinde bu korkuyu taşıyan kimsede) günâhından tevbe etmese de Allahü Teâlâ onu afveder.» (1002)

(Bu ifâde günâha bir teşvik değil, Allahü Teâlâ'nın fazl-ı rahmetini izhârdır.)

Yine Resûl-i Ekrem kudsi bir hadiste şöyle buyurmuştur :

يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا عِبَادِيَ كُلُّكُمْ مُذْنِبٌ إِلَّا مَنْ عَافَيْتُهُ فَاسْتَغْفِرُونِي آغْفِرْ
لَكُمْ وَمَنْ عَلِمَ أَنِّي ذُو قُدْرَةٍ عَلَى أَنْ آغْفِرَ لَهُ غَفَرْتُ لَهُ وَلَا أَبَا لِي ه ه ه

«Ey kullarım! Hepiniz günâhkârsınız, ancak benim korudukla-rım müstesnâdır. Benden mağfiret dileyin ki, Ben sizi bağışlayayım. Kim Benim kendisini mağfiret etmeğe kadir olduğuma inanırsa, mü-balâtsız olarak Ben de onu mağfiret ederim.» (1003)

(1001) Mehazı bulunamamıştır.

(1002) Taberânî.

(1003) Tirmizi ve İbn Mâce.

Yine Resûl-i Ekrem şöyle buyurmuştur:

مَنْ قَالَ سُبحَانَكَ ظَلَمْتُ نَفْسِي وَ عَمِلْتُ سُوءًا فَأَغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ
الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ عَفَرْتُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَلَوْ كَانَتْ صَعَدَ السَّمْعُ هـ

«Allahım! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, nefsimi zulm ettim, kötü işlerde bulundum, Senden başka günâhlarımı bağışlayacak hiç bir kuvvet yoktur, Sen beni afvet” diyen kimseyi, akın hâlinde bulunan karıncalar kadar günâhı olsa da Allah avfeder.» (1004)

SEYYİDÜ'L - İSTİĞFÂR

Rivâyet olunur ki, tevbe-i istiğfarın en efdali şöyledir :

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا
اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ أُوهِدُكَ بِنَفْسِي عَلَى وَابِعَةٍ عَلَى نَفْسِي
بِذَنْبِي فَقَدْ ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي فَأَغْفِرْ لِي ذُنُوبِي مَا قَدَّمْتُ مِنْهَا
وَمَا أَرَّرْتُ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِلَّا أَنْتَ هـ

«Allahım! Sen benim Rabbim ve ben de Senin kulunum. Beni Sen yarattın. Ben Sana gücümün yettiği kadar verdiğim söz üzerindeyim. Yaptığım kötülüklerden Sana sığınırım. Verdiğin ni'metlere karşı kusur ettim, nefsimi zulm ettim. Günâhlarımı huzûrunda itiraf eder, geçmiş ve gelecek günâhlarımın mağfiretini senden dilerim. Beni mağfiret eyle, her ne şekilde olursa olsun bütün günâhları senden başka kimse mağfiret edemez.» (1005)

TEVBE VE İSTİĞFÂR HUSÛSUNDA, İSLÂM BÜYÜKLERİNİN SÖZLERİ

Hâlid bin Mid'ân diyor: Allahü Teâlâ şöyle buyuruyor: «Benim katamda en sevimli olan kimseler, gönülden mescidlere bağlı olanlar

(1004) Beyhâkî.

(1005) Buhârî, Şeddâd bin Evs'den.

ve gecelerde tevbe ve istiğfar edenlerdir. İşte bunlardır ki, yeryüzündeki insânlara âzâb edeceğim vakit, onları hatırlar ve bu âzâbtan sarf-ı nazar ederim.»

Katade anlatıyor: «Size, hastalığınızı teşhis ettirip tedâvi çârelerini bulduran Kur'ân-ı Kerim'dir. Hastalığınız günâh irtikâbı, tedâvisi ise, tevbe ve istiğfardır.»

Hazret-i Ali : «Kurtuluş çâreleri elinde iken helâk olan kimseye şaşarım» buyurdu. «O çâre nedir?» suâline cevâb olarak; «Tevbe ve istiğfardır» buyurdular.

Yine Hazret-i Ali : «Allahü Teâlâ âzâb etmeği murad ettiği bir kimseye istiğfarı tâlim etmez. Kime istiğfarı tâlim buyurdu ise, ona da âzâb etmez» demiştir.

Fudayl şöyle diyor: «Kişinin "Estağfirullah" demesi, Allahım, günâhımı kaldır, yok et demektir.»

Diğer bâzıları: «Kul, ni'met ile günâh arasındadır. Yâni bir yandan kendisine bol ni'metler verilirken öte yandan isyân eder. Kula yakışan; ni'mete hamd, günâha tevbe etmektir» demişlerdir.

Rabi bin Haysem (Allah rahmet etsin): «Kişi "Estağfirullah ve etübü İleyhi (Allahtan mağfiret diler ve Ona tevbe ederim)" densesin. Çünkü sonra böyle yapmazsa yalancı ve günâhkâr olur. Ancak "Allahümmağfirli ve tûb aleyye (Allahım beni mağfiret et ve günâhlarımı bağışla)" desin,» demiştir.

Fudayl : «Günâhları terketmeden tevbe etmek yalancılar tevbesidir.»

Rabia-i Adaviye de (Allah rahmet etsin) : «Bizim tevbelerimiz, başka ve uzun tevbelere muhtâctır» demiştir.

Hükemâdan biri : «Nedâmetten evvel istiğfar edenler, bilmeyerek Allah ile istihzâ edenler gibidir.» demiştir.

Kâbe duvarına sarılan bedevinin biri şöyle duâ ediyordu: «Allahım! Oûnâha devâm ile istiğfar etmem küstahlık, Senin geniş afvını bilerek tevbeden sarf-ı nazar etmem ise, kıtû bir hareket olur. Bana ihtiyâcın olmadığı hâlde, nice ni'metler vermekle sevgimi kazandın; ben ise, dâimâ sana muhtâç olduğum hâlde isyân etmekle gadabını celb ediyorum. Ey iyilikleri va'dettiği zaman sözünde duran, vaadinde yâni âzâb ile korkutmasında afvedip bağışlayan Allahım. Benim büyük kusurlarımı Senin büyük ve geniş olan afvının arasına al, ey merhâmet edicilerin en merhâmetlisi! Bana rahmet eyie!»

Abdullah bin Verrak şöyle anlatıyor: Yağmur damlaları ve deniz dalgaları kadar günâhın olsa da ihlâs ile şu istiğfarı okursan Allahü Teâlâ onları bağışlar :

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ ثُبْتُ اِلَيْكَ مِنْهُ شَيْءٌ عُدْتُ فِيْهِ
 وَ اَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ مَا وَعَدْتُكَ بِهِ مِنْ نَفْسِيْ وَلَوْ اَوْفَّ لَكَ بِهِ وَ
 اَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ عَمَلٍ اَرَدْتُ بِهِ وَجْهَكَ فَقَالَ لَهُ عَزْرُكَ وَ اَسْتَغْفِرُكَ
 مِنْ كُلِّ نَفْسٍ اَنَّمَتْ بِهَا عَلَيَّ فَاسْتَعَنْتُ بِهَا عَلٰی مَعْصِيَّتِكَ وَ اَسْتَغْفِرُكَ
 يَا عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ اَتَيْتُهُ فِيْ مِيزَانِ النَّهَارِ وَ
 سَوَادِ اللَّيْلِ فِيْ مَلَأَ اَوْ حَلَاوِ وَ سِرٍّ وَ عَلَانِيَةٍ يَا حَلِيْمٌ ه ه ه

«Allahum! Tevbe ettikten sonra tekrar ettiğim bütün günâhlar-
 dan sana istiğfar ederim. Sana va'ad edip sözümde durmadığım bütün
 hareketlerimden sana istiğfar ederim. Senin rızân için yapmayı kas-
 dettiğim hâlde riya ile başkasını ortak ettiğim bütün amellerimden
 Sana istiğfar ederim. Bana in'am ettiğin ni'metlerle isyân ettiğim bü-
 tün hatâlardan Sana istiğfar ederim. Ey gizli ve âşikâreyi bilen Alla-
 hum, gündüz aydınlığında, gece karanlığında, cemâatte, yalnızlıkta,
 gizli ve âşikârede yapmış olduğum bütün batâlardan Sana istiğfar
 eder ve senden mağfiret dilerim, ey hilm sâhibi olan Allahum!»

Bu duânın Âdem veya Hızır Aleyhisselâmın istiğfarı olduğu söy-
 lenir.

ÜÇÜNCÜ BÂB

SAHİH HABERLERDE NAKLEDİLİP SEBEBİNE VE ERBÂBINA
NİSBET EDİLEN DUÂLAR BEYÂNINDADIR.

Hakikat yolcuları için sabah akşam ve her namazın akabinde okunması müstehâb olan duâlar :

Sabahın ikî rek'at sünnet namazını müteakib Resûl-i Ekrem (S.A.) okuduğu duâ :

(Abdullah) İbn Abbas (R.A.) şöyle anlatıyor :

Resûl-i Ekrem ne şekilde ibâdet yaptığını öğrenmem için baba-bam Abbas, beni Resûl-i Ekreme gönderdi. Ben de akşam üzeri Resûl-i Ekrem evine gittim. Resûl-i Ekrem, zevcelerinden teyzem Meymûne'nin evinde idi. Orada kaldım, Resûl-i Ekrem gece namazına kalktı (Ben de onunla namaz kıldım). Sabahın sünnetini kılınca, farzından evvel şöyle duâ etti :

Sabah duâsı :

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِكَ تَهْدِیْ بِهَا قَلْبِیْ وَتَجْمَعُ بِهَا شَعْلِیْ وَتُلْمِ
بِهَا شَعْبِیْ وَتَرُدُّ بِهَا الْفِتْنَ عَنِّیْ وَتُصْلِحُ بِهَا دِیْنِیْ وَتَحْفَظُ بِهَا عَاقِبَتِیْ
وَتَرْفَعُ بِهَا شَاهِدِیْ وَتُزَكِّیْ بِهَا عَمَلِیْ وَتُبَيِّضُ بِهَا وَجْهَیْ وَتُلَوِّمُنِیْ بِهَا
رُشْدِیْ وَتَقْصِمُنِیْ بِهَا مِنْ كُلِّ سُوءٍ، اَللّٰهُمَّ اَعْطِنِیْ اِيْمَانًا مَادِمًا وَیَقِیْنًا لَیْسَ

بَعْدَهُ كُفْرُهُ وَرَحْمَةُ آثَالٍ بِهَا شَرَفَ كَرَامَتِكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ الْفَوْزَ عِنْدَ الْقَضَاءِ وَمَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ وَعَيْشَ الشُّعَدَاءِ وَ
النَّصْرَ عَلَى الْأَعْدَاءِ وَمُرَافَقَةَ الْأَنْبِيَاءِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِكَ حَاجَتِي
وَإِنْ ضَعُفَ رَأْيِي وَقَلَّتْ حِيلَتِي وَقَصُرَ عَمَلِي وَاقْتَرَفْتُ إِلَى رَحْمَتِكَ فَأَسْأَلُكَ
بِأَكَاثِي الْأُمُورِ وَبِأَسَافِي الصَّدُورِ كَمَا تُجِيرُ بَيْنَ الصُّورِ أَنْ تُجِيرَنِي مِنْ عَذَابِ
السَّعِيرِ وَمِنْ دَعْوَةِ الشُّورِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْقُبُورِ، اللَّهُمَّ مَا قَصُرَ عَنْهُ رَأْيِي
وَضَعُفَ عَنْهُ عَمَلِي وَلَمْ تَبْلُغْهُ يَتِي وَأُمْنِيَّتِي مِنْ حَيْرٍ وَعَذْبَةٍ أَحَدًا مِنْ
عِبَادِكَ أَوْ خَيْرٍ أَنْتَ مُعْطِيهِ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ فَإِنِّي أَرْغَبُ إِلَيْكَ فِيهِ وَأَسْأَلُكَ
يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا هَادِينَ مُهْتَدِينَ عَزِيزَ ضَالِّينَ وَلَا مُضِلِّينَ
حَرَبًا لِأَعْدَائِكَ وَسِلْمًا لِأَوْلِيَائِكَ نَحْبُ نَحْبُكَ مِنْ أَطَاعَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ
وَعَادِي بَعْدَاوِيكَ مَنْ خَالَفَكَ مِنْ خَلْقِكَ، اللَّهُمَّ هَذَا الدُّعَاءُ وَعَلَيْكَ
الْإِجَابَةُ وَهَذَا الْجَهْدُ وَعَلَيْكَ التَّكْلَانُ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاغِبُونَ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، ذِي الْحَبْلِ الشَّدِيدِ وَالْأَمْرِ
الرَّشِيدِ أَسْأَلُكَ الْأَمْنَ يَوْمَ الْوَعْدِ، وَالْجَنَّةَ يَوْمَ الْخُلُودِ مَعَ الْمُقَرَّبِينَ
الشُّهُودِ وَالزَّكَّاءِ الشُّهُودِ الْمُؤْمِنِينَ بِالْعُهُودِ إِنَّكَ رَحِيمٌ وَدُودٌ وَأَنْتَ تَفْعَلُ
مَا تُرِيدُ، سُبْحَانَ الَّذِي تَعَطَّفَ بِالْجَدِّ وَتَكْرَمَ بِهِ، سُبْحَانَ الَّذِي لَا يَسْتَعِي
الشَّيْءُ إِلَّا لَهُ، سُبْحَانَ ذِي الْقُعُولِ وَالنِّعَمِ، سُبْحَانَ ذِي الْعِزِّ وَالْكَرَمِ، سُبْحَانَ
الَّذِي أَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ بِعِلْمِهِ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي نُورًا فِي قَلْبِي وَنُورًا فِي قَبْرِي

وَنُورًا فِي سَمْعِي وَنُورًا فِي بَصَرِي وَنُورًا فِي بَشِيرِي وَنُورًا فِي لَهْفِي وَنُورًا
فِي دَمِي وَنُورًا فِي عِظَامِي وَنُورًا مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَنُورًا مِنْ خَلْفِي وَنُورًا
عَنْ يَمِينِي وَنُورًا عَنْ شِمَالِي وَنُورًا مِنْ فَوْقِي وَنُورًا مِنْ تَحْتِي، اَللّٰهُمَّ زِدْنِي
نُورًا وَاعْطِنِي نُورًا وَاجْعَلْ لِي نُورًا ۝

«Allahım! Gönlümü sana bağlayacak, darmadağan hâlimi bir araya toplayacak, dağınık ve parçalanmış işlerimi birbirine yaklaştıracak kötü itiyat ve fitnelerden beni koruyacak, dilimi ıslah edecek, bâtınımı koruyacak, zâhirimi yükseltecek, amelimi temizleyip arttıracak, yüzümü ak edecek, rızana ulaştıracak ve her kötülükten beni koruyacak olan rahmetini senin fazlından isterim.

Allahım! Bir daha küfür düşünmeyecek şekilde sâdik ve yakın bir înânı, dünyâ ve âhirette de lûtf ve kereminin en yüksek mertebesine beni ulaştıracak olan rahmetini senden isterim.

Allahım! Kazâlarda sabır ve kurtuluşu, şehitler mertebesini, iyiler yaşayışını, düşmanlara galib gelmeği ve Peygamberlere arkadaş olmağı senin fazlından isterim.

Allahım! Her ne kadar hayırlısını bilemezsen ve amelim kusurlu ise de, bütün dileklerini sana arzeder, senden yardım dilerim. Yalnız senin rahmetine muhtâcım. Ey gönüllere şifâ verip bütün derthlere dermân olan Allahım! Büyük kudretinle birbirine yaklaşmış iki deniz suyunu yekdiğerine karıştırmadığın gibi, Cehennem azâbından helâk oldum diye feryad etmekten ve kabrin fitnesinden beni koru.

Allahım! İstemesinde veya hak etmesinde kusur ettiğim ve kullarından herhangi birine va'dettiğin veya vereceğin her türlü iyilikleri candan arzular ve onları senin fazlından isterim.

Allahım! Bizi, sapan ve saptıranlardan değil, hidâyette olup hidâyete ulaştıranlardan, düşmanlarından uzaklaştırıp dostlarına yaklaşanlardan, sana kulluk edenleri senin rızan için sevip, isyan edenlere rızan için husûmet besleyen kullarından eyle.

Allahım! Ben dilimin döndüğü kadar duâ ediyorum. Kabûlü sendendir. Sen kabul eyle. Ben elimden geleni yapıyorum, itimadım sanadır. Biz Allah içiniz ve O'na yöneleceğiz. Kuvvet ve kudret ancak aza-

met sâhibi olan Allah'ındır. Kıyâmet gününde emniyeti, ebedî günde de abdini yerine getirip rûkû' ve sücûd eden iyiler ile beraber Cenneti senden isterim. Kerem ve ihsânına nihâyet olmayan, dostluk edenlere sonsuz sevgisi olan ve dilediğini dilediği gibi yapan sensin. Ey izzet ridâsına bürünüp herkese galib olan Allahım! Seni noksan sıfatlardan tenzîh ederim. Ey ululuk ve yücelik ridâsına bürünerek kullarına fazl u in'ânını esirgemeyen Allahım! Seni tesbih eder, noksan sıfatlardan takdis ederim.

Ey takdise ve tenzîhe ancak kendisi lâayık olan Allahım! Seni her türlü noksanlardan tenzîh ederim. Ey fazl u kerem sâhibi Allahım! Seni tesbih ederim. Ey kudret ve kerem sâhibi Allahım, seni tesbih ederim. Her şeyi ilminde toplayan Allahım.

Allahım! Kalbimi, kabrimi, gözümü, kulağımı, derimi, tenimi, kanımı, kemiğimi, önümü, ardımı, sağımı, solumu, alt ve üstümü büyük nurun ile tenvir eyle, beni nurlandır ve nurumu arttır.» (1006)

HAZRET-İ ÂİŞE (RADİYALLAHÜ ANHÂ)'NIN DUÂSI

Resûl-i Ekrem (Sallâllahu Aleyhi ve sellem) Hazret-i Âişe'ye hitâben şöyle buyurmuştur :

(عَلَيْكَ بِأَجْمَاعِ الْكَوَامِلِ قَوْلِي) اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ عَاجِلِهِ
وَأَجَلِهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَكْفَمْ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ عَاجِلِهِ وَأَجَلِهِ مَا
عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَكْفَمْ، وَأَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ وَ
عَمَلٍ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ وَعَمَلٍ وَأَسْأَلُكَ
مِنَ الْخَيْرِ مَا سَأَلَكَ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَ
أَسْتَعِيذُ بِكَ وَمَا اسْتَعَاذَكَ مِنْهُ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ
سَلَّمَ، وَأَسْأَلُكَ مَا قَضَيْتَ لِي مِنْ أَمْرٍ أَنْ تَجْعَلَ عَاقِبَتَهُ رَشَدًا
نَيْرَ خَيْرِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ هـ

«Bütün duâların mânâlarını içine toplayan cümleler ile duâ et, duâ ederken şöyle söyle: "Allahım! Hâlde ve gelecekte bildiğim ve bilmediğim bütün iyilikleri senden ister, bildiğim ve bilmediğim hâlde ve gelecekte bütün kötülüklerden sana sığınırım. Allahım! Cenneti ve Cennete götürecek söz ve işleri senden ister, Cehennemden ve Cehenneme sürükleyecek söz ve hareketlerden sana sığınırım. Allahım! Kulun ve Resûlün Muhammed Sallâllahu Aleyhi ve selleminden senden istediği hayır ve iyilikleri senden ister ve sana sığınıp ilticâ ettiği (kötülüklerden) her şeyden ben de sana sığınırım. Allahım! Benim için takdir ettiğin herşeyin sonu hayır olmasını senden, senin merhametinden dilerim. Ey merhamet edenlerin en merhametlisi!"» (1007)

HAZRET-İ FÂTİMA (RADİYALLAHÜ ANHÂ)'NIN DUÂSI :

Resûl-i Ekrem (Sallallahu aleyhi ve sellem) Hazret-i Fâtîma'ya :

يَا فَاطِمَةُ مَا يَمْنَعُكَ أَنْ تَسْأَلِي مَا أَوْصِيكَ بِهِ أَنْ تَقُولِي يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ
بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيثُ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ ۝

«Şu tavsiyemi dinlemekten seni ne men' ediyor? Duâ ederken şöyle söyle: Ey hayy u kayyûm olan Allahım! Bütün işlerimi düzeltmeni, bir an bile beni kendi başıma bırakmamamı, rahmetine sığınarak senden isterim.» (1008)

EBÜ BEKR ES-SİDDİK (RADİYALLAHÜ ANH)'İN DUASI :

Resûl-i Ekrem (Sallâllahu aleyhi ve sellem) Ebû Bekr'e şu duâyı öğretmiştir :

(1007) İbn Mâce ve Hâkim

(1008) Nesei.

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ نَبِیَّكَ وَرِثَاتِهِمْ خَلِیْلِكَ وَمُوسَى نَجِیَّتِكَ وَعِیْسَى
 كَلِمَتِكَ وَرُوحَكَ وَیَسُوْرَاةِ مُوسَى وَاِیْمَجِلَ عِیْسَى وَزُبُوْرَ دَاوُدَ وَفُرْقَانَ
 مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَيْهِمْ اَجْمَعِیْنَ، وَبِكُلِّ وَحِیٍّ اَوْحَیْتُهُ اَوْ قَضَاءٍ
 فَضَّیْتُهُ اَوْ سَائِلٍ اَعْطَیْتُهُ اَوْ غَیْرِ اَفْقَرْتُهُ اَوْ قَهْرِ اَغْنِیْتُهُ اَوْ حَآلٍ
 هَدَیْتُهُ وَاسْأَلُكَ بِاِسْمِكَ الَّذِیْ اَنْزَلْتُهُ عَلٰی مُوسٰی صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ وَ
 اَسْأَلُكَ بِاِسْمِكَ الَّذِیْ بَنَشْتُ بِهِ اَرْزَاقَ الْعِبَادِ وَاسْأَلُكَ بِاِسْمِكَ وَضَعْتُهُ
 عَلَی الْاَرْضِ فَاسْتَقَرَّتْ وَاسْأَلُكَ بِاِسْمِكَ الَّذِیْ وَضَعْتُهُ عَلَی السَّمَوَاتِ
 فَاسْتَقَلَّتْ وَاسْأَلُكَ بِاِسْمِكَ الَّذِیْ وَضَعْتُهُ عَلَی الْجِبَالِ فَرَسَتْ وَاسْأَلُكَ
 بِاِسْمِكَ الَّذِیْ اسْتَقَلَّ بِهِ عَرْشُكَ وَاسْأَلُكَ بِاِسْمِكَ الظُّهْرِ الطَّاهِرِ الطَّاهِرِ الْاَحَدِ
 الْعَمَدِ الدَّوْنِ الْمُنَزَّلِ فِی كِتَابِكَ مِنْ لَدُنْكَ مِنَ النُّوْرِ الْمُبِیْنِ، وَاسْأَلُكَ
 بِاِسْمِكَ الَّذِیْ وَضَعْتُهُ عَلَی الشَّمَاثِ فَاسْتَنَارَ وَعَلَى اللَّیْلِ فَاطْلَمَ وَبِعَظَمَتِكَ
 وَكِبَرِیَاةِكَ وَبِنُوْرِ وَجْهِكَ الْكَرِیْمِ اَنْ تَرْزُقَنِی الْقُرْآنَ وَالْعِلْمَ بِهِ وَ
 تَخْلُقْ لِیْ یَلْعَبُ بِدَوْنِی وَتَعْمَلِی وَتَصْنَعِی وَتُسَعِّیْلَی بِجَسَدِی بِمَوْلَدِیْ
 وَتَمْلِكْ قَاةً لَاحَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِكَ یَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِیْنَ ۝

«Allahım! Peygamberin Muhammed, dostun İbrahim, sırdaşın Mûsâ, Kelime ve ruhundan olan İsâ hürmetine, Mûsâ'ya inen Tevrat, İsâ'ya inen İncil, Dâvûd'a inen Zebûr, Muhammed'e (salât ve selâm hepsinin üzerine olsun) inen Kur'an hürmetine, bütün peygamberlerine yaptığın vahiy hürmetine, mahlûkâtın üzerindeki kazâ ve takdîrin, senden isteyenlere verdiğin, fakir ettiğin zenginler, zengin ettiğin fakirler, hıdâyete ulaştırdığın sapıklar hürmetine; Mûsâ Aleyhisselâma bildirdiğin, kulların rızıklarını böldüğün yeryüzünün, hareketten sükûna erdirdiğin dağların, ayakta tuttuğun, arş-ı âzamı taşıttığın ism-i

âzâmın hürmetine; Kur'ân-ı Kerîmde nâzil olan samed, ahad ve tâhir isimlerinin hürmetine; gündüzleri aydınlatıp geceleri karartan ismin hürmetine; azamet-i Klbriyân ve nûr-i vebhin hürmetine, senin kuvvet ve kudretinle Kur'ân-ı Kerîmi okuyup anlamayı ve onu bütûn vücûduma duyurmanı ve bütûn hareketlerimi ona uydurmamı senden dilerim. Kuvvet ve kudret ancak sendendir. Yâ erhamerrahimîn.» (1009)

BÜREYDE EL-ESLEMÎ (RADIYALLAHÜ ANH)'NİN DUASI :

Rivâyet olundu ki, Resûl-i Ekrem (Sallâllahü aleyhi ve sellem) Büreyde'ye şöyle demiştir :

«Yâ Büreyde! Allahu Teâlâ'nın, hayır murad ettiği kimseye tâlim buyurduğu duâyı sana öğreteyim mi?» Büreyde: «Öğret yâ Resûlallah» deyince Resûl-i Ekrem şöyle buyurdular :

اللَّهُمَّ إِنِّي ضَعِيفٌ فَقِيرٌ فِي رِضَاكَ ضَعِيفٌ، وَخُذْ إِلَى الْخَيْرِ بِأَمْرِي
وَاجْعَلِ الْإِسْلَامَ مُنْتَهَى رِضَايَ اللَّهُمَّ إِنِّي ضَعِيفٌ فَقِيرٌ وَإِنِّي
ذَلِيلٌ فَأَعِزَّنِي وَإِنِّي فَقِيرٌ فَأَغْنِنِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ھ

«Allahım! Ben zayıf ve âciz bir kimseyim. Rızânı tahsîl için sen beni kuvvetlendir, beni daimâ iyiliğe götür. Son emelimi İslâmiyet kıl.

Allahım! Ben âcizim, sen beni kuvvetlendir. Ben zellil bir kimseyim, sen beni izzetlendir. Ben fakirim, sen beni zenginleştir yâ erhamerrahimîn.» (1010)

KABİSE BİN MUHARİK'İN DUASI :

Bir gün Kabise, Resûl-i Ekrem'e: Yâ Resûlallah, yaşıml ilerledi, birçok şeylerden kaldım, yapamaz âciz bir hâle düştüm, bana bir şeyler öğret ki, onlardan istifâde edeyim. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem : Dûnyâlığın için, akşam namazını müteakip üç kere: «Sübhânallahi ve bihamdihi sübhânallabîlazim, lâ havle velâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-âliyyi'l-âzîm» de ve buna devâm et. Çünkü buna devam eden felç, alahk

(1009) İbn Hibban.

(1010) Hâkim, Büreyde'den.

ve cüzzam gibi hastalıklardan, elem ve kederden emin olur. Âhiretin için de şu duâyı oku :

(أَمَّا لِيُنِيَاكَ فَإِذَا صَلَّيْتَ الْعَدَاةَ فَقُلْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ
سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، فَإِنَّكَ إِذَا أَقْلَنْتَهُنَّ
أَمِنْتَ مِنَ الْغَمِّ وَالْجَذَامِ وَالْبَرَصِ وَالْفَالِجِ، (وَأَمَّا لِأَخْرَجَكَ فَقُلْ، اللَّهُمَّ
اهْدِنِي مِنْ عِنْدِكَ وَأَفِضْ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ وَأَنْشُرْ عَلَيَّ مِنْ رَحْمَتِكَ وَأَنْزِلْ
عَلَيَّ مِنْ بَرَكَاتِكَ شَيْئًا قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَّا إِنَّهُ إِذَا وَقَى بِهِمْ عَبْدُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَمْ يَدْغُهُمْ فُتِحَ لَهُ أَرْبَعَةُ أَبْوَابٍ مِنَ الْجَنَّةِ يَدْخُلُ مِنْ أَيِّهَا شَاءَ

«Allahımı, bana kendi katından hidâyet ihsân eyle, kendi fazl ın keremünden bana ihsân eyle, rahmetini bana akıt ve bereketlerinden bana inzâl eyle.» (1011)

Sonra Resûl-i Ekrem devâmla şöyle buyurmuştur: «Bu duâyâ kim devâm ederse, Kıyâmet gününde kendisine Cennetin dört kapısı açılır, istediği kapıdan içeri girer.»

EBÜ'D-DERDÂ (RADİYALLAHÜ ANH)'NIN DUÂSI :

Bir gün Ebü'd-Derdâ'nın mahallesinde yangın çıktı. Kendisine haber verdiklerinde «Allah benim evimi yakmaz» dedi. «Koş yetiş» diye üç defa haber verdikleri hâlde, her üçünde de aynı sözü tekrar etti. Hakikaten de yangın onun evine yaklaşıncâ, ateş söndü. Bu vaziyeti gelip kendisine haber verene: «Ben bunu biliyordum» dedi. Bunun üzerine: «Ne acaib ifâdelerin var» diye kendisine sorduklarında: Ben, Resûl-i Ekrem'in şöyle buyurduğunu işittim:

«Gece veyâ gündüz şu duâyâ devam eden kimseye hiçbir şey zarar vermez.»

(1011) İbnü's-Sinnî «El-Yevm Ve'l-Leyle» de. İmâm Ahmed, Kabise'den.

مَنْ يَقُولُ هَؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ فِي لَيْلٍ أَوْ نَهَارٍ لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ وَقَدْ قَلَّ شَيْءٌ
 وَهِيَ، اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّىْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَاَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ
 الْعَظِيمِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، مَا شَاءَ اللّٰهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ
 لَمْ يَكُنْ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَاَنَّ اللّٰهَ قَدْ احَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا
 وَاحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا، اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِيْ وَمِنْ شَرِّ
 كُلِّ دَابَّةٍ اَنْتَ اَخِذُ بِتَاصِيَّتِهَا اِنَّ رَبِّىْ عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ هـ

«Allahım! Sen benim Rabbimsin, senden başka ibâdetle lâyık kimse yoktur. Sana güveniyorum, ümidim sana ve senin rahmetinedir. Arş-ı â'zamin Rabbi de sensin. Kuvvet ve kudret ancak Ulu olan Allah'ındır. Dilerse olur, dilemezse olmaz. Allahu Teâlâ'nın herşeye kaa-
 dir olduğunu bilirim. O'nun ilmi herşeyi kaplamış ve herşeyi olduğu gibi bilir. Allahım! Kendi kötülüğümden ve herşeyin zararından sana sığınırım.»

Ebü'd - Derdâ «İşte bu duâyı okudum» buyurdu (1012).

HALİL İBRAHİM ALEYHİSSELÂMIN DUÂSI:

Her sabah vakti Halil İbrahim Aleyhisselâm şu duâyı okurdu:

اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذَا خَلْقٌ جَدِيْدٌ فَافْتَحْ عَلٰى بَطَانَتِكَ وَاحْتِنِىْ لِىْ بِغَفْرِكَ
 وَرِضْوَانِكَ وَاَرْزُقْنِىْ فِيْهِ حَسَنَةً تَقْبَلُهَا مِنِّىْ وَرِزْقًا وَضَعِفَهَا لِيْ وَمَا
 عَمِلْتُ فِيْهِ مِنْ سَيِّئَةٍ فَاغْفِرْهَا لِيْ اِنَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ وَدُوْدُ كَبِيْرٍ هـ

«Allahım! İçine girdiğim şu gün yeni bir yaratıktır. Bugünü bana ibâdetle başlat, mağfired ve rızân ile neticelendir. Bugün de iyilikler yapmamı bana nasib et. Onları benim için arttır ve çoğalt. Bugün de yapmış olduğum hataları bağışla. Sen mağfired, merhamet, dostluk ve kerem sâhibisin.»

Her sabah bu duâya devam eden, o günün şükrünü ödemiş olur, demiştir.

İSÂ ALEYHİSSELÂMIN DUÂSI:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ لَا أَسْتَطِيعُ دَفْعَ مَا أَكْرَهُ وَلَا أَمْلِكُ نَفْعَ مَا أَرْجُو وَ
أَصْبَحَ الْأَمْرَ بِيَدِ غَيْرِي وَأَصْبَحْتُ مُرْتَبِعًا بِعَمَلِي فَلَا فَقِيرَ أَفْقَرُ مِنْهُ
اللَّهُمَّ لَا تُشْنِئْ بِي عَذْرَاءً وَتَسْرُ بِي صَدِيقِي وَلَا تَجْعَلْ مُصِيبَتِي فِي يَدِي
وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّي وَلَا تَسْلُطْ عَلَيَّ مَنْ لَا يَرْحَمُنِي يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ

«Allahım! İsteddiğimi almağa istemediğimi de defetmeğe muktedir olmayarak sabaha çıktım. Sevk-i idârem başkasının (Senin) elinde, amelimin mes'ûlü olarak sabahlanış hâldeyim. Benden fakir kimse yoktur.

Allahım benimle, düşüncümü sevindirme, dostumnu mahcûb etme, ibâdetimde bana kusur ettirme. Bütün gayem dünyalık olmasın. Bana acımayanı bana musallat etme yâ Hayy n yâ Kayyûm.»

HIZIR (ALEYHİSSELÂM)'IN DUÂSI:

Hızır ile İlyas (aleyhimesselâm) her mevsimde bir araya geldiklerinde şu duâyı okuyarak ayrılırlar:

بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ كُلُّ شَيْءٍ قَدَرٌ بَيْنَ يَدَيْهِ
مَا شَاءَ اللَّهُ الْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا يَصْرِفُ الشُّرَّةَ إِلَّا اللَّهُ

«Bismillâh. Allah neyi dilerse, (o olur.) Kuvvet ve kudret ancak Allah'ındır. Allah neyi dilerse (o olur). Her ni'met Allah'tandır. Allah neyi dilerse (o olur). Hayrın tamâmı Allah'ın yed-i kudretindedir. Allah neyi dilerse (o olur). Fenâlıkları insânlardan del eden ancak Allah'tır.»

Kim sabahları bu duâyı üç defa okursa yangından, boğulmaktan ve hırsızlıktan Allah'ın izniyle emin olur.

MA'RUF-İ KERHÎ (RADİYALLAHÜ ANH)'NİN DUÂSI:

Muhammed bin Hişâm şöyle anlatıyor : Ma'rûf-i Kerhî bana: «Sana on cümle öğreteceğim, beşi dünyâ, beşi âhiret içindir. Bunlar ile kim duâ ederse Allah ona icâbet eder» dedi. Ben, yazayım mı dediğimde «Hayır ben nasıl Bekr bin Hânîs'in tekrar tekrar okumasıyla ezberledimse sana da tekrar tekrar okuyarak ezberletirim» dedi. Duâ şudur:

حَسْبِيَ اللَّهُ لِيَدِينِي حَسْبِيَ اللَّهُ لِدُنْيَايَ حَسْبِيَ اللَّهُ الْكَرِيمُ لِمَا أَهَمَّنِي
حَسْبِيَ اللَّهُ الْحَلِيمُ الْقَوِيُّ لِمَنْ بَغَى عَلَيَّ حَسْبِيَ اللَّهُ الشَّدِيدُ لِمَنْ كَادَنِي
لِسُوءِ حَسْبِيَ اللَّهُ الرَّحِيمُ عِنْدَ الْمَوْتِ، حَسْبِيَ اللَّهُ الرَّؤُوفُ عِنْدَ الْمُنَازَلَةِ
فِي الْقَبْرِ، حَسْبِيَ اللَّهُ الْكَرِيمُ عِنْدَ الْحِسَابِ، حَسْبِيَ اللَّهُ الْغَلِيفُ عِنْدَ
الْمِيزَانِ، حَسْبِيَ اللَّهُ الْقَدِيرُ عِنْدَ الْقِيَامِ. حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۝

«Dinim için Allah bana kâfi; dünyâğım için Allahı bana kâfi; bütün mühim işlerim için Allah bana kâfi; bana haksızlık etmek isteyenlere hilm ve kuvvet sâhibi olan Allah kâfi; bana kötülük düşünenler için Allah kâfi; ölüm ânında, merhamet sâhibi olan Allahım bana kâfi; kabir suâlinde, esirgeyici olan Allahım bana kâfi; hesâb vaktinde kerem sâhibi olan Allahım bana kâfi; mizân başında lütuf sâhibi olan Allahım bana kâfi; Sırat üstünde, kaadir olan Allahım bana kâfi; kendisinden başka Tanrı olmayan Allahım bana kâfi. O, büyük arşın Rabbidir, ben ona bağlandım.»

Ebü'd - Derdâ'dan rivâyet olunmuştur: Günde yedi kere :

«Eğer onlar yüz çevirirlerse, de ki: Allah bana yeter, O'ndan başka ibâdete lâıyk kimse yoktur. Yalnız O'na güveniyorum. O Arş-ı Âzamın Rabbidir.» (9 - Tevbe : 129) âyetini okursa âhiret ile alâkalı işlerini Allahı Teâlâ kolaylaştırır.

UTBETÜ'L - GULÂM'IN DUÂSI :

اللَّهُمَّ يَا هَادِيَ الضَّالِّينَ وَيَا رَاحِمَ الْمَذْنُبِينَ وَيَا مُجِيبَ عُرَاتِ الْعَائِرِينَ
 اِرْحَمْ عَبْدَكَ ذَا الْخَطَرِ الْعَظِيمِ وَالْمُسْلِمِينَ أَجْمَعِينَ ، وَاجْعَلْنَا مَعَ الْأَخْيَارِ
 وَالْمَرْزُوقِينَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ
 وَالصَّالِحِينَ آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ هـ

«Ey sapıkları hidâyet eden, ey günâhkarlara merhamet eden ve ey suçlularını elinden tutan Allahım! Büyük günâhlara sâhlp olan bu kuluna ve hütün müslümanlara rahmet eyle. Blzi, kendilerine in'âm edlp hayrı merzûk ettiğin, sâlihler, şehitler, sıddıklar ve Nebiler züm-resine ilhak eyle. Âmin yâ Rabbel Âlemin.»

Denildi ki, Utbe öldükten sonra rüyâda görülmüş ve «Bu duâya devâm ettiğim için Cennet'e girdim» demiştir.

ÂDEM ALEYHİSSELÂMIN DUÂSI :

Hazret-i Âişe (Radiyallahü Anhâ) anlatıyor: Allahu Teâlâ, Âdem Aleyhisselâmın tevbesini kabûl buyuracağı sırada, Âdem Aleyhisselâm o zamân bir tepecik şeklinde olan Kâbeyi, yedi defa tavaf etti ve iki rekât namaz kıldı. Sonra şu duâyı okudu :

اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَعْلَمُ سِرِّي وَعَلَانِيَتِي فَأَقْبِلْ مَعْذِرَتِي وَتَعْلَمُ حَاجَتِي
 فَأَعْطِنِي سُوءِي وَتَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي فَأَغْفِرْ لِي ذُنُوبِي، اللَّهُمَّ إِنِّي
 أَسْأَلُكَ إِيْمَانًا يُبَاسِثُ قَلْبِي وَيَقِينًا صَادِقًا حَتَّى أَعْلَمَ أَنَّهُ لَنْ
 يُصِيبَنِي إِلَّا مَا كَتَبَتْهُ عَلَيَّ وَالرِّضَا بِمَا قَضَيْتَهُ لِي يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ هـ

«Allahım! Gizli ve âşikâre her hâlimi bilirsin, istediğimi de bilir-sin, sen dileğimi yerine getir, gönlünden geçeni de bilirsin, beni mağ-firet eyle.

Allahum! Başıma gelen her musibetin senin mukadderatınla olduğunu bildirecek ve taksimâtına rızâ gösterecek, sağlam bir imâna beni sâhib kıl ve gerçek bir yakîni kalbime yerleştir. Ey ululuk ve kerem sâhibi olan Allahum.» diye duâ ettikten sonra Allahu Teâlâ kendisine şöyle vahy etti :

«Ey Âdem, ben seni mağfîret ettim. Hattâ evlâdlarından kim bu duâ ile bana duâ ederse, onu da mağfîret eder ve bütün sıkıntılarını gideririm. Onu hazine-i gaybıyye'nden merzûk eder, zenginleştirim kendisi istemese bile dünya kendisine teveccüh eder.»

Hz. ALİ BİN EBÜ TÂLİB (RADIYALLAHÜ ANH)IN DUÂSI :

Hz. Ali'nin, Resûl-i Ekrem'den rivâyet ettiği duâ şudur :

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُعِجِدُ نَفْسَهُ كُلَّ يَوْمٍ وَيَقُولُ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ. إِنِّي أَنَا
 اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا الْمَلِكُ الْقَيُّومُ، إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ.
 إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا لَمْ أَلِدْ وَلَمْ أُولَدْ، إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا الْمُسْتَفَرُّ
 الْغَفُورُ، إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا مُبْدِئُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَى عَوْدِ، الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
 الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ مَا لِكُ يَوْمَ الدِّينِ خَالِقُ الْحَيْرِ وَالشَّرِّ خَالِقُ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ الْوَاحِدُ
 الْوَاحِدُ الْغَرْدُ الْقَمَدُ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا الْغَرْدُ الْوَنُزُّ الْعَالِمُ
 الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهِمِّنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ
 الْمُتَكَبِّرُ الْغَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالَى الْمُفْتَدِرُ الْقَهَّارُ الْحَلِيمُ
 الْكَرِيمُ أَهْلُ النَّشَاءِ وَالْمَجْدِ أَعْلَمُ النَّيِّزِ وَأَخْفَى، الْقَادِرُ الرَّزَّاقُ
 قَوْقُ الْخَلْقِ وَالْخَلِيقَةِ هـ

«Allahu Teâlâ her gün kendi zâtını senâ ederek şöyle buyuruyor:

Ben âlemlerin Rabbi olan Allahım. Ben, Hayy u Kayyûm olan Allahım. Ben kendisinden başka ilâh olmayan Allahım. Ululuk ve azamet bana mahsûstur.

Benden başka ibâdete lâyık kimse yok, ibâdete lâyık olan bir Allahım. Doğurmadım, doğmadım. Af ve mağfiret eden ancak benim. Herşeyi icâdeden ve herşey kendisine döncecek olan, aziz, hâkim, rahman u rahim sıfatlarının sâhibi, ceza gününün mâlikî ve hâkim-i mutlakı, hayrı, şerri, Cenneti ve Cehennemî yaratan, zâtında, sıfatında ortağı olmayan, tek olup kimseye ihtiyâcî olmayan, eş ve evlâd edinmeyen, bir ve tek olan kapalı ve açık her şeyi bilen, melik, kudûs, selâm, mü'min, müheymin, aziz, cebbâr, mütekebbir, hâlik, musavvir, kebir, müte'al, muktedir, kahhar, halim, kerîm olan Allah ancak benim. Öğülmeğe ve ta'zime yaraşan da benim. Gizli ve saklı herşeyi bilirim. Herşeyi gücü yeten rızkı veren, yaratıklar ve tabiatlarının fevkinde olan da yine benim.» (1013)

İşte Hazret-i Ali bu duâyı okur ve her cümlesinin başında «İnni ena'llah lâ ilâhe illâ ene» derdi. Bu duâyı okuyacak olan, bunun yerine «İnneke enta'llahu lâ ilâhe illâ ente» demelidir. Bu duâyı kim okursa, Cennette, Hz. Muhammed, Hz. İbrahim, Hz. Mûsâ ve Hz. İsâ ve diğer peygamberlere (Salât ve selâm onların üzerine olsun) komşu olur. Yer ve göklerde ibâdet edenlerin sevâbını alır.

SÜLEYMAN BİN MU'TEMİR'İN DUÂ VE TESBİHİ

Yûnus bin Übeyd, Rûm diyârında şehit düşen bir zâtı rüyasında gördü ve kendisine «Âhirette gördüğün en faziletli amellerden bana haber verir misin?» dedi. Onun da «İbn Mu'temir'in tesbihlerini gördüm» diye cevâb verdiği hikâye edilir. Duâ şudur :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، عَدَدَ مَا خَلَقَ وَعَدَ مَا هُوَ خَالِقٌ وَزَنَةَ مَا خَلَقَ
وَزَنَةَ مَا هُوَ خَالِقٌ وَمِثْلَ مَا خَلَقَ وَمِثْلَ مَا هُوَ خَالِقٌ وَمِثْلَ سَمَوَاتِهِ
وَمِثْلَ أَرْضِهِ وَمِثْلَ ذَلِكَ وَأَضْعَافَ ذَلِكَ وَعَدَ خَلْقِهِ وَزَنَةَ عَرْشِهِ
وَمُنْتَهَى رَحْمَتِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ وَمَنْبَغَ رِضَاؤِهِ حَتَّى يَرْضَى وَإِذَا رَضِيَ
وَعَدَدَ مَا ذَكَرَهُ بِرِخْلَةِ خَلْقِهِ فِي جَمِيعِ مَا مَضَى وَعَدَ مَا هُوَ ذَاكِرُهُ فِيمَا
بَقِيَ فِي كُلِّ سَنَةٍ وَشَهْرٍ وَجُمُعَةٍ وَيَوْمٍ وَلَيْلَةٍ وَسَاعَةٍ مِنَ السَّاعَاتِ
وَشَوْرٍ وَنَفْسٍ مِنَ الْإِنْسَانِ وَأَبَدٍ مِنَ الْأَبَادِ مِنْ أَبَدٍ إِلَى أَبَدٍ أَبَدِ
الدُّنْيَا وَأَبَدِ الْآخِرَةِ وَأَصْحَرَ مِنْ ذَلِكَ لَا يَنْقُطِعُ أَوَّلُهُ وَلَا يَنْقُذُ آخِرُهُ

«Allah türlü noksanlıklardan münezzehtir. Hamd Allah'a mahsûstur. Allah'dan başka ilâh yoktur. Allah herşeyden yücedir. Günah-tan rücû ve ibâdete teveccüh, ancak yüce ve azim olan Allah'ın yardı-mı iledir. Bu kelimeleri, Allah'ın yaratmış ve yaratacağı mahlûkların adedince, yaratmış olduğu ve yaratacaklarının ağırlığına, yaratmış olduklarının ve yaratacaklarının dolusu kadarınca göklerin ve yerlerin dolusu kadarınca ve bunların misli kadar tekrar eder ve söylerim. Bu tesbihleri mahlûkatın adedince, arşın ağırlığına, rahmetinin engin-liği kadar kelimelerin adedince, rızasına erinceye ve benden râzı olun-caya kadar, dünyanın yaratıldığından bugüne kadar, mahlûkatının O'nu andığı kadarınca ve bundan böyle kıyâmete kadar her sene ve her ay, her cum'a, her gün, her gece, saatlerin her birinde, her nefeste, ebediyyen, bir ebedden diğer ebede, dünya ebedinden, âhîret ebedine ve bütün bunlardan daha fazla, evvel eksilmez ve âhiri gelmez, sonu alınmaz bir şekilde bu kelimeleri söyler ve tekrar ederim.»

İBRAHİM BİN EDHEM'İN DUASI :

Hizmetçisi İbrahim bin Beşşâr, İbrahim Edhem'in her cuma gü-nü sabah ve akşam bu duâyı okuduğunu haber veriyor.

مَرَجَا يَوْمَ الزَّيْدِ وَالشَّيْخِ الْجَدِيدِ وَالْكَاتِبِ وَالشَّهِيدِ يَوْمَ هَذَا يَوْمِ
 عِيدِ أَكْتُبُ لَنَا فِيهِ مَا نَقُولُ: بِسْمِ اللَّهِ الْحَمْدُ الْحَمْدُ الرَّفِيعُ الْوَدُودُ
 الْفَعَالُ فِي خَلْقِهِ مَا يُرِيدُ، أَصْبَحْتُ بِاللَّهِ مُؤْمِنًا وَلِقَائِهِ مُعْتَدًّا وَ
 بِحُجَّتِهِ مُعْتَرِفًا وَمِنْ ذَنْبِي مُسْتَغْفِرًا وَلِرُبُوبِيَّةِ اللَّهِ حَاضِمًا وَلِسُوَى اللَّهِ
 فِي الْأَوْهَانِ جَاهِدًا وَإِلَى اللَّهِ فَهْرًا وَعَلَى اللَّهِ مُكَلِّدًا وَإِلَى اللَّهِ مُسَبِّحًا
 أَشْهَدُ اللَّهَ وَأَشْهَدُ مَلَائِكَتَهُ وَأَنْبِيََاءَهُ وَرُسُلَهُ وَحَمَلَةَ عَرْشِهِ وَ
 مَنْ خَلَقَهُ وَمَنْ هُوَ خَالِقُهُ بَيَّانَةً هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ
 لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَبْلِيغًا، وَأَنَّ الْبَلَّةَ حَقٌّ
 وَأَنَّ النَّارَ حَقٌّ وَالْمَوْمِنَ حَقٌّ، وَالشَّفَاعَةَ حَقٌّ، وَتَنْكِيرًا حَقٌّ
 وَوَعْدًا حَقٌّ وَوَعِيدًا حَقٌّ وَلِقَاءَكَ حَقٌّ وَالسَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ
 فِيهَا، وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ، عَلَى ذَلِكَ آمَنَّا وَعَلَيْهِ آمَنَّا وَعَلَيْهِ
 أُنْعِمْتُ إِفْتَاءً اللَّهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ
 وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ، اللَّهُمَّ مِنْ شَرِّ مَا
 صَنَعْتُ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ، اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي
 فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، وَاهْدِنِي لِأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ فَإِنَّهُ لَا يَهْدِي
 لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَاتِي فَإِنَّهُ لَا يَصْرِفُ سَيِّئَاتِي إِلَّا أَنْتَ،
 لَيْتَكَ وَسَعَدَيْكَ وَالْمُبْرَكُ كُلُّهُ بِيَدَيْكَ أَنَا لَكَ وَإِلَيْكَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ

إِلَيْكَ أَمَنْتُ ، اللَّهُمَّ بِمَا أَرْسَلْتَ مِنْ رُسُولٍ وَأَمَنْتُ ، اللَّهُمَّ بِمَا أَرْسَلْتَ
 مِنْ كِتَابٍ وَمَلَى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأَمِينِ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا
 حَاشِيَ كَلَامِي وَمُفْتَاخِهِ وَعَلَى أَنْبِيَائِهِ وَرُسُلِهِ أَجْمَعِينَ ، آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ
 اللَّهُمَّ أَوْزِدْنَا حَوْضَ مُحَمَّدٍ وَأَسْقِنَا بِكَاسِهِ مُشْرَبًا رَوِيًا سَاقِيًا هَبْنَا
 لَا نَظْمًا بَعْدَهُ أَبَدًا وَاحْشُرْنَا فِي زَمَرَتِهِ غَيْرَ خَرَابَا وَلَا نَاكِهَيْنَ لِلْعَهْدِ وَلَا
 مُرْتَابَيْنَ وَلَا مَقْشُورَيْنَ وَلَا مَغْضُوبٍ عَلَيْنَا وَلَا ضَالِّينَ ، اللَّهُمَّ اغْصِنِي
 مِنْ فِتَنِ الدُّنْيَا وَفَقِي لِمَا نُحِبُّ وَتَرْضَى وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ وَتَبَشِّرْ
 بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولَى وَلَا تُغْلِبْنِي وَإِنْ كُنْتُ ظَالِمًا
 مُجْحَمًا يَا عَلِيُّ ، يَا عَظِيمُ يَا بَارِئُ يَا رَحِيمُ يَا عَزِيزُ يَا جَبَّارُ مُجْحَمًا مَنْ سَبَّحَتْ
 لَهُ السَّمَوَاتُ بِأَكْفَافِهَا وَمُجْحَمًا مَنْ سَبَّحَتْ لَهُ الْبَارُّ بِأَمْوَاجِهَا وَمُجْحَمًا مَنْ
 سَبَّحَتْ لَهُ الْجِبَالُ بِأَصْدَائِهَا وَمُجْحَمًا مَنْ سَبَّحَتْ لَهُ الْجِبَانُ بِلُغَتِهَا وَمُجْحَمًا
 مَنْ سَبَّحَتْ لَهُ النُّجُومُ فِي السَّمَاءِ بِإِبْرَاجِهَا وَمُجْحَمًا مَنْ سَبَّحَتْ لَهُ الْأَنْجَارُ
 بِأُصُولِهَا وَبَارِحَاتِهَا وَسَبَّحَتْ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُونَ السَّبْعُ وَمَنْ
 فِيهِنَّ وَمَنْ عَلَيْهِنَ مُجْحَمًا مَنْ سَبَّحَ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ مِنْ مَخْلُوقَاتِهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى
 مُجْحَمًا مُجْحَمًا يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا عَلِيمُ يَا حَلِيمُ مُجْحَمًا
 لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ تُحْيِي وَتُمِيتُ وَأَنْتَ حَيٌّ لَا تَمُوتُ
 بِيَدِكَ الْخَيْرُ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

«Merhaba ey bereketli olan yeni gün, ey kâtib ve şâhidimiz. Bugün bizim bayramımızdır. Şu söylediklerimizi bizim için yazınız, hamid ve mecid olan yaratıkları üzerinde dilediği gibi hüküm eden Allahın ismiyle, Allah'a imân ederim. O'nun huzûruna çıkacağımı tasdik ederim. O'nun azametini itiraf ederek günâhlarımdan istiğfar ederim. O'nun rebnîyeti karşısında saygı ile eğilir ve O'ndan başka ilâhları reddederim. Ancak kendisine arz-ı ihtiyâç ile O'na tevekkül eder ve O'na bağlanırım. Allahı, melekleri, hamele-i arşı, peygamberleri ve bütün yaratıkları şâhid tutarım ki, ibâdete lâyık olan, ortağı, dengi ve henzeri olmayan ancak O'dur. Muhammed (Sallâllahu Aleyhi ve sellem) O'nun kulu ve Resûlüdür. Cennet, Cehennem, havz, şefa'at, nekir ve münker meleklerinin snâlleri haktır ve gerçektir. Allahım, va'din de hak, vâidin de haktır. Huzûrunda muhâsebe görmek de haktır. Kıyâmetin geleceğinde ve bütün ölümlerin dirileceğinde hiç şüphe yoktur. Bu itikad üzerinde yaşıyorum. İnşallah bu itikad ile ölecek ve bu imâna sâhib olarak dirileceğim.

Allahım! Sen benim Rabbimsin. Beni yaradan sensin. Senden başka ibâdete lâyık kimse yoktur. Ben senin âciz bir kulumum, gücümün yettiği kadar sana verdiğim söz üzerindeyim.

Allahım! Kendi kusurlarımdan ve hariçten gelecek kötülüklerden sana sığınırım.

Allahım! Ben isyân ile kendime zulüm eden bir kimseyim, senden başka günâhları kimse mağfîret edemez, bütün kusurlarımı sen mağfîret eyle.

Allahım! Beni güzel ahlâklı bir insan seviyesine ulaştır. Güzel işlere senden başka kimse hidâyet edemez. Bütün kötülüklerden beni uzaklaştır. Buna da senin gücün yeter. Emrinde ve hizmetindeyim. Bütün iyilikler senin kabza-i kudretindedir. Ben ancak sana istiğfar eder ve sana tevbe ederim.

Allahım! Gönderdiğin Peygamberlere ve indirdiğin kitâblara inandım. Allahümme Salli alâ Muhammedin ve alâ Âli Muhammed.

Allahım! Habibinin havzından içmeği bize de nasîb eyle ve bizleri onun câmiasında baş eyle.

Allahım! Dünyâ fitnelerinden beni koruyarak senin sevdiğin ve râzı olduğun şeyleri yapmağa muvaffak eyle. Hâllimi düzelt. Kelime-i tevhid üzerine dünyâ ve âhirette beni sâbit kıl. Kusurlu da olsam beni saptırma. Noksan sıfatlardan seni tesbih ve tenzih ederim. Ey Yüce ve Ulu Allahım! Yâ Bârî, yâ Rahîm, yâ Aziz, yâ Cebbâr. Ey her köşesiyle göklerin kendisini tesbih ettiği Allahım! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim. Ey bütün dalgaları ile denizlerin, kendisini tesbih ettiği Allahım. Seni her türlü noksanlardan tenzih ederim. Ey kendi dilleri

ile balıkların kendisini tesbih ettikleri Allahım. Seni tesbih ederim. Ey bütün burçları ile yıldızların kendisini tesbih ettiği Allahım. Seni tenzih ederim. Ey kökü, gövdesi, dalları ve meyveleri ile ağaçların kendisini tesbih ettiği Allahım! Seni takdis ederim. Ey yedi kat yer ve yedi kat göklerin, içlerinde bulunanlar ile beraber kendisini tesbih ettiği Allahım! Seni her türlü noksanlıklardan tenzih ederim. Ey yaratıkların hepsinin kendisini tesbih ettiği Allahım! Seni her türlü noksanlıklardan tenzih ederim. Sen her türlü noksanlıklardan münezzeh ve bütün kemâl sıfatları ile mevsûfsun. Seni tesbih ederim. Yâ Hayy! Yâ Kayyûm! Yâ Alim! Yâ Halim! Seni tesbih ederim. Senden başka ibâdete lâayk ma'bûd yoktur. Hem öldürür, hem de diriltirsin. Sen ise ölmeyen (lâyemût) bir dirisin. Bütün iyilikler senin elinde ve sen her şeye kaadirsin.»

DÖRDÜNCÜ BÂB

RESÛLULLAH (S.A.) VE ONUN ASHÂBINDAN, SENETLERİ HAZFEDİLDİĞİ HÂLDE RİVÂYET EDİLEN DUÂLAR BEYÂNINDADIR.

Bunlar, Ebû Tâlib-i Mekkî, İbn Hüzeyme ve İbn Münzir'in (Allah hepsine rahmet etsin) topladıkları duâlardır.

Evrâd bahsinde de anlatacağımız veçhile, âhîret yolcusuna yakışan, sabahları ilk iş olarak muâyyen bir evrâd duâsı okumaktır. Eğer Peygamber Efendimize uyup, âhîret yolcularından olmak istiyorsan, namazın akabinde duâlarına başlarken sen de Resûl-i Ekrem gibi :

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى الْوَهَّابِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَسَنُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ هـ

diyerek başla. Sonra üç kere :

رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
(ثَلَاثَ مَرَّاتٍ) هـ

«Rab olarak Allahı, din olarak İslâmiyeti, Peygamber olarak da Muhammed Aleyhisselâmı kabul ettim ve buna râzı oldum.» (1014) de, sonra da :

(1014) Buhârî ve Müslim, Mugire bin Şâ'be'den.

اَللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ رَبَّ
كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيْكُهُ، اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ
نَفْسِيْ وَشَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَ ۝

«Ey yer ve gökleri yaratan, gizli ve âşikâre herşeyi bilip herşeye mâlik olan Allahım! Bir olduğuna ve senden başka ibâdete lâyık kim-
senin bulunmadığına şehâdet ederim. Kendi kötülüklerimden şeyta-
nın hiyle ve desiselerinden sana sığınırım.» de sonra :

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِيْ دِيْنِيْ وَدُنْيَايَ وَاهْلِيْ وَمَالِيْ. اَللّٰهُمَّ
اَسْأَلُكَ عَوْرَاتِيْ وَامِنْ رَّوْعَاتِيْ وَاَقْلَامَاتِيْ وَاحْفَظْنِيْ مِنْ بَيْنِ يَدَيْكَ وَمِنْ
خَلْفِيْ وَعَنْ يَمِيْنِيْ وَعَنْ شِمَالِيْ وَمِنْ فَوْقِيْ وَاعُوْذُ بِكَ اَنْ اُغْتَالَ مِنْ
حَقِّيْ اَللّٰهُمَّ لَا تُؤْمِنِيْ مَكْرَكَ وَلَا تُوَلِّيْ غَيْرَكَ وَلَا تَنْزِعْ عَنِّيْ سِتْرَكَ
وَلَا تُشَيِّبْ زِيْنَتَكَ وَلَا تَجْعَلْنِيْ مِنَ الْفَاسِقِيْنَ ۝

«Allahım! Senden, din ve dünyâm, mâl ve âilem hakkında af ve
âfiyeti dilerim.

Allabım, kusurlarımı ört ve beni tehlikelerden emin kıl. Sürçme-
lerimi azalt, önümden, ardımdan, sağımdan ve solumdan, beni koru
ve azametinle alt tarafından (Üzerinde yürüdüğüm şu topraklardan)
gelecek zararlardan beni koru.

Allahım! Beni mekrinden, gadabından emin olanlardan kılma. Ba-
na başkasını musallat etme. Daimâ kusûrlarımı ört ve beni zikrinden
ayrılan gafillerden kılma.» (1015) dedikten sonra üç kerre «Seyyidü'l-
İstîğfar» denilen şu duâyı ve diğer duâları oku :

(1015) Ebû Dâvûd, Neseî, İbn Mâce ve Hâkim, İbn Ömer'den.

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّىْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ خَلَقْتَنِىْ وَاَنَا عَبْدُكَ وَاَنَا عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ
مَا اسْتَطَعْتُ ، اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ اَبُوْءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَاَبُوْءُ بِدَنِّىْ
مَا غَفِرْتَ لىْ فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ (ثَلَاثَ مَرَّاتٍ) ، وَقُلِ اللّٰهُمَّ عَافِنِىْ فِىْ
بَدَنِىْ وَعَافِنِىْ فِىْ سَمْعِىْ وَعَافِنِىْ فِىْ بَصَرِىْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ (ثَلَاثَ مَرَّاتٍ) ،
وَقُلِ اللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ الرِّضَا بَعْدَ الْقَضَاءِ ، وَبَرَدَ الْعَيْنِ بَعْدَ الْمَوْتِ ،
وَلَدَّةَ الْبَطْنِ اِلَىٰ وَجْهِكَ الْكَرِيْمِ وَشَوْقًا اِلَىٰ لِقَائِكَ مِنْ غَيْرِ صَرَاةٍ مُّضِرَّةٍ وَ
لَا فِتْنَةٍ مُّضِلَّةٍ وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَظْلِمَ اَوْ اُظْلَمَ اَوْ اُعْتَدِىْ اَوْ يُعْتَدَىٰ عَلَيَّ
اَوْ اَكِيْبَ خَطِيْئَةً اَوْ ذَنْبًا لَا تَغْفِرُهُ هـ

«Allahım! Sen benim Rabbinisin. Senden başka ibâdete lâyık mâbûd yoktur.. Beni yaratan sensin. Ben senin kulunum, gücümün yettiği kadar sana verdiğim söz ve ahid üzerindeyim. Yaptığım kötülüklerden sana sığınır, verdiğin ni'metlere şükr eder, kusurlarından sana ilticâ ederim. Günâhlarımı mağfiret eyle, senden başka mağfiret eden yoktur.»

Sonra üç kere :

«Allahım! Gözüme, kulağıma ve bütün bedenime sılihat ve âfiyet ihsân eyle. Senden başka hakikî mâbûd yoktur.» de;

«Allahın kazâ ve kaderine rızâyı, öldükten sonra huzûr içinde ebedî saâdeti ve cemâlini müşâhede zevkini, sana vâsıl olma hevesini, dayanılmayacak zararlardan ve sapıtıcı fituelerden beni korumanı, senden ister; zulmetmek ve zûlim olmaktan, başkasına tecâvüz etmek ve yâ tecâvüze uğramaktan veya affedilincecek bir günâh irtikûbından da sana sığınırım.» (1016)

Oku ve daha sonra şu duâları oku :

(1016) Buhârî, Şeddâd bin Evs'den.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الثَّابِتَ وَالْأَمْرَ وَالْعَزِيمَةَ فِي الرُّشْدِ، وَأَسْأَلُكَ شُكْرَ نِعْمَتِكَ
 وَحُسْنَ عِيَادَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ قَلْبًا حَاشِعًا سَلِيمًا وَخَلْقًا مُسْتَقِيمًا، وَلَيْسَ بِي
 صَادِقًا، وَصَلَاةً مُتَقَبَّلَةً، وَأَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعْلَمُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا
 تَعْلَمُ، وَاسْتَغْفِرُكَ لِإِسْأَلِي، فَإِنَّكَ تَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ،
 اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا
 أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي فَإِنَّكَ أَنْتَ الْمُقَدِّمُ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ، وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 شَهِيدٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيْمَانًا لَا يَرْتَدُّ وَنَهِيمًا لَا يَنْقُذُ وَقُرَّةَ عَيْنٍ
 أَبَدًا، وَمُرَافَقَةً نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي أَعْلَى جَنَّةِ الْمَلَكُوتِ،
 اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الطَّيِّبَاتِ وَفِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَتَرْكَ الْمُنْكَرَاتِ،
 وَحُبَّ الْمَسَاكِينِ، أَسْأَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ كُلِّ عَمَلٍ يُقَرِّبُ إِلَى حُبِّكَ، وَأَنْ
 تَوْبَ عَلَيَّ وَتَغْفِرَ لِي وَتَرْحَمَنِي، وَإِذَا أَرَدْتَ بِقَوْمٍ فَتْنَةً فَأَقْبِضْ
 إِلَيْكَ غَيْرَ مَفْتُونٍ، اللَّهُمَّ بِيْلِكَ الْغَيْبِ وَقُدْرَتِكَ عَلَى الْخَلْقِ أَخِيهِ مَا
 كَانَتْ الْحَيَاةُ خَيْرًا لِي وَتَوَفَّيْ مَا كَانَتْ الْوَفَاءُ خَيْرًا لِي، أَسْأَلُكَ خَشْيَتَكَ فِي
 الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَكَلِمَةَ الْعَدْلِ فِي الرِّضَا وَالْغَضَبِ وَالْقَبْضِ وَالْفَتْحِ
 وَالْفَقْرِ، وَلَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ، وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ
 مِنْ مَرَاءٍ مُعَيَّرَةٍ وَفِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اللَّهُمَّ زَيِّنَا بِزِينَةِ الْإِيمَانِ، وَاجْعَلْنَا
 هُدًى مُتَعَبِّدِينَ، اللَّهُمَّ اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تَحُولُ بِهِ بَيْنَنَا وَبَيْنَ

مَعَاصِيكَ، وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبَلِّغُنَا بِهِ جَنَّتِكَ، وَمِنَ الْيَقِينِ مَا تُهَوِّنُ بِهِ عَلَيْنَا
مَعَاصِيَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ اَمْلَأْ وُجُوهَنَا مِنْكَ حَيَاءً، وَقُلُوبَنَا مِنْكَ
رُفْقًا، وَأَسْكِنِ فِي نُفُوسِنَا مِنْ عَظَمَتِكَ مَا تُنْذِلُ بِهِ جَوَارِحَنَا لِحُذِّ مَنِّكَ وَ
وَأَجْعَلْكَ اللَّهُمَّ أَحَبَّ إِلَيْنَا مِنْ سِوَاكَ وَاجْعَلْنَا أَخْشَى لَكَ مِنْ سِوَاكَ
اللَّهُمَّ اجْعَلْ أَوَّلَ يَوْمِنَا هَذَا صَلَاحًا وَأَوْسَطَهُ فَلَاحًا وَآخِرَهُ نَجَاحًا،
اللَّهُمَّ اجْعَلْ أَوَّلَهُ رَحْمَةً وَأَوْسَطَهُ رِزْقًا وَآخِرَهُ نَكْرَمَةً وَمَغْفِرَةً،
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي تَوَاضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِهِ، وَذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِعِزَّتِهِ وَخَضَعَ
كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِهِ، وَاسْتَسْلَمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي سَكَنَ
كُلَّ شَيْءٍ لِهَيْبَتِهِ، وَأَظْهَرَ كُلَّ شَيْءٍ بِحِكْمَتِهِ وَتَضَاعَدَ كُلُّ شَيْءٍ لِكِبْرِيَاةِ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَأَزْوَاجِ مُحَمَّدٍ وَذُرِّيَّتِهِ وَبَارِكْ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى
آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ جَبَّارٌ مُجِيدٌ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ
رَسُولِكَ وَرَسُولِكَ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ رَسُولِكَ الْأَمِينِ، وَأَعْظِمْ الْمَقَامَ الْمُحْمَوْدَ
الَّذِي وَعَدْتَهُ يَوْمَ الْبَرِّ، اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنْ أَوْلِيَاكَ الْمُتَّقِينَ، وَحِزْبِكَ
الْمُفْلِحِينَ، وَعِيَاذُكَ الصَّالِحِينَ وَاسْتَعْمِلْنَا لِرِضَايِكَ عَنَّا، وَ
وَقِفْنَا لِحُبَابِكَ مِنَّا، وَصَرِّفْنَا بِحُسْنِ اخْتِيَارِكَ لَنَا، نَسْأَلُكَ جَمَاعَ

الْحَيَّرَ وَفَوَّاحَهُ وَخَوَّابَهُ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ جَوَامِعِ الشَّرِّ وَفَوَاحِيهِ وَخَوَّابِهِ
 اللَّهُمَّ بِقُدْرَتِكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ إِنَّكَ أَنْتَ الثَّوَابُ الرَّحِيمُ، وَبِعِلْمِكَ عَنِّي
 أَعْفُ عَنِّي إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفَّارُ الْكَرِيمُ، وَبِعِلْمِكَ بِي أَنْفِي بِي إِنَّكَ أَنْتَ
 أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ، وَبِمُلْكِكَ لِي مَلِكُنِي نَفْسِي وَلَا تَسْلُطْهَا عَلَى إِنَّكَ
 أَنْتَ الْمَلِكُ الْمُبَارَكُ، سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، عَمِلْتُ
 سُوءًا، وَظَلَمْتُ نَفْسِي فَأَغْفِرْ لِي ذَنْبِي إِنَّكَ أَنْتَ رَبِّي وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ
 إِلَّا أَنْتَ، اللَّهُمَّ أَلْهِمْنِي رُشْدِي وَفِي شَرِّ نَفْسِي، اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي عِلَالًا
 لَا تَأْقِئُنِي عَلَيْهِ وَقِنِّي بِمَا رَزَقْتَنِي وَاسْتَعْمِلْنِي بِمَا صَالِحًا تَقْبَلُهُ مِنِّي
 إِنَّمَا لَكَ الْعَقْوُ وَالْعَاقِبَةُ وَحُسْنُ الْبَقِيَّةِ، وَالْعَاقِبَةُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 يَا مَنْ لَا تُصْرَفُ الذُّنُوبُ وَلَا تُقْصَمُ الْمَغْفِرَةُ، هَبْ لِي مَا لَا يَضُرُّكَ وَأَعْطِنِي
 مَا لَا يُنْقِصُكَ «رَبَّنَا أفرغ علينا منبرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ»، أَنْتَ وَلِيٌّ فِي الدُّنْيَا
 وَالْآخِرَةِ وَوَفِّي مُسْلِمًا وَالْحَقُّقُ بِالصَّالِحِينَ، «أَنْتَ وَلِيُّنَا فَأَغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا
 وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ وَارْكُبْنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا
 هَذَا إِلَيْكَ»، رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ «رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا
 فِتْنَةً لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ» رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفِرْ لَنَا رَبَّنَا
 إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ «رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا
 وَنَسِيتَ أَفْئَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ»، رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ

لَاخَوَانَتَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا
رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ. رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رِجْعَةً وَهِيَ لَنَا مِنْ
أَمْرِنَا رَشَدًا. هـ

«Allahım! Din ve azânimde sebâtı, rüşdüimde azîmeti, iyi işlere azmetmeyi senden isterim. Nimetine şükri ve sana güzel ibâdet edebil-meyi senden isterim. Her şeyden sâlim ve huşû sâhibi kalbi, dürüst ablâka sâdık ve zâkir lisâna sâhib olmayı, nimetine şükür ile güzel ibâdet ve makbûl amellerde bulunmamı senden isterim. Bildiğin büt-tün iyilikleri senden ister ve bildiğin bütün kötülüklerden sana sığınır-ım. Bildiğin bütün günâhlardan sana tevbe ederim. Sen bilirsin ben bilemem. Bütün gizli şeyleri en iyi bilen sensin.

Allahım! Geçmiş - gelecek, gizli - âşikâre ve senin bildiğin bütün kusurlarımı mağfiret et. İlk ve son, herşeye kaadir ve her gizliyi bilen sensin.

Allahım! İrtidadı kabûl etmeyen imâm, tükenmeyen nîmetleri, «Hûld» Cennetinde Resûl-i Ekrem Muhammed Aleyhisselâma arkadaş-lığı senden isterim.

Allahım! Söz ve işlerin güzelini ve bütün iyilikleri, kötülüklerden uzak kalmağı, yoksulları sevmeyi, senden isterim. Seni sevmeyi ve seni seveni sevmeyi ve sevgine yaklaştıracak her ameli sevmeyi senden iste-rim. Günâhlarımı bağışlamamı, beni mağfiret edip merhamet etmeni senden isterim. Kayıımı iptilâ edeceğin zamân hemen beni kendine al ve fitne ile karşılaştıрма.

Allahım! Gaybı bilmen ve her şeye olan kudretin hürmetine, hak-kımda hayat hayırlı olduğu müddetçe beni yaşat; ölüm hayırlı oldu-ğunda da ruhumu kabzeyle. Gizli ve âşikâre hasyet üzere bulunmamı, hiddet ve sükûnetle adaletten ayrılmanımı, zeugünlük ve fakirlikte itidâli ve zâtının cemâline bakmanın zevkini ve sana ulaşmanın aşk ve hevesini senden ister; zarar veren şeylerin mazarratından ve sapı-tan fitnelerden sana sığınırım. Allahımı imân cevheri ile bizi süslendir. Hidâyette alup hidâyete ulaştıranlardan eyle.

Allahım! İsyân ile aramızda perde olacak şekilde bize hasyet ih-sân eyle. Cennetine ulaştıracak tâati, dünyâ ve âbiret musibetlerini chvenleştirecek yakini bize ver.

Allahım! Yüzümüzü hayâ, kalbimizi korku ile doldur. Sana kul-luk edecek şekilde gönüllerimize heybet ve azâmetini yerleştir.

En üstün sevgilimiz ve en çok korkacağımız sen ol.

Allahım! İçine girdiğimiz bugünün evvelini salâh, ortasını felâh, matlûba ermek, sonuna da saâdet-i kâmileye ulaştırmak kıl.

Allahım! Bugünün evvelini nimet, ortasını rahmet, sonunu da mağfiret ve kerâmet kıl.

Hamd o Allah'a ki azâmeti karşısında herşey tevâzu gösterdi, dilze geldi. Yüceliği karşısında herşey yerlere serildi. Mülk ve ululuğu karşısında herşey eğildi. Kudretine herkes teslim oldu. Hamd, o Allah'a ki heybeti karşısında herşey durakladı. Hikmeti ile her şeyi, açığa çıkardı ve kibriyâlığı karşısında herşey küçüldü.

Allahım! Bizi müttakî olan dostlarından, felâha ermiş cemaatinden ve sâlih kullarından eyle. Sevdığın işleri bize tevfik eyle ve bizi lehimize olan iyi işlere teveccüh ettir.

Allahım! İyilikleri toplayan evveli ve âhiri iyilik olan herşeyi senden ister, kötülükleri toplayan, evveli ve âhiri kötülük olan herşeyden sana sığınırız.

Allahım! Benim üzerimde olan kudretin hakkı için bana rahmetinle teveccüh et. Sen tevbeleri kabûl eden azîm merhamete sâhibsin. Allahım hilm ü keremin hakkı için beni affeyle, bağışla. Sen mağfiret edici ve hilm sâhibisin. Allahım, hâlimi bilirsin, merhamet et. Zira sen merhamet edenlerin en merhametlisin.

Allahım! Bana olan mâlikîyyetin hürmetine, beni nefsim hâkim kıl ve nefsimi bana musallat etme. Zira dilediği gibi yapan melik ve Cebbâr sensin.

Allahım! Seni noksan sıfatlardan takdis, tesbih, tenzih eder ve sana hamd ederim. Senden başka Tanrı yoktur. Kötülükler irtikâbıyla nefsimi zulmü ettim, günâhlarımı mağfiret eyle. Sen benim Rabbin, günâhlarımı ancak sen bağışlarsın.

Allahım! Sana gidecek doğru yola beni ilhâm et ve nefsimin kötülüklerinden beni koru.

Allahım! Beni ıskâb etmeyeceğin helâl lokmayı bana rızık et. Beni taksimatına kani olanlardan eyle ve bana ayırdığın rızık ile, senin kabûl edeceğin iyi şeylerde beni çalıştır.

Allahım! Senden, günâhlarımın affını, vücûdumun âfiyetini, hüsn-ü yakîn ile dünyâ ve âhirette huzûr, refah ve saâdeti dilerim. Ey günâh kendisine zarar vermeyen ve mağfiret kendisinden bir şey eksiltmeyen Allahım, sana zararı dokunmayan günâhlarımı bana bağışla, senden bir şey eksiltmeyen mağfiretini de bana ver.»

«Ey Rabbimiz! Bize sabır ver, müslümân olduğumuz hâlde ruhumuzu kabzeyle.» (7 - A'râf : 126)

«Sen dünyâ ve âhirette benim dostum, yardımcı ve koruyucusun, benim canımı müslümân olduğum hâlde al ve sâlihlerle kat.» (12-Yûsuf : 101)

«Sen bizim velimiz ve dostumuzsun bizi affet ve bize rahmet et, mağfiret edicilerin en hayırlısı sensin.» (7-A'râf : 155)

«Bizim için bu dünyâda ve âhirette güzel olanı yaz. Biz sana teveccüh ettik.» (7-A'râf : 156)

«Ey Rabbimiz! Sana tevekkül ve sana teveccüh ettik. Rücû ve dönüş ancak sanadır.» (60-Mümtehine : 4)

«Ey Rabbimiz! Bizi bu zâlim kavmin işkencesine uğratma.» (10-Yûnus : 85)

«Ey Rabbimiz! Kâfirleri bize musallat etme. Bizi mağfiret eyile, sen mubakkak aziz ve hakimsin.» (60-Mümtehine : 5)

«Ey Rabbimiz! Günâhlarımızı ve işimizdeki aşırı hareketlerinizi mağfiret eyle. (Düşmanla muharebede) Ayaklarımızı sabit kıl, tesânüdümüzü arttır ve kâfirlere karşı bize yardım et.» (3-Âl-i İmrân : 147)

«Ey Rabbimiz! Bizi ve imânda bizden önce olan din kardeşlerimizi mağfiret eyle ve kalblerimizde mü'minler için kin ve hased bırakma. Ey Rabbimiz! Sen çok şefkat ve çok merhamet sâhibisin.» (59-Haşr : 10).

«Ey Rabbimiz! Bize senin katından rahmet ver. İşimizde bize doğru bir yol tuttur.» (18-Kehf : 10). (1017)

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

«Ey Rabbimiz! Bize dünyâda hasene ver, âhirette de hasene ver ve ateşin azâbından bizleri koru.» (2-Bakara : 201)

رَبَّنَا إِنَّا سِيفَتَا مُتَارِدًا يُتَارَى لِلْإِيمَانِ... إِنَّكَ لَا تَخْلِفُ الْمِيعَادَةَ

«Ey Rabbimiz, doğrusu biz bir münadî işittik. O, Rabbimize imân edin diye imâna çağırıyor, biz de imân ettik. Ey Rabbimiz! Günâhlarınızı mağfiret eyle. Kusurlarımızı ört ve bizi iyiler meyânında öldür. Ey Rabbimiz, resûllerinin lisâmı ile va'dettiklerini bize ver. Kıyâmette bizi rûsvây etme. Muhakkak ki sen sözünden dönmezsin.» (3-Âl-i İmrân : 193-194)

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا

«Ey Rabbimiz eğer unuttuk veya yanıldıysak bizi mes'ûl tutma. Ey Rabbimiz bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz takat getiremeyeceğimiz şeyleri bize yükleme. Bizi affet, hatâlarımızı bağışla. Bize rahmet eyle. Sen mevlâmızsın. Korumacı ve yardımcısın. Kâfirlere karşı bize yardım et ve nusret ver.» (2 - Bakara : 286)

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَارْحَمْنَاهُمَا كَمَا رَحِمْتَ الْوَالِدَيْنِ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَخْيَارِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ، رَبِّ اغْفِرْ
وَارْحَمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ وَأَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ
وَأَنْتَ خَيْرُ الْعَاوِمِينَ وَإِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاغِبُونَ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَحَسْبُ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى
مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا هـ

«Rabbim! Beni, anne ve bahamı mağfiret eyle. Onlar, küçüklüğümde beni acıyıp baktıkları gibi, sen de onlara rahmet eyle. Kadın erkek bütün mü'min ve müslümânların ölü ve dirilerini affet. Rabbim, bana mağfiret ve merhamet et. Bildiğin (kusurlarımdan) vazgeç. İzzet ve kerem sâhibi sensin. Merhamet edicilerin en hayırlısı, mağfiret edicilerin de en hayırlısı sensin. Biz Allah'ı içiniz, Allah'tan geldik ve O'na döneceğiz. Kuvvet ve kudret, uln ve yüce olan Allah'ındır. Allah bize yeter. En iyi koruyucu O'dur. Hâtemü'l - Enbiyâ Hazret-i Muhammed ve âline salât ve selâm olsun.» (1018)

RESÛL-İ EKREM'DEN RİVÂYET EDİLEN İSTİÂZELER

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُبْلِ وَ اَعُوْذُ مِنْ اَلْبُخْلِ، وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اُرَدَّ
 اِلٰی اَرْضِ الْعُسْرِ، وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ
 اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ طَمَعٍ یَّهْدِیْ اِلٰی طَمَعٍ وَ مِنْ طَمَعٍ فِیْ غَیْرِ طَمَعٍ وَ مِنْ
 طَمَعٍ حَیْثُ لَا مَطْلَعَ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا یَنْفَعُ وَ قَلْبٍ لَا یَسْمَعُ
 وَ دُعَاءٍ لَا یَسْمَعُ وَ نَفْسٍ لَا تَسْمَعُ وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُوعِ فَانَّهُ یُلْسِ الْعَمِیْعُ
 وَ مِنَ الْجِبَانَةِ فَانَّهَا یَشْبِکُ الْبَطَانَةَ وَ مِنَ الْكَسْلِ وَ مِنَ الْجَلِّ وَ مِنَ الْجَبَنِ
 وَ الْحَرَمِ، وَ مِنْ اَنْ اُرَدَّ اِلٰی اَرْضِ الْعُسْرِ، وَ مِنْ فِتْنَةِ الدَّجَالِ وَ عَذَابِ
 الْقَبْرِ، وَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَعْيَا وَ الْمَقَاتِ، اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْأَلُكَ قُلُوْبًا اَوَّاهَةً
 مُّخِیْبَةً مُّخِیْبَةً فِیْ سَبِیْلِكَ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ عَزَائِمَ مَخْضَرٍ بِكَ وَ
 مُرَجِّیَاتِ رَحْمَتِكَ وَ السَّادَةِ مِنْ كُلِّ اِشْرٍ، وَ الْعِیمَةَ مِنْ كُلِّ بَدْرٍ، وَ الْعُوْذَ
 بِرُحْمَتِكَ وَ الْجَاهَةَ مِنَ الشَّارِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ التَّرَدُّیْ وَ اَعُوْذُ
 بِكَ مِنَ الضَّمِّ وَ الْفَرَقِ وَ الْمَدَوِّ، وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اَمُوْتُ فِی سَبِیْلِكَ
 مُدْبِرًا، وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اَمُوْتُ فِی تَطَلُّبِ الدُّنْيَا، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ
 مِنْ مَرَمٍ مَا صَلَّیْتُ وَ مِنْ مَرَمٍ مَا لَمْ اَعْلَمْ، اَللّٰهُمَّ جَنِّبْنِیْ مُنْكَرَاتِ الْاِخْلَاقِ وَ
 الْاَهْسَالِ وَ الْاَمَدَّ وَ الْاَهْوَاءَ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَ
 دَوْرِ السَّهَاءِ وَ سُوءِ الْقَضَاءِ وَ شَمَانَةِ الْمُقْدَاءِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ

مِنَ الْكُفْرِ وَالذَّنِّ وَالْفَقْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
 فِتْنَةِ الدَّجَالِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ سَمْعِي وَبَصَرِي وَشَرِّ لِسَانِي وَقَلْبِي
 وَشَرِّ مَنِي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَارِ السُّوءِ فِي دَارِ الْقَامَةِ فَإِنَّ جَارَ
 الْبَاوِدِ يَحْوِلُ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْقَسْوَةِ وَالْعَفَاءِ وَالْمَيْلَةِ وَالزَّلَّةِ
 وَالْمَسْكَنَةِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ وَالْفُسُوقِ وَالشَّقَاقِ وَالنِّفَاقِ
 وَسُوءِ الْأَخْلَاقِ وَضَبِيقِ الْأَزْدَاقِ وَالشُّعْمَةِ وَالرِّبَاةِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْقَمِيمِ
 وَالْبَكَمِ وَالْعَمَى وَالْجُنُونِ وَالْمَذَامِ وَالْبَرَصِ وَسَبْحِ الْأَسْفَامِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ
 بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ وَمِنْ تَحْوِيلِ عَافِيَتِكَ وَمِنْ فِتَاةِ نِعْمَتِكَ وَمِنْ جَمِيعِ مَخْطَاكَ
 اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ النَّارِ وَفِتْنَةِ النَّارِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَفِتْنَةِ الْقَبْرِ
 وَشَرِّ فِتْنَةِ الْغَيِّ وَشَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْقُرْمِ وَالنَّاسِمِ
 اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَفْسٍ لَا تَشْعُرُ وَقَلْبٍ لَا يَحْشُرُ وَمَصَلَاةٍ لَا تَنْفَعُ وَ
 دَعْوَةٍ لَا تُجَابُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الْعَرِّ وَفِتْنَةِ السَّيْرِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ
 بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الْعَدُوِّ وَسَمَاعَةِ الْأَعْدَاءِ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ
 عَلَى كُلِّ عَبْدٍ مُصْطَفَى مِنْ كُلِّ الْعَالَمِينَ أَمِينٌ

«Allahım! Cimrilik ve korkaklıktan sana sığınırım. Erzel-i ömürden (bunaklık günleri), el ayak tutmayıp atelie (bunaklık) getirecek ve akli muvazenemin bozulacağı şekilde ihtiyarlıktan sana sığınırım. Dünya sıkıntılarından ve kabir azabından yine sana sığınırım.

Allahım! Tabiat hâline gelecek ve beni lekeleyecek tama'dan ve tama' edilmeyecek şeylere tama' etmekten ve ulaşılmayacak şeylere tama' etmekten sana sığınırım.

Allahım! Fâidesiz ilimden, huşûsuz kalbden, kabûl olmayacak duâdan ve doymak bilmeyen nefisten sana sığınırım, şiddetli ızdırab veren açlıktan ve kötü bir huy alan lûyânetlikten, tembellik, cimrillik, korkaklık, ihtiyârlık ve atehten, deccalın fitnesinden, kabir azâbından ve hayat ve mematın fitnelerinden sana sığınırım.

Allahım! Yoluna girmiş, huşû ile senden korkan kalbe sâhib olmayı senden isterim. Allahım! Geniş mağfiret ve rahmetini gerektiren şeyleri ve her günâhtan selâmeti ve her iyiliğe sâhib olmayı, Cehenneme varmayıp, Cennete ulaşmayı senden dilerim.

Allahım! Gerilemekten, yüksekten düşüp helâk olmaktan, sıkıntıdan, suda boğulmaktan ve bina altında kalmaktan sana sığınırım. Hak yolundan ayrılmaktan veyâ dünyâlık uğrunda ölmekten sana sığınırım.

Allahım! Bildiğim ve bilmediğim bütün kötülüklerden sana sığınırım.

Allahım! Kötü huy, kötü amel, kötü hastalık ve nefsini kötü arzularından beni uzaklaştır.

Allahım! Çetin ibtilâdan, helâktan, kaza ve kaderinden ve düşmanlarımı sevindirecek ibtilâlardan sana sığınırım.

Allahım! Küfürden, borçtan, fakirlikten, Cehennem azâbından ve deccalın fitnesinden sana sığınırım.

Allahım! Gözüümün, kulağımın, dilimin, kalbimin, düşünce ve şehvetimin şerrinden sana sığınırım.

Allahım! Çöl ve yolculuk komşuları geçicidir. Daimi ikametgâhımdaki kötü komşudan sana sığınırım.

Allahım! Katı yürekli olmaktan, gafletten, darlıktan, zillet ve meskenetten, bakir ve fakirlikten sana sığınırım. Küfür, yoksulluk, âşikâre isyan ve haktan ayrılmaktan, nifak, riyâ ve gösterişten, kötü huy ve dar geçimden, süm'a ve riyâdan sana sığınırım. Sağırılık, dilsizlik, körlük, cinnet, çüzzam, alallık ve benzeri kötü hastalıklardan sana sığınırım.

Allahım! Verdiğin nimetin zevâlinden, verdiğin sıhhatin bozulmasından, ânl olarak gelecek musibet ve felâketten, gazabını mücib olacak bütün hareketlerden sana sığınırım.

Allahım! Cehennemden fitne ve azâbından, kabrin fitne ve azâbından, fitne uyandıran zenginliğin ve fakirliğin şerrinden, deccalın uyandırdığı fitnenin şerrinden ve bütün kusur, günâh ve isyânlardan sana sığınırım.

Allahım! Doymak bilmeyen nefisten, huşû'u olmayan kalbden,

fâidesiz namâzdan, kabûl olunmayan duâdan, gam, gussa ve göğüs darlığından sana sığınırım.

Allahım! Düşmanımın bana galebesinden ve sevinmesinden sana sığınırım. Muhammed'e ve bütün iyilere salât ve selâm olsun.» (1019)

BEŞİNCİ BÂB

BÂZİ MÜHİM HÂDİSELER ÂNINDA EDİLECEK DUÂLAR BEYÂNINDADIR.

Sabahleyin ezânı duyduğun vakit, müezzine kavlen de icâbet ederek ezânın sonunda, abdesthaneye giriş ve çıkışta ve abdest aldıkta yapacağın duâları, mahallinde, yâni taharet ve namâz bahislerinde anlattık.

Mescide girerken yapılacak duâ :

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِيْ قَلْبِيْ نُوْرًا وَفِيْ لِسَانِيْ نُوْرًا وَاجْعَلْ فِيْ سَمْعِيْ نُوْرًا وَاجْعَلْ
فِيْ بَصَرِيْ نُوْرًا وَاجْعَلْ خَلْفِيْ نُوْرًا وَاَمَامِيْ نُوْرًا وَاجْعَلْ مِنْ فَوْقِيْ نُوْرًا،
اَللّٰهُمَّ اَعْطِنِيْ نُوْرًا، وَ قُلْ اَيْضًا، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ بِحَقِّ السَّامِعِ
عَلَيْكَ وَبِحَقِّ مَمْشَايْ هَذَا اِلَيْكَ فَانِّيْ لَمْ اَخْرُجْ اَسْرًا وَلَا بَطْرًا وَلَا رِيَاءً
وَلَا سُعْمًا، خَرَجْتُ اِتِّقَاءَ سَخَطِكَ، وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِكَ، فَاسْأَلُكَ اَنْ
تُنْقِذَنِيْ مِنَ النَّارِ وَاَنْ تَعْفَرَ لِيْ ذُنُوْبِيْ اِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ هـ

«Allahım! Kalbimi, gözümü, kulağımı, dilimi, sağ ve sol, ön, ard, alt ve üstümü nurlandır. Allahımı, bana nûr ver.» (1020).

Allahım, senden isteyenler aşkına ve senin rızân uğruna attığımı bu adımlar hürmetine. Çünkü ben küfrân-ı nîmet ve gösteriş için çıkmadım. Ancak gadabından korkarak ve rızâm umarak çıktım. Beni Cehennemden koru ve günâhlarını mağfiret et. Zira senden başka

kimse günâhlarını mağfiret edemez. Ancak sen mağfiret edersin.» (1021)

Bir ihtiyâcın için evinden çıktığın zamân :

«Bismillâh ey Rabbim! Zûlm etmek ve zûlm olunmaktan, cehâletten ve techil edilmekten, unutmak ve unutulmaktan sana sığını-
rım. (1022)

Bismillâhirrahmanirrahîm, kuvvet ve kudret, ulu ve yüce olan Al-
lah'a mahsûstur. İtimad ancak O'nadır.» de. (1023)

Mescidin kapısında :

«Salâvat-ı şerifeden sonra; Allahını bütün günâhlarını mağfiret
et ve rahmet kapılarını bana aç.» (1024)

Ve sağ ayağın ile mescide gir, mescidde alış-veriş edeni gördüğün
zamân :

لَا أَرْجِي إِلَّاهَ رَبَّكَ هـ

«Allah ticâretini arttırmasın.» de. (1025) Mescidde kaybettiğini
arayan kimseyi gördüğün zamân :

لَا رَدَّهَا إِلَّاهُ عَلَيْكَ هـ

«İnşaallah onu bulamazsın.» de. (1026) Resûl-i Ekrem böyle emir
buyurmuştur.

Sabah namâzının iki rek'âtını kıldığın zamân :

İbn Abbas'dan rivâyet ettiğimiz gibi bu duâyı sonuna kadar :

بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِكَ تَهْدِي بِهَا قَلْبِي هـ

okursun.

Rükûda :

(1021) İbn Mâce Ebû Said-i Hudrî'den hasen sened ile rivâyet etmiştir.

(1022) Sünen sahipleri.

(1023) İbn Mâce, Ebû Hüreyre'den.

(1024) Tirmizî ve İbn Mâce, Hz. Fatıma (R. Aa.)'dan.

(1025) Tirmizî.

(1026) Müslim, Ebû Hüreyre'den.

اَللّٰهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ وَلَكَ حَسْبُكَ وَ بِكَ اَمْنٌ وَلَكَ اَسْلَمْتُ وَعَلَيْكَ
تَوَكَّلْتُ اَنْتَ رَبِّيْ خَشَعَ سَمْعِيْ وَبَصَرِيْ وَخَفِيَ وَعَظْمِيْ وَعَصِيْ وَمَا
اسْتَغْلَقْتُ بِهٖ قَدَمِيْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ هـ

duâsını oku (1027). İstersen aşağıda olduğu gibi üç kere «Sübhâne Rabbiye'l-azîm» (1028), istersen «Sübbûhunn, Kuddûsunn Rabbûna ve Rabbû'l-melâiketi ve'r-Ruh» de. (1029)

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، أَوْ سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ

Rükûdan başını kaldırdığın zamân :

سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ مِثْلَ السَّمَوَاتِ وَمِثْلَ الْأَرْضِ
وَمِثْلَ مَا سِثَّتْ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ أَهْلَ السَّاءِ وَالْجَبَدِ أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ
وَكُنَّا لَكَ عَبْدًا، لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا بَعَيْتَ، وَلَا يَنْفَعُ
ذَالِجِدٍ مِنْكَ الْجِدُّ هـ

duâlarını oku. (1030) Secdeye vardığın zamân :

اَللّٰهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ وَ بِكَ اَمْنٌ وَلَكَ اَسْلَمْتُ سَجَدَ وَجْهِيْ لِلَّذِيْ خَلَقَنِيْ
وَصَوَّرَنِيْ وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ فَتَبَارَكَ اللهُ اَحْسَنُ الْحَاثِمِيْنَ، اَللّٰهُمَّ
سَجَدَ لَكَ سَوَادِيْ وَحَيَاتِيْ وَ اَمْنِيْ بِكَ قُوَادِيْ اَبُوهُ يَغْنَمُكَ عَلَيَّ وَ اَبُوهُ
بِذَنِّيْ وَ هَذَا مَا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِيْ فَاعْفِرْ لِيْ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اَنْتَ

duâsını oku (1031) veya üç kere «Sübhâne Rabbiye'l-â'lâ» de.

(1027) Müslim, Hz. Ali'den.

(1028) Tirmizi, Ebû Dâvûd, Beyhaki, İbn Mes'ûd'dan.

(1029) Müslim, Hz. Âişe'den. - Hadis No. 223/487.

(1030) Müslim, Ebû Said-i Hudri ve İbn Abbas'dan. Bak Hadis No. 205/477 ve 206/478.

(1031) Müslim, Hz. Ali'den.

Namâzı bitirip selâm verdikten sonra :

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

de (1032) ve yerinde anlattığımız diğer duâları oku.

Herhangi bir meclisten dağılırken, oradaki hatâlarının bağışlanması için şu duâyı oku :

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ
إِلَيْكَ ذَلِكُمْ دُومًا وَظَلْتُ نَفْسِي فَأَعْمِرْ لِي قَاتِلَةَ لَا يُغْنِيَنَّ الدُّنُوبُ إِلَّا أَنْتَ هـ

«Allahın! Seni tesbîb eder ve sana hamd ederim. Senden başka İbâdete lâyık kimse olmadığına şehâdet eder, senden mağfîret diler ve sana tevbe ederim. Günâh işledim, nefsimi zulmettim. Sen beni affeyile. Çünkü günâhları ancak sen mağfîret edersin.» (1033)

Sokağa çıkacağın zamân :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْمَوْتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

«Allah birdir, şeriki ve benzeri yoktur. Mülk O'nundur. Hamd O'na mahsûstur. Öldüren de, dirilten de O'dur. Kendisi ölmeyen bir diridir. Hayır elindedir. O herşeye kâdirdir.» (1034)

Devamla şu duâyı oku :

بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ الشُّوْقِ وَخَيْرَ مَا فِيهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي
أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ
أُصِيبَ فِيهَا بِمَيِّمَةٍ فَاجِرَةٍ أَوْ صَفْقَةٍ حَاسِرَةٍ هـ

(1032) Müslim, Sevban'dan.

(1033) Nesai, Râfi' bin Hüdeyc'den.

(1034) Tirmizi, Hz. Ömer'den.

«Bismillâh! Allahım, bu çarşının ve bu çarşıda olanların iyi taraflarını senden diler ve kötülüklerinden sana sığınırım. Allahım, burada yalan yemin ile karşılaşmaktan ve zararlı alış-veriştten sana sığınırım.» (1035)

Eğer borcu varsa :

اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَنْ مَوَالِكَ

«Allahım! Helâl rızkın ile beni harâmdan koru ve fazî u kereminle beni başkalarına muhtâç olmaktan kurtar.» (1036)
diye duâ eder.

Yeni bir elbise giydiği zamân :

اللَّهُمَّ كَسَوْتَنِي هَذَا الثَّوْبَ فَلَكَ الْحَمْدُ، أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِمَا
صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ ه ه ه

«Allahım! Bu elbiseyi bana sen giydirdin, sana hamd ederim. Bu elbiseyi sıhhatli olarak giyerek iyi işlerde eskitmemi senden isterim.» (1037)

Hoşlanmadığın bir şey gördüğün zamân :

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَلَا يَذْهَبُ بِالْإِسْتِثْنَاءِ إِلَّا أَنْتَ
لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ه ه ه

«Allahım! İyilikleri veren sen, kötülükleri de yok eden yine sensin. Kuvvet ve kudret ancak azamet sâhibi ulu Allah'ındır.» (1038)

(1035) Hâkim, Büreyde'den.

(1036) Tirmizi ve Hâkim, Hz. Ali'den.

(1037) Tirmizi.

(1038) İbn Ebi Şeybe ve Ebû Naim.

Yeniye geçen ay'ı gördüğü zamân :

اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ وَالنِّزَ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ
وَالْوَفَيقِ لِأَحْسَبُ وَتَرْضَى وَالْمِفْطِ عَمَّنْ لَسْنَطُ ، رَبِّ وَرَبِّكَ اللَّهُ هـ

«Allahım! Bu ay'ı, enniyet ve selâmetle, imân ve İslâmiyetimizin devâmıyle geçirmemizi nasib eyle. Ey ay! Benim ve senin Rabbimiz Allah'tır.» (1039)

هَلَالُ رُشْدٍ وَخَيْرٍ، أَمَنْتُ بِحَالِكَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا
الشَّهْرِ وَخَيْرَ الْقَدَرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ يَوْمِ الْمَشْرِ هـ

«Hakkınızda hayırlı bir ay ol. Senin içinde iyi işler görelim. Seni yaradana imân ettim.» (1040)

«Allahım, mukadderatının hayırlısını ve bu ayın hakkınızda hayırlı olmasını senden diler ve Mahşer gününün dehşetinden sana sığınırım.» der ve ilk önce üç kere tekbir alır.

Şiddetli rüzgâr estiği zamân :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ الرِّيحِ وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ
وَتَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَمِنْ شَرِّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ هـ

«Allahım! Bu rüzgârın hayrını, içinde olan hayrı ve bununla gönderdiğin iyilikleri senden ister, kötülüğünden ve getirdiği kötülüklerden sana sığınırım.» (1041)

Bir müslümânın vefâtında :

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ هـ

«Biz Allah'a âidiz, elbette O'na döneceğiz.» (2 - Bakara : 156)

(1039) Daremi, İbn Ömer'den; Tirmizi, Talha bin Ubeydullah'dan.

(1040) Elû Dâvûd, Katâde'den.

(1041) Tirmizi ve Nesai. Ebi bin Kâ'b'dan.

وَاِنَّا اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ هـ

«Ve şübhesiz biz Rabbimize döneceğiz.» (43 - Zührûf : 14)

اَللّٰهُمَّ اَكْتُبْ فِي الْمَحْسَبِیْنَ، وَاجْعَلْ كِتَابَهُ فِي عَلَیِّیْنَ وَاخْلُقْهُ عَلٰی عَقِیْبِیْ
فِی الْعَاوِرِیْنَ، اَللّٰهُمَّ لَا تُحْرِمْنَا اَجْرَهُ وَلَا تَقْنِتْنَا بَعْدَهُ وَاعْفُ رَنَا وَلَهُ هـ

«Allahım bu ölüyü iyiler meyânında yaz. Kitâbını âlâ-i illiyyîn'de kıl, geride kalanlara hayırlı haleflerini ver. Ecrinden bizi mahrûm etme. Bundan sonra bizi ibtilâ etme, onu ve bizi mağfiret eyle.» (1042)

Bir sadaka verdiği zamân :

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ هـ

«Ey Rabbimiz, bizden şın hizmeti kabûl buyur. Muhakkak ki sen hem işidir, hem bilirsin.» (2 - Bakara : 127)

Bir işe başlanacağı zamân :

عَسَى رَبَّنَا اَنْ يُبَدِّلَ لَنَا خَيْرًا مِنْهَا اِنَّا اِلٰى رَبِّنَا لَارْغَبُونَ هـ

«Umulur ki Rabbimiz, ona bedel bize daha hayırlısını verir. Muhakkak biz Allah'a rağbet edenlerâeniz.» (68 - Kalem : 32)

Bir işe başlanacağı zamân :

رَبَّنَا اِنَّا مِنْ لَدُنْكَ رَحِیْمَةٌ وَهِيَ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشِدًا هـ

«Ey Rabbimiz, bize kendi indinden rahmet ver ve bu işimizden bizim için muvaffakiyet hazırla.» (18 - Kehf : 10)

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَبَسِّرْ لِي أَمْرِي هـ

«Rabbim, göğsümü genişletir ve işimi kolaylaştır.» (20 - Tâ-hâ : 25 - 26)

Gökyüzüne bakdığı zamân :

رَبَّنَا مَا جَلَلْتَ هَذَا بَاطِلًا سُجَّانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ هـ

«Ey Rabbimiz! Sen bunları hoşuna yaratmadın. Seni tesbih ederim. Bizi Cehennem'in azâbından koru.» (3 - Âl-i İmrân : 191)

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا

«Allah'ın şanı âlîdir. O ki gökte, burçları ve ziyâsiyle gündüzleri aydınlatan güneş ve nûru ile gece karanlığını izâle eden ay'ı yarattı.» (25 - Furkan : 61)

Gök gürlediğinde :

سُبْحَانَ مَرْيَسِ الرِّعْدِ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ حِمْيَرِهِ هـ

«Bulut ve meleklerin kendisini tesbih ettiği Allahu Teâlâ'yı noksan sıfatlardan tenzih ederim.» (1043)

Şimşek çaktığı zamân :

اللَّهُمَّ لَا تَقْتُلْنَا بِعَصَبِكَ وَلَا تُهْلِكْنَا بِعَذَابِكَ وَعَا فِنَا قَبْلَ ذَلِكَ هـ

«Allahımı! Bizi gadabınla öldürme, azâbınla helâk etme, bize âfiyet ver.» (1044)

(1043) İmam Mâlik, «Muvatta» da, Abdullah b. Zübeyr'den.

(1044) Tirmizi. Nesai. İbn Ömer'den.

Yağmur yağdığında :

اللَّهُمَّ سُقِياً هَبْنا وَصَبْناً نافعاً، اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ صَيْبَ رَحْمَةٍ وَلَا تَجْعَلْهُ صَيْبَ عَذَابٍ

«Allahım! Bu yağmuru bizlere kârlı ve faydalı kıl.» (1045)

«Allahım! Bunu, azâb yağmuru değil, rahîmet yağmuru kıl.» (1046)

Hiddet ânında :

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي وَأَذِيبْ غَيْظَ قَلْبِي وَأَجِرْنِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

«Allahım! Günâhlarımı mağfîret et, gönlümün hiddetini teskin et ve beni şeytânın şerrinden koru.» (1047)

İnsânlardan korktuğu zamân :

اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ

«Allahım, onları sana havâle eder ve kötülüklerinden sana sığınırız.» (1048)

Muhârebe esnâsında :

اللَّهُمَّ أَنْتَ عَضْدِي وَنَصِيرِي وَبِكَ أَقَاتِلُ

«Allahım! Yardımcımı sensin. İtimadım sanadır. Senin yardımınla harbederim.» (1049)

(1045) Buhâri, Hz. Âişe'den.

(1046) Nesai, Said b. Müseyyeb'den.

(1047) İbn Senî, Hz. Âişe'den.

(1048) Ebû Dâvûd ve Nesai, Ebû Mûsa'dan.

(1049) Ebû Dâvûd, Tirmizî, Nesai, Hz. Enes'den.

Kulak çınlamasında, Resûl-i Ekrem'e salâvat getirdikten sonra şöyle söyle :

ذَكَرَ اللَّهُ مِنْ ذَكَرَنِي بِحَيْرِهِ

«Beni iyilikle yâd edeni, Allah zikretsin.» (1050)

Dileğinin kabûl olduğunu gördüğü zamân :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَعَثَنِي وَجَّالًا لِي تَسْتَوِ الصَّالِحَاتُ هـ

«İzzet ve celâli ile iyilikleri tamam olan, Allahı Teâlâ'ya hamd ederim.»

Duânın kabûlü geciktiği zamân :

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ هـ

«Her hâlde Allah'a hamd ederim.» (1051)

dersin. Akşam ezânını duyduğun zamân :

اَللّٰهُمَّ هَذَا اِقْبَالُ لَيْلِكَ وَاِدْبَارُ نَهَارِكَ وَاَصْوَاتُ دُعَايِكَ وَحُضُورُ
مَلَوَاتِكَ، اَسْأَلُكَ اَنْ تَغْفِرَ لِي هـ

«Allahım! Bu gecenin gelişi ve gündüzün gidişi, sana dâvet edenin sesi, namâza hazırlanmaktır; beni mağfiret etmeni senden dilerim»

(1050) Taberânî, İbn Adiyy, İbn Senî, Ebû Râfi'den.

(1051) Duâ kitabında geçmişti.

Sıkıntılı zamânlarında :

اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ وَإِنِّي عَبْدُكَ وَإِنِّي أَمِينُكَ، تَصَاتُفِي بِبَيْدِكَ، مَا ضَرَّ
فِي حُكْمِكَ، هَذَا فِي قَصَاؤِكَ أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمِيَتْ بِهِ نَفْسُكَ
أَوْ أُنْزِلَتْهُ فِي كِتَابِكَ أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْدِ
الْغَيْبِ عِنْدَكَ، أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيعَ قَلْبِي وَنُورَ صَدْرِي وَجَلَاءَ عَمِّي
وَذِهَابَ حَزْني وَهَبِّي هـ

«Allahımı ben senin kulunum. Kulun ve cariye'nin oğluyum. Hayâtım, boynum kabza-i kudretindedir. Benim için hükmün câri, hakkındaki kazân mahz-ı adâlettir. Kendi zâtını adlandırdığın, Kur'ân-ı Kerim'de bildirdiğin, kullarından herhangi birine öğrettiğin veya ilm-i gaybında bildiğin, esmâ-i hüsnân hürmetine, Kur'ân-ı Kerim'in, gönlümün baharı, göğsümün nûru, gam ve gussanın cilâsı, elemi ve kederimin giderilmesine vesile olmasını senden dilerim.» (10-52)

Resûl-i Ekrem (S.A.V.): «Kîm bu duâyı okursa, Allahu Teâlâ onun sıkıntısı ve tasasını giderir, yerine neş'e ve sevinç verir» buyurmuştur.

Bir yeri ağrıdığı zamân :

Senin veya başkasının bir yeri sancılandığı zamân, Resûl-i Ekrem'in rukyesiyle (bir duâ) oraya oku. İnsânın herhangi bir yeri ağrıdığı zamân, şehâdet parmağını o yere koyup kaldırdıktan sonra şöyle duâ et :

(1052) İmam Ahmed bin Hanbel «Müsned» inde, İmam Beyhaki «Kitâbu'l Esmâ ve's-Sıfat» da Abdullah İbn Mes'ûd'dan senedi ile rivâyet etmişlerdir. Ayrıca Sofuoğlu'nun Müslim Tercümesi C. 8, shf : 165'e bakınız.

بِسْمِ اللَّهِ تَرْبَةُ أَرْضِيَا بِرُفْقِيَا بَعْضَنَا يُشْنَى سَقَمُنَا بِإِذْنِ رَبِّنَا هـ

«Bismillâh, Allahu Teâlâ'nın izniyle bâzı kimselerin duâsıyla bâzı hastalıklar şifayâh olur.» (1053)

Yine sancılanan yer üzerine parmağını koy ve üç kere «Bismillâh», yedi kere de :

بِسْمِ اللَّهِ ثَلَاثًا وَقُلْ سَمِعَ مَرَاتٍ أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ

«Çektiğim bu acı ve ızdıraptan Allah'ın izzet kudretine ilticâ eder ve ondan şifâlar dilerim.» (1054)

de. Müşkilât karşısında şu duâyı oku: (1055)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْحَكِيمُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ هـ

Uykuya yatacağın esnâda evvelâ abdest al. Sonra kibleye karşı sağ omuzun üzerine yaslanarak otuz dört kere «Allahu Ekber», otuz üç kere «Sübhânallah», otuz üç kere de «Elhamdülillâh» dedikten sonra şu duâyı oku :

(1053) Buhâri ve Müslim, Hz. Âişe'den.

(1054) Müslim, Osman bin Ebû'l-Âs'dan.

(1055) Bu duâ Buhâri ve Müslim tarafından ittifakla İbn Abbas'dan rivâyet edilmiştir.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرَحْمَتِكَ مِنْ مَسْخَطِكَ، وَبِعِقَابِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَ
 أَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، اللَّهُمَّ إِنِّي لَا أَسْتَطِيعُ أَنْ أَبْلُغَ شَاءَ عَلَيْكَ وَلَوْ حَرَصْتُ
 وَلَكِنْ أَنْتَ كَمَا أَتَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ، اللَّهُمَّ بِإِسْمِكَ أَحْيَا وَمُتُّ، اللَّهُمَّ رَبِّ
 السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ وَرَبِّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَوْلَا كُلِّ لَحَبٍ وَالنَّوَى وَ
 مُنْزِلِ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ، وَ
 مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ اخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا، أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ
 شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْغَلَا هِرْطَلَيْسَ قَوْلَكَ
 شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطِلُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ أَفْضِلْ عَنِّي الدِّينَ وَأَغْنِنِي مِنَ الْفَقْرِ
 اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا وَخَضَاهَا، اللَّهُمَّ إِنْ أَمَّهَا
 فَاعْفِرْ لَهَا وَإِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا
 وَالْآخِرَةِ بِإِسْمِكَ رَبِّي وَصَنَعْتَ جَنَنِي فَاعْفِرْ لِي ذُنُوبِي، اللَّهُمَّ فِي عَذَابِكَ
 يَوْمَ يَجْمَعُ عِبَادَكَ، اللَّهُمَّ أَسَلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ
 وَفَوَضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ وَابْتِغَاءُ ظَهْرِي إِلَيْكَ رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ
 لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنَاجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ أَمَنْتُ بِكَ يَا إِلَهِي أَنْزَلْتَ وَنَبَيْتَكَ
 إِلَهِي أَرْسَلْتَ هـ

«Allahım! Gadabından rızâna, nûbetinden âfiyetine ve senden yine sana ilticâ ederim. Allahım seni hakkıyla senâ etmekten âcizim, sen kendini öğdüğün gibisin.

Allahım! İsmine ölüp ismini yâd ederek dirileyim.

Ey göklerin, yerin ve her şeyin Rabbi ve mâliki Allahım! Tohumu yarıp bitkileri bitiren, ağaçlar için çekirdeği yaratan, Tevrat, İncil, Ze-

bâr ve Kur'ân'ı indiren Allahım! Kötülerin kötülüğünden ve bütün canlı varlıkların zararlarından sana sığınırım. Evvel sensin, senden evvel bir şey yoktur. Âhir sensin, senden sonra bir şey yoktur. Zâhir sensin, senden âşikâre olan yoktur. Bâtın sensin, senden saklı olan yoktur. Fakirlikten beni koru ve borcumu ödeme imkânlarını bana bahşeyle.

Allahım! Beni sen yarattın ve sen öldüreceksin. Hayâtım da senin, ölüm de senindir. Öldürdüğünde, mağfiret ederek öldür, yaşatırsan beni her türlü tehlikelerden koru. Allahım, dünyâda ve âhirette senden af ve âfiyet dilerim.

Ey Rabbini! Senin isminle başımı yere koydum. Sen beni mağfiret eyle. Kullarımı bir araya topladığın Mahşer gününde beni azâbından muhafaza eyle.

Allahım! Sana olan aşkım, ümid ve korkumdan kendimi sana teslim ettim. Yönümü sana çevirdim, nûmûr-i idâremi sana havâle ettim. Sırtımı sana verdim, sığınılacak aneak sensin. Yardım ancak sendendir. İndirdiğin kitâbına ve gönderdiğin peygamberine imân ettim.» (1056)

Yapacağın duânın sonu bu olsun. Resûl-i Ekrem böyle buyurmuştur. Bundan önce şöyle duâ etmelidir :

اللَّهُمَّ أَقِطْنِي فِي أَحَبِّ السَّاعَاتِ إِلَيْكَ وَاسْتَعْمِلْنِي بِأَحَبِّ الْأَعْمَالِ
إِلَيْكَ تَقَرُّبِي إِلَيْكَ ذُلِّي وَتُبْعِدْ مِنْ حَقِّكَ جُدًّا أَنَا أَلَيْكَ غَفِيلِي وَ
اسْتَغْفِرُكَ فَتَغْفِرْ لِي وَأَدْعُوكَ فَتَسْتَجِبْ لِي ۝

«Allahım! Katında en sevimli olan saatlerde beni uyandır. Beni rızâna yaklaştırp gadabından uzaklaştıracak en sevdğin amelleri yapmamı nasîbet. Ben senden isterim, sen ver. Ben mağfiret istiyorum, sen affet. Ben duâ ediyorum, sen kabûl eyle.» (1057)

(1056) Buhârî, Müslim, Nesai, Tirmizî.

(1057) Ebû Mansur Deylî «Müsne'dü'l-Firdevs» de İbn Abbâs'dan.

Uykudan uyandığı zamân :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ الشُّكْرُ. أَصْبَحْنَا وَأَجْمَعَ الْمَلَكُ
فِيهِ وَالْعَطَّةُ وَالشَّلْطَانُ لِلَّهِ وَالْعِزَّةُ وَالْقُدْرَةُ فِيهِ أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ
وَكَلِمَةِ الْإِبْلَاصِ وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمِلَّةِ آيَاتِنَا إِبْرَاهِيمَ
حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اللَّهُمَّ يَا أَصْبَحْنَا وَيَا أَمْسَيْنَا وَيَا نَحْيَا وَ
يَا نَوْمًا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَبْعَثَنِي فِي هَذَا الْيَوْمِ إِلَى
كُلِّ خَيْرٍ، وَتَعُوذُ بِكَ أَنْ تَنْجَحَ فِيهِ شَيْئًا أَوْ تَجُزَّهَ إِلَى مُسْلِمٍ فَإِنَّكَ ظَلَمْتَ
« وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ
لِيُقَضَى أَجَلٌ مُّسَمًّى، اللَّهُمَّ قَاتِلِ الْأَظْهَارَ وَجَاعِلِ اللَّيْلِ سَكَنًا وَالنَّهَارِ
وَالْقَمَرِ حُسْبَانًا، أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا فِيهِ، وَأَعُوذُ
بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا فِيهِ »

«Bizi öldürdükten sonra diriltten Allah'a hamd ederim. Dönüş O'nadır.

Mülk, ululuk, yücelik ve saltanat Allah'ın olduğu hâlde hepimiz sabaha girdik.

İslâm fıtratı, ihlâsı, şehâdet kelimesi, Muhammed Aleyhisselâm'ın dîni ve mîşriklerden olmayan, hanîf olan İbrahim Aleyhisselâmın milleti üzerine sabahladık.

Allahım! Sabaha çıkmamız, akşama ulaşmamız, yaşamamız ve ölmemiz hep senin emir ve irâdenledir, sana döneceğiz.

Allahım! Bugün de her türlü iyilik yapmak için bizi diriltmeni diler, herhangi bir kötülük irtikâbından ve bir müslümânı zarara uğratmaktan sana sığınırım. Sen Knr'an-ı Kerim'inde : «Geceleyin sizi ölü gibi uyutan, gündüzün kalblerinizi bilen, ecelinize kadar gündüzleri siz tekrar kaldıran ve hayâta kavuşturan da O'dur.» (6 - En'am: 60) buyurdun.

Ey geceyi yarıp gündüzleri çıkaran, geceyi sükûn ve istirahat için ayıran, güneş ve ay'ı, seneleri bilmek için hesapla yaratan Allahım! Bugündeki hayır ve iyilikleri senden ister ve bugünün, kötülüklerinden ve bugünde olan kötülüklerden sana sığınırım.» (1058)

بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ كُلُّ نَفْسٍ مِّنَ اللَّهِ،
مَا شَاءَ اللَّهُ الْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدِ اللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ لَا يَصْرِفُ الشَّيْءَ إِلَّا اللَّهُ،
رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
نَبِيًّا. « رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ۝ »

«Bismillah, Mâşâallah, kuvvet ve kudret ancak Allah'ındır. Mâşâallah, bütün nimetler Allah'ındır. Mâşâallah bütün iyilikler Allah'ın kabza-i kudretindedir. Mâşâallah kötülükleri ancak Allah yok eder.

Allahı Rab, İslâmı din, Muhammed Aleyhisselâmı da Peygamber olarak kabul ettim.»

«Ey Rabbimiz, sana tevekkül, sana teveccüh ettik. Dönüşümüz de ancak sanadır.» (60 - Mümtahine : 4) (1059)

Akşama erdiği zaman yine aynı duâyı okur, yalnız: «Asbahna» yerine «Emseyna» der; bununla beraber şunu da ilâve eder:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ وَأَسْمَائِهِ كُلِّهَا مِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ وَبَرَأَ
وَمِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ۝
إِنَّ رَبِّي يَهْدِي لِي صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا

«Esmâ-ı hüsnâsı, tam ve makhûl olan kelimeler ile Allah'a ilticâ eder; her gününün, yarattığı her canlının ve yarattığı herşeyin kötülüğünden O'na sığınırım.» (1060)

(1058) Sünen sahibleri.

(1059) İbn Adıyy «el-Kâmil» de İbn Abbas'dan.

(1060) Ebû Şeyh Abdurrahman bin Avf'dan.

Aynaya baktığı zaman :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي سَوَّى خَلْقِي فَعَدَّلَهُ وَكَرَّمَ صُورَةَ
وَجْهِهِ وَحَسَّنَهَا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ هـ

«Beni en güzel bir sûrette yaratıp, yüzümü güzelleştiren, ve beni müslimânlardan kılan, Allahu Teâlâ'ya hamd ederim.» (1061)

Bir şey satın aldığı vakit, eğer canlı ise boynundan tutarak :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهُ وَخَيْرَ مَا جِئَ عَلَيْهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ،
وَشَرِّ مَا جِئَ عَلَيْهِ هـ

«Allahım, her bakımdan bu hayvânın hakkımda hayırlı olmasını diler ve her türlü kötülüğünden sana sığınırım.» (1062)

Yeni evlenenleri gördüğünde :

بَارَكَ اللَّهُ فِيكَ وَبَارَكَ عَلَيْكَ وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ هـ

«Allah mübârek etsin ve sizlere hayırlı geçimler ihsân etsin.» (1063)

Alacaklısına borcunu ödediğinde :

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ هـ

«Allah malını ve çoluk çocuğunu korusun ve mübârek etsin.» der. Zîra Resûl-i Ekrem (S.A.V.) :

(1061) Taberânî ve İbn Senî, Enes'den.

(1062) Ebû Dâvûd ve İbn Mâce, Amr bin Şuayb'den.

(1063) Ebû Dâvûd, Tirmizî ve İbn Mâce, Ebû Hüreyre'den.

إِنَّمَا جَزَاءُ السَّلَفِ الْحَسَنُ وَالْآدَاءُ هـ

«Borcunun karşılığı, onu zamânında ödeyip aâhibine teşekkür etmektir.» (1064) diye buyurdu.

İşte buraya kadar dercettiklerimiz, âhîret yolcularının ezberlemesinde fâideler mülâhaza ettiğimiz duâlardandır. Hac, Salât ve Taharet kitâblarında, sefer, yolculuk, namâz ve abdest ile alâkalı diğer duâları da zikretmiştik.

DUÂNIN FÂİDESİ

Şâyet, «Allahın Teâlâ'nın kazâ ve kaderini değiştirecek hiçbir kuvvet olmadığına göre duânın ne fâidesi var?» derseni :

Bilmiş ol ki! Duâ ile belânın reddi de ilâhî kazâ cümlesindendir. Duâlar, belâların reddine ve ilâhî rahmetin celbine sebep olabilir. Kalkan, okun geri tepmesine; yağmur, bitkilerin bitmesine sebep olduğu gibi, duâlar da ilâhî rahmetin celbine ve belâların reddine sebep olurlar. Ok ile kalkan karşılaştıkları zamân kalkanın oku geri ittiği gibi, belâ ile duâ karşılaşınca duâ, belâyı geri iter. Bu da Allah'ın bir kazâsı ve hükmüdür. Allah'ın kazâsına rızâ, sebebe mürâcaat etmeye mâni değildir. Nitekim Allahu Teâlâ :

خُذْ وَاحِدَ رَكْعَتِهِ هـ

«Tedbirinizi alın.» (4 - Nisâ : 71) buyurmuştur.

Tohum ekildikten sonra aulamağa ne hâcet. Eğer bu mahsûlün bitmesini Allah takdir ettiyse bitecek, takdir etmedi ise bitmeyecek, aulamağa ihtiyâç yok, denemez. Belki sebeblere başvurmak mecbûrîdir. Asıl kazâ, esbâbı, müsebbebata bağlamaktır. Hayrı takdir eden, onu bir sebebe bağlamış; şerri takdir eden de onu def'etmek için sebebler hazırlamıştır. Akli başında olan kimse bu bâbta tenâkuz olmadığını kolayca kavrar. Aynı zamânda Zikir bahsinde anlattığımız gibi, duânın, pek çok faydaları da vardır.

Duâ, Allah'a karşı huzûr-ı kalbi temin eder. Bu ise ibâdetin son hazzıdır. Nitekim Resûl-i Ekrem Efendimiz şöyle buyurdular :

الدُّعَاءُ مَتْنُ الْمُبَكَّدَةِ هـ

«Duâ, ibâdetin iligidir.» (1065)

Ne yazık ki insânların ekserisi, daraldıkları zamân Allah'a teveccüh eder; ancak o ân kalblerini O'na bağlarlar. Çünkü insân bir kötülük ile karşılaştığı zamân, bütün samîmiyet ve ihlâsı ile Allah'a yalvarır. Zira ihtiyâc, duâyâ lüzum hissettirir. Duâ da kalbi sükûnetle Allah'a bağlar. Bu sâyede ibâdetlerin en şerefli olan zikir meydâna gelir. Bunun için belâların en büyüğü Peygamberlere, sonra velîlere, sonra derecesine göre diğer kullara verilir. Zira belâ, gönülleri arz-ı ihtiyâc ile Allah'a bağlar ve Allah'ı unutturmaz. Fakat zenginlik, ekseriyetle insânı tembelleştirir. Çünkü insân, ihtiyâçtan müstağni olunca azar.

İşte Duâ ve Zikir bâbında anlatmak istediğimiz bunlardır. Hayrat-evfik eden ancak Allah'tır. Yemekte, sofrada, hasta ziyâretinde ve diğer husûslarda yapılacak duâlar da inşaallah onlar ile alâkalı kısımlarda gelecektir. İtimadımız Allah'adır.

«Ezkâr Kitâbı» burada sona erdi. İnşaallah bunu «Evrâd Kitâbı» tâkip edecektir.

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a, Salât u Selâm O'nun Resûlü Hazret-i Muhammed'e ve O'nun Âl ve Ashâbınadır. Allah'a hamd eder, Resûlüne salâvat ve selâm ederim.

(İhyâ - Cilt: 1 - Kitâb: 9'un sonu)

www.ihya.org Web Sitesi
İftihar ile Sunar

Web Sitemizde
Online Kurani Kerim Arama Motoru
Kütübü Sitte, Sahih Buhari
Rüya Tabirleri Sistemi
Binlerce Siir ve Sairler
Kamus Projesi
Türkce-Almanca-İngilizce-Hollandaca
Sözlükler

Fazilet Takvimi Arka Yaprak Konulari
Mehmed Emre'nin Eserleri
Muhtasar İlmihal
Muhtasar İslam Tarihi

ve nice ekitaplar, islami bilgiler
yer almaktadır..

**HIZMET MUVAFFAK OLSUN DA,
VARSIN BIZIM YERİMİZ
CAMININ PABUCLUGU OLSUN
(S. H. Tunahan ks.)**

Eser Hakkında
ya da
web sitemiz hakkındaki görüs ve fikirlerinizi
bizimle paylamak için mutlaka
ziyaret ediniz..

www.ihya.org

www.yakup.info & www.hanci.org